4545 W. 63rd St.,
Chicago 29, Ill.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (923) SPALIO - OCTOBER 5 • 1967 metai • 15 centų • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Spalio prieblandoje

AL. GIMANTAS

Kasmet prisimename spalio devintąją. Ir šiais metais neturėtume daryti jokios išimties. Tiesa, vis dažniau girdime balsų, kad betkoks Vilniaus minėjimas šių dienų aplinkybėse yra beveik beprasmis ir nereikalingas. Gal tai ir tiesa, bet kiekvienu atveju tik dalis tiesos, nes taip pat tiesa, kad lenkų sluogsniuose dar vis yra pakankamai ir stiprių balsų, tebešaukiančių apie didžiąją Lenkiją su jiems svetimomis lietuvių ir ukrainiečių žemėmis. Nei su istoriniais, nei su geografiniais faktais nesiskaitą lenkų šaukliai dar vis Vilniuje ir jo srityse mato "grynas lenkiškąsias žemes". Tad ir mums lietuviams reikia vis prisiminti, kad pasikėsintojai į Lietuvos sostinę yra gajūs. pretenzingi ir agresoriškai nusiteikę.

Sovietinamoje Lietuvoje šiandien, bent oficialiai žvelgiant, Vilniaus klausimas, sakoma, neegzistuoja. Raminamasi, kad Vilnius jau nuo 1939 m. yra nedaloma ir integralinė dabartinės Lietuvos teritorijos dalis ir, esą, niekam negali kilti abejonė dėl tolimesnės Lietuvos sostinės ateities. Panašios nuotaikos ne tik toleruojamos, bet ir palaikomos oficialioje sovietinės Lenkijos politikoje, tačiau atskiri balsai nevisada sutampa su krašto režiminės vyriausybės oficialiu balsu. Atrodo, tiek lenkų išeivija, tiek ir jų tautos kamienas mielai pritaria šios dienos Lenkijos sienoms ir mielai matytų lietuviškąjį Vilnių su ukrainietiškuoju Lvivu vėl lenkų globoje . . .

Lietuvių budėjimas savosios sostinės sargyboje ir šiandien dar nėra nustojęs savo aktualumo, nežiūrint, kad sovietai stengiasi pabrėžti, esą dabartinės valstybių sienos anoje Europos dalyje yra galutinės. Taip, tai šios dienos realybė, bet kas žino kokia bus rytojaus diena? Kokius reikalavimus ir kokią naują padėtį sudarytų galimi pasikeitimai? Juk niekas netiki, kad dabartinė būklė ten truks ištisus šimtmečius. Lenkų išeivija apie tai nuolat galvoja. Tai primena mums jų gausūs leidiniai, politikų vienokie ar kitokie pasisakymai. Jie, bent jų dauguma, dar vis šaukia apie nedalomą Lenkiją nuo "marių iki marių". Tiesa, tie šaukliai daugiausia yra vyresnioji emigracijos karta. Senieji išeiviai bei naujųjų jaunimas jau visiškai kitokią nuomonę turi dėl tų visų reikalų.

Kalbant apie Vilniaus ateitį paminėtina, kad yra ir tam tikrų šviesulių, gal net tikrų pragiedrulių. Gyventojų tautybių atžvilgiu Vilnius dar niekad nebuvo tiek lietuviškas, kaip šiandien. Gal tai ir nedidelė paguoda, kai visų gyventojų trečdalį sudaro rusai, trečdalį lietuviai ir likusį trečdalį lenkai su visomis likusiomis tautybėmis, bet reikia sutikti su faktu, kad šiandien Vilniuje lietuvių gali būti netoli šimto tūkstančių gyventojų. Ir tai, galima sakyti, pats aktyviausias, judriausias ir pats intelektualiausias sluogsnis. Tai jau didelis pliusas.

Teko ta tema kalbėti su keletu iš Vilniaus atvykusių tautiešių, kurie mūsų čia keltas mintis patvirtino ir dar jas papildė visa eile faktų. Augštosios mokyklos, įstaigos, kultūrinės ir meninės institucijos, naujos įmonės traukia sostinėn lietuvių tautos aktyvą, inteligentines pajėgas. Gal sovietinamo krašto valdžia turi savo atskirus planus, lietuviai, galvodami apie tolimesnį Vilniaus lietuviškumą, jį stengiasi skatinti, plėsti ir gilinti. Tuo būdu lietuviškasis elementas visą laiką po truputį gausėja. Kaikurie atvykėliai iš ten (nebūtinai esamo režimo simpatikai) net tvirtina, kad suvaržymai įsiregistruoti ir gauti gyvenamąjį plotą Vilniuje esą įvesti apsunkinti atvykėlių iš rytų įsikūrimui, nors mes čiai galvojame priešingai, būtent, palengvinti atėjūnams ir pasunkinti lietuviams apsigyventi Vilniuje.

Visdėlto tenka manyti, kad lietuviai tenykštėse sąlygose daro visa, kad lietuviškasis Vilniaus veidas vis daugiau išryškėtų. Lietuviškasis teatras — opera, drama, baletas, simfoniniai ir kameriniai koncertai publikos perpildyti ir sunku bilietus gauti. Tai Vilniaus lietuvių, ypač lietuviškojo jaunimo, nuopelnas. Neretai iš atvirų vilniečių langų išgirsi lietuvišką dainą. Išgirsi ją ir parke, ir paplūdimyje, ir kartais net gatvėje. Pvz. eina būrys lietuviško akademinio jaunimo iš teatro, kino, koncerto ir užtraukia lietuvišką dainą. Tokių viešų lenkiškų pasireiškimų esą retai ar niekad neišgirsi. Taigi, šiandien Vilnius, tegu ir sovietinamas paviršiuje, bet yra pagrindo tikėti, kad jo siela, jo vidus yra ir bus lietuviškas.

Nežiūrint suvaržytos laisvės, slegiančio sovietinio režimo, Lietuvos studentai, atvykę Montrealin, prabilo gausiems žiūrovams lietuviška daina ir šokiu Tony's Photo Studio

Baltijos kraštai pirmauja

"The Telegram" dienraščio korespondento įspūdžiai iš Estijos

Aaron R. Einfrank, torontiškio "The Telegram" korespondentas Maskvoje, plačiai rašęs apie Lietuvą, rugsėjo 29 d. laidoje paskelbė savo reportažą apie Estiją "In Estonia you can even watch Western TV".

Pažangiausias kraštas

Didžiausią įspūdį jam padarė vakarietiškoji televizijos programa, gaunama iš Suomijos sostinės, kuri yra tik 50 mylių nuo Tallino. Esą tam reikia tik specialios antenos, bet ją beveik visi Tallino gyventojai turi. Tai esanti vienintelė vieta Sov. Sąjungoje, kur galima pamatyti amerikietiškas, britiškas ir kitokias vakariečių programas. Estams tokia galimybė labai deranti, nes Estija, seniau buvusi nepriklausoma respublika, "yra labiausiai išvystyta ir labiausiai suvakarietinta Sovietų Sąjungos dalis". Taigi, korespondentas laiko Estiją Sov. Sąjungos dalimi. Joje lygis esąs augštesnis nei Lietuvoje ir Latvijoje, kurios savo ruožtu yra toli pralenkusios likusią Sov. Sąjungos dalį. Kaip ir kitos Baltijos valstybės, Estija buvo paglemžta carinės Rusijos 18 š. Bet jau ir tada Estija buvusi toliausiai pažengęs Rusijos kraštas.

Geresnis gyvenimas

Sostinė Tallinas esąs gražus viduramžių miestas, turįs vokišką ir skandinavišką pobūdį. Iš rusiškos architektūros tesanti 19 š. ortodoksų cerkvė, pasižyminti savo nedailumu. Estai atrodo stilingai, yra išsilavinę ir sudaro skandinavų bei suomių lyg ir sintezę, gana priešingą rusams, kurių čia prigužėjo po Stalino okupacijos 1940 m.

Estija esanti didelis centras elektroninių reikmenų, audinių, sintetinių medžiagų ir cheminių gaminių. Ji pergyvenusi sunkų Stalino laikotarpį, kuriame daugybė estų buvo išvežta Sibiran. Kiek dabar rusai išsigabena žemės ūkio ir pramonės gaminių, sunku pasakyti. Viena tik aišku, kad gyvenimas Estijoj yra geresnis, turtingesnis nei tikrojoj Rusijoj. Prekės čia yra geresnės rūšies ir gausesnės nei Maskvoje. Butų irgi yra daugiau, bet dar permažai pagal Vakarų mastą. Čia yra daugiau restoranų ir kavinių, negu Sov. Sąjungoje. Labai išbujojusi juodoji rinka, kurios šaltiniai, atrodo, slepiasi Suomijoj.

Estai turi daugiau galimybių išvykti į vakarus, pvz. Suomiją, nei kiti. Suomių turistų čia pilna. Jie atveža svetimos valiutos, taip reikalingos sovietams. Ryšiai su Skandinavijos kraštais plečiami. Estijos pareigūnai stengiasi šioje srityje rasti būdų tiems ryšiams stiprinti, ypač prekyboje ir turizme.

Estijoje jaučiama šiek tiek autonomijos, nors ekonominiu ir politiniu požiūriu dalykai tebėra sprendžiami Maskvoje. Vyrauja vienos partijos komunistinė sistema.

Ginasi nuo rusų

Talline yra apie 30% ne estų kilmės žmonių (suprask rusų, Ms.). Rusų kalba vyrauja technologijoj. Miesto tarybos posėdžiuose naudojama dvikalbė sistema, nes ketvirtadalis narių nemoka estiškai. Apie 21% visų Estijos gyventojų sudaro neestai. Daug rusų atvyko čia, nes trūko darbininkų įmonėse. Dabar rusai atiduotų savo dešinę ranką, kad tik galėtų persikelti Estijon, nes čia gyvenimas yra geresnis, malonesnis. Tai faktas, kuris estams kelia rūpestį, nes bijo, kad gausūs atvykėliai neužgožtų savito kultūrinio gyvenimo. Neoficialiai yra stengiamasi pristabdyti rusų veržimąsi. Pagal sudarytą planą, Tallino miestas neturėtų prašokti 500.000 gyventojų ribos (dabar yra 350.000). Taipgi numatyta apriboti ir kitų miestų augimą, kad tuo būdu sumažėtų rusų plūdimas į miestus (provincijos jie nemėgsta).

Šiuo metu vyksta derybos su Suomija dėl jos darbininkų atvykimo statyti viešbučių. Mat, suomiai yra geri darbininkai, be to, baigę darbus grįš namo, kai tuo tarpu rusai pasiliktų Estijoj.

Politinė ateitis

Baigdamas savo reportažą iš Tallino, A. R. Einfrank paliečia politinę Baltijos kraštų pusę. Jis rašo: "Kaip toli Maskva leis estams ir kitiems baltiečiams apsaugoti savo ekonominius ir kultūrinius interesus, yra ginčytinas klausimas. Vakarai galėtų bandyti daryt spaudimą Kremliui, bet vargu ar Maskva sutiks, nebent būtų gera kaina. Tos "kainos" dalis tikriausiai būtų diplomatinis Vakarų pripažinimas, kad Baltijos valstybės yra neatšaukiamai Sov. Sąjungos dalis. Jeigu Vakarai nieko nedarė 1940 m. sulaikyti Stalinui ir dargi pasirinko jį sąjungininku prieš vokiečius, tai dabar sunku laikyti vertinga vakariečių nepripažinimo politiką. Visdėlto, betkoks Vakarų politikos pakeitimas turėtų būti pagrįstas estų ir kitų baltiečių interesais."

Nors korespondentas daug kur rašo objektyviai, tačiau vietomis nuklysta ir parodo nevisišką orientavimąsi Baltijos valstybių klausime. Jis juk turėtų žinoti, kad okupacijos pripažinimas iš Vakarų pusės reikštų galutinį Baltijos kraštų užantspaudavimą ir palikimą sovietinio imperializmo nasruose. To sovietai ir nori. Baltiečių gi interesai aiškūs, būtent, visiška nepriklausomybė nuo rusiškojo imperializmo. **Ms.**

KANADOS ĮVYKIAI

KVEBEKO NEPRIKLAUSOMYBĖ

Kvebeko jaunųjų liberalų federacija 71:55 balsų santykiu atmetė buvusio gerovės ministerio Rene Levesque siūlomą nepriklausomybę Kvebekui. Panašaus likimo ši mintis, tenka manyti, susilauks ir Kvebeko liberalų partijos suvažiavime. Kanadą ir Kvebeką nustebino dienraštis "L'Action" Kvebeko mieste, paskelbęs, kad Union National partija turi jau 1966 m. paruoštą planą politinei nepriklausomybei įgyvendinti. Plano autoriai — advokatas Guy Bertrand ir šėrų pardavėjas Georges Caron, superseparatistinio Baltosios Lelijos klubo nariai. Šį planą, kuris duotų Kvebekui politinę nepriklausomybę, bet nenutrauktų ekonominių ryšių su Kanada, dienraščio teigimu, Union Nationale partija norėjo panaudoti 1966 m. įvykusiuose rinkimuose. Sumanymo buvo atsisakyta, nes jis galėjo sumenkinti partijos populiarumą rinkimuose. Union Nationale vadovybė dienraščio "L'Action" teigimus paneigė.

Kanados federacinė vyriausybė padidino National Housing Act įstaigos palūkanas statyboms nuo 7,25% iki 8,25%. Darbo jėgos min. J. R. Nicholson nuomone, šis žingsnis turi tikslą paskatinti privačias investacijas į namų statybą. Finansinės bendrovės daugiau pinigų skirs apartamentų statybai, o vyriausybė savo ištekliais tada galės remti mažiau pasiturintiems kanadiečiams statomus namus. Kanados Bankas, prisitaikydamas prie pakitėjusių finansinių sąlygų JAV-se, palūkanas paskoloms pakėlė nuo 4,5% iki 5%.

Premjeras L. B. Pearsonas uždarame liberalų posėdyje Otavoje pareiškė, kad jis nepasitrauks iš vado pareigų tol, kol nebus išspręstas Kvebeko klausimas ir pašalintas pavojus Kanados federacijai. Šią žinią spaudos puslapiuose patvirtino posėdyje dalyvavusių liberalų prasitarimai laikraštininkams. CBC televizijos programoje "Dvidešimt milijonų klausimų" L. B. Pearsonas iškėlė Kvebeko problemą, pavadindamas ją visos Kanados gyvybiniu reikalu. Kvebekas turi pasilikti federacijoje, nes tik jos dėka jis gali išsaugoti savo prancūziškumą. L. B. Pearsonas ragino visas federacines partijas užmiršti politinius skirtumus ir jieškoti bendro sprendimo, kuris būtų priimtinas Kvebekui. Jis netgi priminė karo metus, kai visos partijos laikydavosi vieningos linijos. Į klausimą, ar jis ir toliau planuoja pasilkti liberalų vado pareigose, L. B. Pearsonas vengė duoti tiesioginį atsakymą.

Kvebeko studentų sąjunga pasikvietė tris studentus iš Š. Vietnamo 20 dienų viešnagei. Kadangi svečiai yra ne tik studentai, bet ir P. Vietname veikiančio Tautinio Išsilaisvinimo Fronto nariai, opozicijos vadą R. Stanfielda pavaduojąs M. Starr federaciniame parlamente kritikavo L. B. Pearsono vyriausybę, kaltindamas ją, kad ji visiškai be reikalo Š. Vietnamo propagandistams davė vizas. L. B. Pearsonas teisinosi vizų negalėjęs neduoti, nes tie trys asmenys turėję galiojančius Š. Vietnamo pasus. Kanada, kaip Vietnamo kontrolės komisijos narys, yra įsipareigojusi pasus pripažinti. Ly Van Sau svečių vardu kritikavo amerikiečius Sir George Williams universitete Montrealyje, bet susilaukė studentų opozicijos. Jo kalba buvo trukdoma antikomunistiniais šūkiais ir baubimu. Studentai buvo atsinešę juoda pižama, tradicine komunistų partizanų uniforma, apvilktą iškamšą, ant kurios galvos buvo išpaišytas kūjis ir pjautuvas. Atrodo, kad tie tariamieji studentai iš Š. Vietnamo iš anksto yra pasmerkti nesėkmei ir politiniam pralaimėjimui.

Moterys – naujos žmonijos formuotojos

Lietuvių delegacija pasauliniame katalikių moterų kongrese Romoje

Pasaulinė Katalikių Moterų Organizacijų Unija, kuri apjungia viso laisvojo pasaulio 36 milijonus organizuotų katalikių, š. m. spalio 4-8 d. sušaukė kongresą Romoje. Lietuvių Katalikių Moterų Organizacijų Pasaulinei Sąjungai atstovauja centro valdybos dvasios patarėjas prel. J. Balkūnas, vicepirmininkė G. Kaneb, valdybos atstovė Paryžiuje Unijoj ir Unijos biuro narė B. Šlepetytė-Venckuvienė, Kanados Liet. Katalikių Moterų Dr-jos centro valdybos priminink A. Sungailienė, Amerikos Liet. Katalikių Moterų Sąjungos atstovės M. Mineiko ir U. Rastenienė.

Kongreso tema: "Moterys — naujos žmonijos formuotojos naujame pasaulyje". Kongreso atidaryme visų pavergtų tautų katalikių organizacijų vardu kalbės B. Šlepetytė-Venckuvienė. Kongreso sekretoriatan pakviesta G. Kaneb. Meninėje programoje visų tautų pasirodyme A. Sungailienė tars trumpą paaiškinimo žodį apie pavergtą Lietuvą ir paskaitys maldą iš Sibiro lietuvaičių maldaknygės, pritariant Klevelando kanklininkių ansambliui, kuriam vadovauja muz. O. Mikulskienė (muzika įrašyta juostelėje). Delegacija nusivežė apie pavergtą Lietuvą daug medžiagos, kuri bus įteikta kongreso delegatėm.

A. Rd.

Pasaulio įvykiai

PREZ. L. B. JOHNSONAS SAN ANTONIO MIESTE PASAKYTOJE KALBOJE pasisiūlė sustabdyti Š. Vietnamo bombardavimą, jeigu Hanojaus režimas sutiktų pradėti taikos derybas ir nebandytų jų metu sustiprinti savo karinės pozicijos. Tokiomis sąlygomis prez. L. B. Johnsonas esąs pasiryžęs pradėti tiesioginį pokalbį su Š. Vietnamo prez. Ho Chi Minh arba pasiųsti valstybės sekr. D. Rusk. Šį pasiūlymą jį turbūt privertė padaryti Prancūzijos užsienio reikalų min. M. Couve de Murville ir Kanados užsienio reikalų min. P. Martin reikalavimas Jungtinių Tautų visumos posėdyje nutraukti Š. Vietnamo bombardavimus. Prez. L. B. Johnsonui ypač skaudi buvo Kanados naujoji politinė linija, kuriai kritikos žodžių nepagailėjo Bangkoke Tailandijos užsienio reikalų min. T. Khoman. Jo nuomone, toli nuo Vietnamo esantys kraštai nesupranta komunistų nusikaltimo. Š. Vietnamo bombardavimų sustabdymas komunistams būtų paskata naujoms agresijoms. Prez. L. B. Johnsonas, priminęs prezidentų D. Eisenhowerio ir J. Kennedžio laikyseną, pabrėžė, kad JAV siekia ne tik laisvės P. Vietnamui, bet ir nori pašalinti trečiojo pasaulinio karo pavojų. Komunistų įsigalėjimas pietryčių Azijoje, labai galimas dalykas, pasaulį įstumtų į atominį karą. Šiai grėsmei jis esąs pasiryžęs pastoti kelią.

Sovietų Sąjunga ir Š. Vietnamas pasirašė karinės pagalbos sutartį. Kremlius įsipareigojo 1968 m. siųsti į Hanojų lėktuvus, raketas, patrankas, naftos gaminius, geležį ir plieną, maistą chemines trąšas bei kitas medžiagas, reikalingas Š. Vietnamo gynybai stiprinti. Spėjama, kad jų bendroji vertė, kaip ir šiemet, sieks apie bilijoną dolerių. Š. Vietnamas apie 80% visos paramos dabar gauna iš Sov. Sąjungos, o likusius 20% iš komunistinės Kinijos. Kompartijos centrinis komitetas taipgi paruošė naująjį biudžetą, kuriame ginklavimosi išlaidos padidinamos iki 1,5 bilijono. Ši suma yra juokingai menka, nes tikrosios karinės išlaidos yra paslėptos nekaltai skambančiuose biudžeto paragrafuose. Iš kompartijos sekretoriato buvo išskirtas Aleksandras Šelepinas, buvęs komjaunimo ir KGB vadas. Jam paskirtos, palyginti, nereikšmingos profsąjungų vadovo pareigos. Jis buvo kietos linijos propaguotojas krašto viduje ir santykiuose su užsieniu. Spalio revoliucijos artėjančio penkiasdešimtmečio proga kompartija padidino pensijas ir algas kaikuriom grupėm ir įvedė minimalį 60 rublių mėnesinį atlyginimą. Algų vidurkis dabar yra apie 100 rb. mėnesiui.

Amerikiečių erdvėlaivis "Surveyor V", rugsėjo 10 d. sėkmingai nusileidęs ant mėnulio, pirmą kartą žmonijos istorijoje atliko cheminę mėnulio paviršiaus analizę ir gautuosius duomenis atsiuntė žemėn. Jie liudija, kad mėnulio sudėtis yra panaši į žemės, nes vyrauja tie patys trys elementai — bazalto uolos, silikonas ir deguonis. Magnetiniai tyrimai užregistravo nedidelį kiekį geležies. Mėnulio viduje, kaip ir žemėje, tebevyksta vulkaninio pobūdžio augštos temperatūros cheminė reakcija. Ramybės jūrą, kurioje nusileido "Surveyor V", sudaro bazalto uolynas.

V. Vokietijos kancleris K. Kiesinger ir R. Vokietijos premjeras W. Stoph gali pradėti tiesiogines derybas dabartinei įtampai tarp abiejų Vokietijų sumažinti. Šiuo klausimu jie jau keletą kartų pasikeitė laiškais, kol pagaliau premjeras W. Stoph pareiškė sutinkąs pradėti derybas, kurių tikslas būtų pasirašyti tris sutartis: santykių sunormalinimo, jėgos principo atsisakymo ir dabartinių sienų pripažinimo. R. Vokietija nori, kad derybos vyktų tarp premjero W. Stoph ir kanclerio K. Kiesingerio. Pastarasis lig šiol atsisakydavo tokių oficialių ryšių, kurie reikštų diplomatinį R. Vokietijos pripažinimą.

Politinę krizę P. Vietname sukėlė laikinio seimo specialaus komiteto nutarimas paskelbti prezidento rinkimus negaliojančiais. Ištyręs apie 20 skundų, komitetas 16:2 balsų santykiu nutarė, kad buvo pažeistos esminės rinkimų taisyklės. Ši komiteto nutarimą balsų dauguma atmetė 117-kos narių seimas. Komiteto pranešimas buvo akstinas budistų ir studentų demonstracijoms Saigono gatvėse, trukusioms net keletą dienų.

Indonezijos kariuomenė sušaudė tris karinio tribunolo mirti pasmerktus karininkus — plk. ltn. Untung, mjr. Sujono ir ltn. Hadisuwignjo. Jie buvo pagrindiniai komunistinio sukilimo dalyviai. Plk. ltn. Untung 1965 m. spalio 1 d. pasiuntė kariuomenės dalinius suimti šešis generolus, mjr. Sujono pasirašė įsakymą generolams nužudyti ir apmokė 3.000 komunistų sukilėlių. Generolų nužudymas paskatino gen. Šuharto ir kitus kariuomenės vadus pradėti kovą prieš komunistus. Jiems pavyko paimti krašto valdžią į savo rankas ir pašalinti iš pareigų prez. Sukarno. Mirties bausmės įvykdymo kalėjime tebelaukia trys prez. Sukarno ministerių kabineto nariai, jų tarpe ir buvęs užsienio reikalų min. Subandrio, komunistų sukilime grojęs pirmuoju smuiku.

Paryžiuje mirė carinės Rusijos princas F. Josupovas, 1916 m. Petrapilyje nužudęs carienę Aleksandrą dominavusį intrigantą Rasputiną. Iš užmaršties dulkėmis apneštų praeities archyvų pirmuosius laikraščių puslapius jis buvo pasiekęs 1965 m., kai patraukė teisminėn atsakomybėn amerikiečių CBS televizijos bendrovę, reikalaudamas pusantro miljono dolerių už atsiminimų knygos faktų iškraipymą. Bylą Niujorko valstijos augščiausiame teisme laimėjo CBS bendrovė.

Prancūzijos komunistų partija vietinių tarybų ir savivaldybių rinkimų pirmoj daly tapo laimėtoja, balsų skaičių iš 22% padidinusi iki 26%. Paryžiaus priemiestyje Seine-Saint-Denis į 34 vietų savivaldybę komunistai pravedė 19 atstovų. Rezultatus gali šiek tiek pakeisti antroji balsavimo dalis. Prez. De Gaulle flirtas su Maskva gerokai yra susilpninęs prancūzų atsparumą komunistams.

Komunistinės Kinijos 18-tų metinių proga Pekinge buvo surengtas oficialus priėmimas Š. Vietnamo delegacijai, vadovaujamai vicepremjero Le Thanh Nghi, kuris prieš savaitę pasirašė karinės pagalbos sutartį Maskvoje. Kinijos premjeras Čuenlai priėmime pasakė aštrią kalbą, pasmerkdamas Jungtinių Tautų kišimąsi į Vietnamo karą ir pasišaipydamas iš sovietų, kad jie, pataikaudami Amerikos kapitalistams, nori taikos Vietname. Sovietų Sąjungos ir satelitinių kraštų atstovai demonstratyviai išėjo iš priėmimo salės, palikdami tik Albanijos, Rumunijos, Š. Korėjos ir Š. Vietnamo diplomatus. Sovietų spauda, minėdama Kinijos revoliucijos sukaktį, apkaltino Maotsetungą, kad jis Kinijai yra užkroves kruviną terorą. Tasso buvęs koresp. Pekinge M. Jakovlevas žurnale "Za Rubežom" pareiškė, kad šiuo metu Kinija maudosi kraujo klane ir kad valdžią perima biurokratų suorganizuota karinė diktatūra.

Rytų Europoje kalbama, kad Kinijoje jau tris mėnesius dirba raketų ekspertas Wolfgang Pilz, II D. karo metais buvęs raketų tėvo Wernher von Braun padėjėju. 1960 m. jis vadovavo vokiečių raketininkų grupei Egipte.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"

Redaktorius k. dr. Pr. Gaidamavičius

pavaduotojas A. Rinkūnas; redakcijos narys Vyt. Kastytis.

Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.

Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Protestantų Bažnyčių Taryba** praneša, kad ateinančių metų suvažiavime, kuris įvyks liepos mėnesį Uppsala mieste, Švedijoje, bus leista dalyvauti katalikams ir pareikšti savo mintis. Tai pirmas toks įvykis.

★ **Amerikos** katalikai surinko milžinišką sumą — virš keturių milijonų dolerių — padėti nukentėjusiems arabų-žydų kare.

★ **Albanijoje** vyksta religijos persekiojimas. Buvo likusi tik viena bažnyčia Tiranoje, kurią lankė užsienio diplomatai, bet atrodo, kad ir ji uždaryta.

★ **Afrikos kunigai** atlieka dideli dvasinį patarnavimą. Pvz. Tanzanijoje du kunigai aptarnauja 21.000 tikinčiųjų. Per metus būna apie 1300 krikštų. Misijų bažnyčioje kas sekmadienį daugiau kaip 5000 žmonių priima Komuniją.

★ **Šv. Sostas** savo atstovybę Indijoje pakėlė į nunciatūrą, kurios diplomatiniu atstovu paskirtas arkivyskupas J. Caprio.

★ **Religinės programos** bus siunčiamos radijo bangomis į komunistinius kraštus iš Austrijos. Programos vadovu paskirtas Eisendstadto vyskupas Laszlo.

★ **Aliaskoje** katalikų skaičius sparčiai auga. Anchorage arkivyskupas J. Ryan pradėjo piniginį vajų — pasiryžęs surinkti pustrečio milijono dolerių. Bus statomos bažnyčios, mokyklos ir vienuolynai. Vajaus vadovu paskirtas kun. F. Murphy.

★ **Naujas katalikų laikraštis** Amerikoje anglų kalba pradės eiti š.m. lapkričio mėn. Jis bus savaitinis, 16 puslapių, vadinsis "Twin Circle-The National Catholic Press". Pradžioje bus spausdinamas 100.000 tiražu. Iniciatoriai tam reikalui sudėjo pusę milijono dolerių. Redaktoriumi pakviestas Frank Morriss. Jam padės Jack Murphy ir Julia Boggs. Laikraštis ryžtasi kovoti prieš modernųjį sekuliarizmą ir komunizmą.

★ **Sakoma, pasaulis padalintas** į Rytus ir Vakarus, bet tikslesnis padalinimas būtų į tuos, kurie turi ir kurie neturi. Ekonominiu atžvilgiu pasaulį dalina 30-ji paralelė; vienoje pusėje — perteklius, antroje — badas. Badaujančios tautos yra Pietų Amerika, dalis Afrikos, Indija, didelė dalis Kinijos.

★ **Amerikos moterų** radijo valandėlė "We, The Women", kuriai vadovaus Kornelija Otis Skinner, bus transliuojama iš Niujorko per 80 vietinių radijo stočių. Dalyvauja keturios grupės: katalikės, protestantės, žydės ir negrės.

★ **Penki kardinolai** paruoš katekizmą pagal II Vatikano santarybos nutarimus. Į komitetą įeina kardinolai: J. Frings, L. Jaeger (Vokietijos), M. Pellegrino (Italijos), J. Lefebvre (Prancūzijos) ir M. Browne, OP, (Vatikano).

★ **Šv. Rašto** 1966 m. visame pasaulyje parduota 93 milijonai egzempliorių. 1965 m. buvo parduota 76 milijonai. Šv. Raštas išverstas į 1280 kalbų ir tarmių.

★ **Buvęs apaštališkasis** vikariatas Kanados šiaurėje padalintas ir įsteigtos dvi vyskupijos: Grouard-McLennan ir Keewatin-Le Pas.

★ **Dvi vienuolės** nužudytos Indijoje, netoli Jašpurnagaro. Čia jas laukiniai pagrobė ir paaukojo lietaus dievaičiui.

★ **Leningrado ortodoksų** metropolitas Nikodemas lankėsi pas popiežių Paulių VI. Buvo lydimas Maurianos vyskupo J. Willebrando.

★ **Martyno Liuterio** ekskomunika turėtų būti atšaukta, rašo kun. B. Haering Atlanto arkivyskupijos laikraštyje. Esą ji kliudo susivienijimui, antra, 450 metų senumo ekskomunika esanti atgyvenusi.

★ **Šv. Petro bazilikos** ir Vatikano tvarkdariams įsakyta neįleisti moterų trumpais sijonais nei į baziliką, nei į Vatikano muzėjus.

★ **Istorinis posūkis** įvyko Adelaidės mieste, Australijoje. Pirmą sykį katalikų vyskupas buvo pakviestas atidaryti anglikonų sinodą ir pasakyti kalbą. Adelaidės arkivyskupas J. Gleason mielai sutiko.

★ **Advokatas ir gydytojas,** keturių vaikų tėvas, 74 metų amžiaus W. Fordrung, kinietis iš Formozos, įšventintas kunigu. Jis studijavo Fordhamo ir Kolumbijos universitetuose, kur 1923 m. gavo daktaro laipsnį. Profesoriavo Niujorko Hunter kolegijoje iki 1960 m. Po to jis studijavo teologiją Šv. Marijos seminarijoje New Jersey.

B. M.

Mylimai **MAMYTEI** mirus, BRONIUI ŠČEPANAVIČIUI ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia —

O. Strimavičienė **B. E. Mackevičiai**

Mylimam **TĖVELIUI** mirus, GENOVAITĘ BREICHMANIENĘ, BIRUTĘ STONKIENĘ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

A. Repčytė **G. A. Repčiai**

J. J. Paškevičiai

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIROS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444
Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.—TEL. 537-1442
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Ar tai tėvynės šmeižimas?

DR. JONAS GRINIUS

Turbūt mažai tėra tokių tremtinių bei išeivių, kurie nesiilgėtų savo tėvynės ir nelinkėtų jai gero. Visokios gerovės ir laisvės Lietuvai trokšta ir laisvieji lietuviai, kurių pavergta tėvynė jau daugiau kaip 25 metai negali savo gyvenimo tvarkyti savarankiškai. Norėdami jai padėti, jie nepagaili rūsčių žodžių Lietuvos pavergėjo — Sovietų Sąjungos — adresu. Mūsų laikraščiai dažnai kritikos žodžių pasako taip pat Lietuvos komunistams, kai šie vergiškai gula ant pilvo prieš maskolių įnorius. Suprantama, kad ši laisvosios lietuvių spaudos kritika erzina Lietuvos okupantus ir nepatinka lietuvių komunistams.

Propagandistų priekaištai

Norėdami pigiau apsiginti nuo lietuvių priekaištų, sovietiniai pareigūnai sugalvojo šiems primesti šmeižtus. Girdi, kokie jūs patrijotai, jei kiekviename žingsny juodinate ir šmeižiate savo tėvynę. Šį priekaištą sovietiniai propagandistai taip dažnai kartoja, kad net nekomunistai lietuviai šį terminą kartais pavartoja laiškuose į laisvąjį pasaulį. Tuo susidomėjęs, aš pats pamėginau save pasekti, kuo šią (jau praėjusią) vasarą kritikavau sovietinės vergijos reiškinius Lietuvoj, arba, sovietiniais terminais kalbant, kuo aš "šmeižiau", kalbėdamasis su kitais tautiečiais.

Žinodami mano prisirišimą prie Lietuvos grožio, pažįstami vasaros pradžioj man atsiuntė du leidinėliu: A. Medonio gausiai iliustruotą knygelę "Trakus" ir P. Karpavičiaus fotografijų albumą apie Palangą, Klaipėdą ir Nidą "Gintarinio pajūrio" vardu. Atmetęs propagandines frazes, be kurių neapsieina sovietiniai leidiniai, gėrėjausi ir grožėjausi knygele apie Trakus, nes jų vaizdai buvo gerai parinkti, tinkamai puslapiuose išplanuoti, gražiai atspausti ir spaudos dažai beveik nedvokė.

Leidinys apie pajūrį

Albumėlis apie Baltijos pajūrį tiesiog erzino, piršdamas mintį, kad jis atspaustas labai blogai tik dėlto, kad visi svetimšaliai, į kurių rankas pateks šis leidinėlis (išleistas lietuviškai ir keturiom svetimom kalbom), turėtų progos piktintis dėl spaudos technikos Lietuvoj: čia ir spalvos prastai parinktos, išblukusios arba nešvarios, ir dar blogiau suderintos jų klišės. Bet nemaloniausia, kad šito tariamai reprezentacinio (suvenyrinio) albumo spaudos dažai taip dvokė, kad, užuot grožėjęsis, turėjai užkimšti nosį. Tas leidinėlis pas mane vėdinasi jau daugiau kaip du mėnesiai, tačiau jo blogas kvapas dar nėra išgaravęs. Tad kaip šitokį leidinį apie gražųjį Lietuvos pajūrį dabar galėčiau parodyti svetimtaučiui, kai blogam albumo kvapui prilygsta ir jo spaudos technika?

O gal bus šmeižtas pasakius, kad prieš trisdešimt metų "Spindulio" spaustuvė, kuri šiuo metu pavadinta K. Poželos vardu, spalvotus leidinius tobuliau spausdindavo, negu dabar paveikta "pažangiausios" sovietinės technikos? Kodėl tariamai išvystyta Lietuvos pramonė dabar nepagamina geresnio popieriaus, geresnių spaudos dažų, geresnių mašinų, kurios veikdamos neklibėtų ir užspaustų spalvas tinkamoj vietoj? O gal lietuvių technika viską, ką pagamina geresnio, turi atiduoti rusams, kad saviesiems beliktų niekalai?

Penki liudininkai

Šita "šmeižtų" kryptimi mano mintis pasuko ir penki jauni lietuviai, kurie šią vasarą buvo nuvykę aplankyti Lietuvos ir grįždami buvo sustoję Vokietijoj.

Atsitiktinai sutikti, kiekvienas jų džiaugėsi Vilniaus miestu, Trakų gamta, Lietuvos žmonėmis, savo giminėmis, net Inturisto tarnautojais, kad šie buvo malonūs ir paslaugūs. Tačiau jaunieji tėvynės lankytojai nesidžiaugė santvarka ir žmonių gyvenimu Lietuvoj. Kaip taisyklė, su manim kalbėję lietuviai grįžo palikę Lietuvoj beveik visą savo lagaminų turėtą turinį, atidavę savo giminėms baltinius, viršutinius drabužius, net rankinius laikrodėlius. Ar, man šitaip pasakodami, jie šmeižė savo gimines, ar liudijo, kad Lietuvos žmonėm stinga būtino vartojimo dalykų? Vienai jaunai Amerikos lietuvaitei giminės šitaip nusiskundė: "Pinigų dar šiaip taip kartais uždirbam; bet kas iš to, kad negalim nusipirkti nieko geresnio? Belieka tik eiti į restoraną išgerti".

Neleidžia į tėviškes

Keturi iš penkių lietuvių skundėsi, kad, nuvykus į Lietuvą, jiems nebuvo leista aplankyti giminių tėviškėse, bet artimieji patys turėjo atvykti pas svečius į Vilnių, gyventi viešbučiuose, draugauti svetimiems stebint. Apie šitokią "pažangią" tvarką su kartumu kalbėjo tie lietuviai-lietuvės, kurie iš Lietuvos yra išvykę 1-2 metų kūdikiais, o šią vasarą, trumpam sugrįžę, norėjo pamatyti savo gimtuosius namus. Šito nebuvo galima atlikti be specialaus leidimo ir specialaus palydovo, kuris svečio apmokėtu taksiu tegalėjo vykti už Vilniaus tik kelias valandas . . . Taigi, ar dabar bus šmeižtas paklausus: "Ar pasaulyje yra kitas toks supančiotas kraštas kaip Lietuva, kur gimtajam namui aplankyti reikia specialaus valdžios leidimo su palydovu?"

Mano sutikti lietuviai, buvę vasarą Vilniuje, norėjo pamatyti Lietuvos pajūrį, pasimaudyti Palangoj. Tačiau kliūtys buvo panašios į gimtųjų namų lankymą: reikėjo gauti specialų policijos leidimą, kuris vargais negalais buvo duodamas vienai ar dviem dienom, o kartais ir visai neduodamas. Taigi ir šitas faktas paliudijo seniai žinomą tiesą, kad laisvas lietuvis-lietuvė, labai brangiai sumokėjęs už kelionę savo tėvynei aplankyti, ten mažiau turi teisių negu rusas, kuris laisvai važiuoja į Palangą ir ten maudosi, kiek tik nori.

Rusai įstaigose

Iš penkių keturi lietuviai, kurie vasarą buvojo Vilniuje, tvirtino, kad jie labai aiškiai pastebėję Lietuvos rusinimą. Jiems nejauku buvo, kad kaikurios gražios Vilniaus bažnyčios uždarytos, o gatvėse dažniausiai girdėti rusų kalba. Lėktuvų stotyse, autobusuose, viešbučiuose, paštuose, bankuose tarnautojai į mūsų svečius kreipdavęsi rusiškai. Krautuvėse taip pat juos kalbindavo rusiškai, bet, paaiškėjus, kad svečias ar viešnia iš Amerikos nemoka rusiškai, pardavėjos prabildavo ir lietuviškai. Šitaip tie jauni lietuviai akivaizdžiai įsitikindavę, kad jų tėvai arba vyresnio amžiaus pažįstami kalbėjo teisybę, kad Lietuva yra pavergta rusų komunistų. Šituo greit įsitikinę, jaunieji lietuviai, nors ir Amerikos piliečiai, Vilniuje pasijusdavę patys nelaisvi. Ypač nesmagu būdavę, kai, nuvykus apsigyventi į nurodytą viešbutį, prie registracijos jiems atimdavo pasą, kuris "keliaudavo" dar kažin kur kitur.

Ar šitokie iš Lietuvos atvežti faktai yra tėvynės juodinimas? Ar šitų faktų čia paminėjimas yra šmeižtas? Ne. Tai yra teisybė ir drauge kritika, nors ir nemaloni maskoliams ir jų patikėtiniams. Teisybės ir viešos kritikos iš Amerikos svečių Lietuvoj pageidavo taip pat pavergtieji tautiečiai. Jie sakė, kad teisinga kritika Lietuvai naudingesnė, negu pataikūniški pagyrimai, nes šiuos sovietiniai okupantai paprastai prisiskaito į savąjį aktyvą.

Lietuvių-lenkų ginčas lenko akimis

Paruošė K. BARONAS

(Tęsinys iš pr. numerio)

Suvalkų sutartis — priedanga

Bet atėjo Suvalkų pasitarimai ir sutartis. Savo neskelbtuose užrašuose gen. Želigovskis 1929 m. gegužės 30 d. štai kaip rašė: "Suvalkų sutartis — labai kenksmingas, betikslis ir nesuprantamas ėjimas užsienių reikalų min. E. Sapiegos ir Vitoso vyriausybės. To tikslo siekė niekam tikęs plk. Mackievič. Tasai pulkininkas pasirašė sutartį, kuri kaip prietema dengia Lenkiją, visuomet ją kompromituodama. Iki šiol niekas nesupranta, kam ši sutartis buvo reikalinga, ką norėta ja pasakyti".

Lenkiškoji pusė neturėjo jokio noro pasirašyti kokią nors sutartį su lietuviais Suvalkuose. Želigovskio akcija Vilniaus link turėjo būti pradėta dar vykstant pasitarimams Suvalkuose. Tai rodo žygio į Vilnių skubi ruoša ir kartu pasirinkta lenkų delegacijos taktika šiuos pasitarimus pratęsti iki spalio 9 d. Tačiau Tautų Sąjungos kontrolės komisijai spaudžiant, nepavyko to padaryti — Želigovskis į Vilnių pajudėjo keliom valandom praslinkus po sutarties pasirašymo.

Pilsudskio palaiminimas

Oficialiai imant, J. Pilsudskis nusiplovė rankas nuo žygio į Vilnių, bet kartu davė suprasti "sukilusiems" kariams, kad jis šiai akcijai pritaria. Įrodymu gali būti 1920 m. spalio 2 d. įteikimas Lydoj I-os lietuvių-gudų divizijos kariams atžymėjimo ženklų ir delegavimas į Želigovskio dalinius savo seserėno karininko Česlovo Kadenaco, nors pastarasis vėliau tvirtino, kad jo uždavinys buvo — budėti, kad nebūtų prieššydiškų išsišokimų Vilniuje.

J. Pilsudskis, davęs paskutinius nurodymus, išvyko į Balstogę ir vėliau Varšuvą. Jis išreiškė pageidavimą Želigovskiui, kad Vilnius turi būti užimtas vėliausiai spalio 9 d., nes pasitarimai Suvalkuose ėjo prie pabaigos.

Du planai

Spalio 6 d. Želigovskis lietuvių-gudų diviziją atvedė iki Varnėnų—Benekainių—Butrimonių ruožo, o tuo pat metu nuo Varėnos į Eišiškių rajoną atėjo dalis "savanorių" divizijos (vadovavo maj. M. Koscialkovski), kuri taip pat buvo pavesta Želigovskiui. Tą patį vakarą Želigovskis atvyko į divizijos štabą, kur buvo aptartas visas žygis. Pirmas planas: į Vilnių žygiuoja tik į divizijos sąstatą įeinąs Vilniaus šaulių pulkas. Jis turėjo užvaldyti dalį miesto ir suruošti jame sukilimą. Tik vėliau į pagalbą turėjo atžygiuoti likusieji Želigovskio daliniai. II-os brigados plk. Rybicki betgi griežtai pasipriešino pažymėdamas, kad panaudojimas tokių mažų ginkluotų jėgų gali pralaimėti visą žygį. Priimtas antras planas: veikti iš karto visom jėgos spalio 8 dieną ir dar tą patį vakarą užimti Vilnių.

Želigovskio abejonės

Gen. Želigovskis savo prisiminimuose rašo, kad nuo pirmos atvykimo dienos į lietuvių-gudų diviziją jį kankino eilė abejonių. "Nebuvau tikras kariuomene, — rašo Želigovskis, — nes lietuvių-gudų divizija man buvo svetima. Labai daug žmonių iš kresų buvo išmėtyta po visą Lenkiją, o vietoj jų čia tarnavo žmonės iš Galicijos, kurie Vilniui buvo visiškai abejingi."

Spalio 7 d. Želigovskis atvyko į Eišiškes. Čia sušauktame karininkų pasitarime jis išaiškino Vilniaus akcijos tikslą, pažymėdamas, kad ligšioliniai ryšiai su divizijos vadovybe bus nutraukti. Šie žodžiai padarė didelį įspūdį. Trys karininkai atsisakė dalyvauti tokios rūšies akcijoj. Nežiūrint, kad jie tuoj pat buvo nusiųsti į 3-čios armijos štabą Gardine, jų žingsnis padarė labai slegiančią nuotaiką kitų karininkų tarpe. Daugumas karininkų negalėjo suprasti, kaip galima veikti be įsakymo ir gal net prieš augštesnės vadovybės įsakymus. Pvz. plk. Dzievicki, 3-čios brigados vadas (jis turėjo bendradarbiauti su Želigovskio daliniais) pareiškė, kad be aiškaus štabo armijos įsakymo jis nedalyvausiąs toj akcijoj. Nežiūrint pasikalbėjimo su Pilsudskiu, atrodo, kad panašiai pasisakė ir pats divizijos generolas Rządkovski. Jo nuotaika buvo labai prislėgta. Grįždamas iš Eišiškių į Varnėnus, jis visą laiką peikė "sukilimą" sakydamas: "30 metų esu tarnyboj, o dabar turiu "sukilti". Nieko bendro neturiu su jūsų Vilnium, nes gimiau Kongresuvkoj."

Dar blogiau su eiliniais

Dar blogesni reikalai buvo su eiliniais. Jiems nieko nepasakyta žygio reikalu. Eiliniams buvo žinomas tik įsakymas — rašė Valigura. Jiems buvo pasakyta, kad eis mušti ("bic") lietuvių, tikrumój — atimti iš jų Vilnių. Apie betkokį "sukilimą" nieko neminėta. Tas buvo būtina, nes daugumas lietuvių-gudų divizijos karių, nežiūrint savo pavadinimo, nebuvo kilę iš rytinių kresų. Tai naujokai iš Galicijos, Poznanės, įjungti į diviziją paskutiniais mėnesiais. Pvz. Vilniaus pulke, kaip rašė jo vadas maj. Bobiatynski, vilniečiai ir "kresovcai" sudarė tik trečdalį karių. Kaip savo prisiminimuose rašo Valigura, išimtį sudarė 201 pėst. pulko savanoriai, daugiausia jaunimas iš Lenkijos gilumos, kuriems buvo įsakyta reikalui esant pasisakyti gimus Lietuvoj. Aplamai, Galicijos ir kongresuvkos kariai buvo išvarginti karo. Vilniaus klausimas mažai juos jaudino. Vienintelis jų noras — grįžti į savo namus.

Buvo atšaukęs žygį

Atsisakymas dalyvauti žygyje trijų lenkų karininkų, kitų svyravimas, pranešimas apie sąjungininkų karinių atvykimą iš Vilniaus į Varnėnus, kurie teiravosi, kodėl divizija, nežiūrint susitarimo su Lietuva, žygiuoja priekin už demarkacijos linijos — paveikė Želigovskį. Jis stipriai suabejojo savo žygiu, ypač iš visų pusių reikalaujant šaukti susirinkimus, kuriuose reiktų atsiklausti dėl žygio į Vilnių bei gauti sutikimą. Su panašiu pasiūlymu atėjo ir gen. Rządkovski. Jis sakė, kad rizikuojama žmonių gyvybėmis ir todėl reiktų gauti jų sutikimą. Želigovskis ir šį kartą nepaklausė, nors buvo stipriai sukrėstas. Jis abejojo, ar imtis viso žygio atsakomybės. Spalio 7 d., apie 8 v.v., Želigovskis pasiuntė daliniams žygio į Vilnių įsakymą, bet kitos dienos rytą šį įsakymą atšaukė. Jis dar kartą atsiklausė Pilsudskį telegrama ir laukė žygio įsakymo iš augštesnės vadovybės. Kai maršalas tą reikalą perdavė gen. Sikorskiui, L. Želigovskis nenorėjo kompromituotis Pilsudskio akyse ir atšauktą žygio įsakymą vėl atnaujino. (Bus daugiau)

Maoizmo kova komunistinėje Kinijoje

Š. m. pradžioje Kinijos armija gavo įsakymą dalyvauti vadinamoje "kultūros revoliucijoje" ir tuo būdu remti politinius Maotsetungo šalininkus, bet netrukus pasirodė, kad daug armijos dalinių palinko į konservatyvią opoziciją, kurios priekyje stovi Kinijos liaudies respublikos prezidentas Liu Shao-chi. Tų neklusnių dalinių vadai spaudžiami remti Maotsetungo "revoliucinius maištininkus", bet jie ne visada pakluso, todėl dažnai kyla susidūrimai, kurie pastaruoju metu žymiai sustiprėjo ir Kinijoje sukėlė naują neramumų bei konfliktų bangą.

Kova tebeina

Pastaromis savaitėmis kilo kruvinos kovos Honano provincijos sostinėje Chengchou. Per tas kovas 2.000 maoistų buvo nukauta, sužeista ar pagrobta. Kantone priėjo prie kruvinų susidūrimų po cukraus fabriko direktoriaus pakasynų. Tą direktorių ir kitus valdininkus nužudė maoistai. Net pačiame "kultūrinės revoliucijos" centre — Kinijos sostinėje Pekinge universiteto studentai, vadovaujami žymaus fiziko Chou Peiynan, kovojo su savo maoistiniais kolegomis. Dramatiškiausia ir būdingiausia kova kilo Wuhano didmiestyje prie Jangcės upės. Wuhan per pastarąsias savaites buvo atviro sukilimo prieš "kultūros revoliuciją" stovyje. Pagaliau Mao pasiuntė du savo artimiausius bendradarbius — saugumo ministerį Hsieh Fu-chih ir propagandos ministerį Wang Li sukilimo nuslopinti. Vos spėjo tiedu vyrai atvažiuoti į Wuhaną, tuojau buvo suimti tos provincijos karinio komendanto Chen Tsai-tao. Suimtieji Mao pasiuntiniai buvo priversti marširuoti miesto gatvėmis, minioms į juos žiūrint ir garsiai keikiant.

Pekingas pareikalavo tuojau paleisti Hsieh ir Wang, bet įsakymas nebuvo įvykdytas. Tada Mao pasiuntė kelis karo laivus ir parašiutininkų dalinį. Laivai atsuko savo pabūklus į miestą, o parašiutininkai užėmė pagrindinius miesto punktus. Generolas Chen Tsai-tao buvo "pašauktas" į Pekingą, o išlaisvinti "ministeriai" buvo Pekinge pagerbti kaip didvyriai.

Daug žuvusių

Maskvos radijo pranešimu, Wuhane ir jo priemiesčiuose per kovas žuvo 470 asmenų, o 870 liko sužeisti. Tas epizodas buvo ypač nemalonus Maotsetungui ir jo šalininkams, nes generolas Chen buvo laikomas vienu atsargiausių ir paklusniausių karininkų. Daug politinių stebėtojų mano, kad Chen nebūtų rizikavęs savo karjera ir net gyvybe, jei nebūtų buvęs tikras, jog susilauks paramos. Jis supurtė beveik visą Pekingo hierarchiją, o gynybos ministerį Lin Piao pakaltino, esą jis "slepiasi po Matotsetungienės sijonu". (Mao žmona Chiang Ching svarbų vaidmenį vaidina "kultūrinės revoliucijos" generaliniame štabe).

Kas laimės?

Generolo Chen avantiūra laikoma labai reikšmingu faktu, nes ji rodo, kad vis daugiau generolų pradeda nerimti dėl "kultūrinės revoliucijos" daromų skandalų, vykdant Maotsetungo politiką. Politiniai užsienio stebėtojai yra linkę manyti, jog Maotsetungo valdžios dienos suskaitytos, kad jis pasitrauks iš valdžios panašiai, kaip Indonezijos prezidentas Sukarno, ir kad "kultūrinė revoliucija" su visais savo kvailais šūkiais netrukus baigsis. Manoma, kad premjeras Čuenlai taps Kinijos valdytoju, nes jį remia kariškių dauguma. Visdėlto neišskiriama galimybė, kad pilietinis karas gali dar labiau sustiprėti ir išsiplėsti. Sakoma, kad Mao planuoja sušaukti Kinijos kompartijos kongresą ir jam pavesti išspręsti partijos vienybės ir drausmės problemą. **J. Gs**

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

PATAISOS ĮSTAIGŲ DEPARTAMENTAS

RYŠIUM SU VYRIAUSYBĖS NUTARIMU PERIMTI VISAS TEISINGUMO ĮSTAIGŲ ADMINISTRAVIMO IŠLAIDAS ŠTAI KAS ŽINOTINA.

Ontario provincijos vyriausybė yra pasiryžusi per pataisos įstaigų departamentą perimti administravimą, išlaikymą ir visas išlaidas apskrities (county) ir miesto kalėjimų.

Tai sumažins vietinių nuosavybių mokesčius.

Naujoji politika taipgi reiškia, kad provincija perima išlaidas už kalinių gabenimą iš teismų į atitinkamas mokyklas.

Be to, už nepilnamečių kalinių išlaikymą pataisos mokykloje nebus reikalaujamas atlyginimas iš savivaldybių.

Iš to aiškiai matyti, kad vyriausybės užmojis perimti teisingumo įstaigų administravimą yra ne tiktai pažangus, toli siekiantis ir reikšmingas žingsnis tolimesnei pažangai pataisos srityje, bet ir naudingas vietinių nuosavybių mokesčių mokėtojams — sutaupo lėšas.

the Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

Gubernatorius a. a. G. Vanier kartą lankėsi Ontario miestelyje Guelph. Jo vizito proga mokiniai buvo paleisti iš mokyklų, kad galėtų pamatyti gubernatorių. Viena maža mergaitė, priėjusi prie G. Vanier, pareiškė: "Tu man labai patinki! Aš taupau visus pinigus, kad galėčiau atvykti į laidotuves Otavoje . . ." Pasakodamas šį įvykį savo bičiuliams, gubernatorius G. Vanier nusišypsodavęs: "Drįstu tikėtis, kad gerasis Dievulis jai duos pakankamai laiko kelionpinigiams susitaupyti . . ."

SIŲSKITE PINIGUS Į LIETUVĄ

GAUSITE UŽ TAI DAUGIAUSIA NAUDOS. JOKIŲ PERSIUNTIMO IŠLAIDŲ.
JAV DOLERIŲ PAŽYMĖJIMAI.

Tai geriausia dovana
Tai vertingiausia dovana
TIK JAV DOLERIŲ PAŽYMĖJIMAI

DUOS JŪSŲ GIMINĖMS KETURIS KARTUS DAUGIAU NEI GRYNAIS RUBLIAIS.
JŪSŲ GIMINĖS GALI TAI PATVIRTINTI.
TIK JAV DOLERIŲ PAŽYMĖJIMAI SUTEIKIA JŪSŲ GIMINĖMS GALIMYBĘ NUSIPIRKTI VISA, KO JIE NORI — MAISTO, DRABUŽIŲ IR DAUG KITŲ ĮVAIRIŲ DALYKŲ — AMERIKIETIŠKŲ, VAKARŲ EUROPOS IR VIETOS IŠDIRBINIŲ SPECIALIOSE VNESPOSYLTORG DOLERIŲ KRAUTUVĖSE, LABAI ŽEMOMIS DOLERIŲ KAINOMIS.
JŪSŲ GIMINĖS GALI TAI PATVIRTINTI.

PILNAI GARANTUOTA JOKIO MOKESČIO.
Neimamas joks patarnavimo mokestis iš siuntėjo ar gavėjo, nes visos išlaidos yra apmokamos Vnešposyltorg įstaigų.

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
New York, N.Y. 10010 U.S.A.
PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMO KATALOGO

AUŠROS VARTŲ KOPLYČIA ROMOJE

VYSKUPAS V. BRIZGYS

BRANGŪS LIETUVIAI!

Kreipiuosi į jus neeiliniu reikalu, kuris ateityje nepasikartos. Lietuvos vyskupai dar laisvės metais svarstė galimybę pastatyti kokį nors lietuvių paminklą Šv. Petro bazilikoje Romoje. Pasaulio ir Lietuvos tragedija sukliudė jiems tai įgyvendinti.

Tuoj po antrojo pasaulinio karo vyko po Šv. Petro bazilika archeologiniai tyrinėjimai. Jų metu buvo po 1700 metų atkastas šv. Petro karstas. Prieš tai jis buvo patikrintas tik imperatoriaus Konstantino laikais. Atkastoje erdvėje nutarta įrengti kelias koplyčias. Tada atsirado galimybė ir lietuviams vieną gauti. Arkivyskupas metropolitas Juozas Skvireckas († 1959. 12. 3) ir vyskupas Vincentas Padolskis († 1960. 5. 3.) kreipėsi į mane, kad aš sutikčiau surinkti šiam tikslui lėšas. Aš vos tik atvykęs į Ameriką, su Amerikos lietuviais santykių turėjau dar mažai, tremtiniai visi buvo tik naujakuriai. Todėl nepasitikėjau galįs tai padaryti ir atsisakiau. Koplyčios atiteko kitiems.

Praėjusiais 1966 metais buvo mums pasiūlyta iš Vatikano dabar tokią koplyčią iškasti arti šv. Petro karsto. Augštose pareigose esą lietuvių bičiuliai gavo neformalų ir Šventojo Tėvo pritarimą. Pasiteiravę Amerikoje, Kanadoje, Europoje, Pietų Amerikoje daugelio lietuvių kunigų ir pasauliečių nuomonės, mudu su a. a. vyskupu Pranciškum Braziu 1967 m. gegužės mėnesį pasirašėme tuo reikalu prašymą Šv. Petro bazilikos administracijai. Teigiamas atsakymas buvo gautas liepos mėnesį. Žodžiu ir raštu yra sutarta, kad Šv. Petro bazilikos kriptoje, arti šv. Petro karsto, bus iškasta ir įrengta lietuvių tautos vardu koplyčia. Švč. Marijos Gailestingumo Motinos — Aušros Vartų Vilniuje titulu koplyčia bus skirta lietuvių tautos kankinių atminimui. Altoriaus sienoje bus Aušros Vartų — Gailestingumo Motinos paveikslo mozaikos kopija. Dviejų sienų, kiekviena po 32 ketvirtainius metrus, ir tokio pat ploto lubų bei grindų projektus paruoš lietuviai menininkai. Apie visus projektus, garbės ir darbo komitetus visuomenė bus informuojama. Koplyčia turėtų būti viso pasaulio lietuvių paminklas. Prašome todėl kiekvieną lietuvį prisidėti nors maža auka. Labai pageidautina, kad šiam tikslui būtų sudarytas komitetas kiekviename krašte. Visos išlaidos siektų apie 70.000 dolerių. Viso pasaulio lietuviams tai nedidelė suma. Jeigu laiku surinksime lėšas, koplyčia gal bus įrengta 1968 metais. Pasiryžkime ir sukurkime mūsų tautos paminklą šalia šv. Petro karsto Romoje.

LAISVĖS IR SKURDO LENKTYNĖS

ANT. PAKALNIS

Tenka skaityti sovietų spaudoje apie didelį skurdą JAV-se. Tai esanti kapitalizmo išdava. Tuo pačiu skelbiama laisvė sovietų rojuje ir darbininkų laimingas gyvenimas. Neseniai teko skaityti JAV statistinius 1966 m. duomenis apie žmonių uždarbį ir jų pragyvenimo santykį.

14.5 milijono šeimų (JAV) turėjo virš $10.000 metinių pajamų, kurios sudaro 30% visų šeimų. 7-nių mil. šeimų metinės pajamos buvo žemiau $3.000, t. y. žemiau taip vadinamos neturto ribos. Tos šeimos gavo valstybinę paramą ligi $3000. Tai sudarė 14% visų šeimų. Visi kiti — apie 56% šeimų turėjo metinių pajamų tarp $3.000 — $10.000.

Tokios rūšies statistikos negalima gauti iš Sovietų Sąjungos, nes tai būtų valstybės išdavimas. Nejieškodami tų "valstybinių paslapčių", visdėlto žinome, kad inžinierius Sovietų Sąjungoje uždirba ligi 180 rublių (vieno etato darbe) **mėnesiui**, ne savaitei, arba 2160 rb. metams = $2.398. Sov. Sąjungoje inžinieriai uždirba geriausiai už visus, neskaitant partijos pareigūnų specialiose vietose. Jei tie inžinieriai gyventų JAV-se, galėtų gauti dar valstybinę pašalpą $602 į metus, kad pasiektų $3.000 ribą. Be to, tos pačios prekės Sov. Sąjungoje yra kelis kartus brangesnės. Tokiu būdu gali dar mažiau nusipirkti už savo metinį atlyginimą. Tai labai aišku Maskvos ar Vilniaus dolerinėse krautuvėse, kuriose už rublius visiškai neparduoda, o už dolerius 3-4 kartus pigiau.

Dar blogiau yra vidutiniam įstaigos tarnautojui ar betkuriam technikui, kurių atlyginimas dar žemesnis. Dabar pilnai suprantama, kodėl į Montrealio parodą atvažiuoja menininkai su viena eilute.

Tokiu būdu kiekvienas žmogus yra priverstas kur nors "susimedžioti" pragyvenimui reikalingą būtiną "priedą", kurį įstatymai vadina valstybės turto vogimu (kolchoze, krautuvėje, fabrike, statyboje ar įstaigoje) ar kyšio ėmimu. Žmonės nuolat baudžiami, bet niekas be to negali išsiversti, nes visa sistema pagrįsta melavimu ir vogimu. Valstybė, pavergusi visus žmones, grobia artimų tautų žemes, o skelbia "išlaisvinimus". Partija meluoja valdžioje, spaudoje, televizijoje, radijo programose. Tiesai yra padarytos "geležinės", "mūrinės", "bambukinės" sienos, o skurdas ir melas bujoja nuo vieno krašto iki kito. Tas pats melas eksportuojamas į visą laisvąjį pasaulį. Ir keisčiausia, kad šiame kontinente visi, pažinę Sov. Sąjungos sistemą, įskaitant ir sistemos augščiausio valdovo dukterį Svetlaną, aiškina apie komunistinį melą ir nori gelbėti laisvąjį pasaulį, bet šio kontinento akli idealistai bei papirkti agentai nori ir šiam kontinentui atnešti "raudoną saulę" — "išlaisvinti" iš esamos neribotos laisvės. Čia visi laisvai streikuoja dėl atlyginimų, dėl politinių idėjų ar patvarkymų ligi laisvų riaušių, o ten streikų nėra, nes net nepatenkintieji, išsitarę žodį, atsiduria kalėjime ar Sibire.

21 METŲ AMŽIAUS?

Sulaukę 21 metų amžiaus nebesate dengiami tėvų ligoninės apdraudos. Jūs turite tapti individualiais apdraudos nariais per 30 dienų. Prašymo blanką gausite banke, ligoninėje arba apdraudos komisijoj.

KEIČIATE DARBĄ?

Kad neprarastumėt apdraudos, sekite instrukcijas, surašytas ligoninės apdraudos pažymėjime "Certificate of Payment-Form 104", kurį jums turi išduoti darbdavys išeinant iš darbo.

NAUJAI VEDĘ?

Dabar jau teks mokėti šeiminę ligoninės apdraudą, kuri apimtų vyrą ir žmoną. Nedelsdami praneškite savo "grupę"; jeigu mokate apdraudos mokestį tiesiogiai, praneškite komisijai.

Your
ONTARIO HOSPITAL INSURANCE *Plan*
Ontario Hospital Services Commission
Toronto 7, Ontario

Nemunietės ir nemuniečiai iš okupuotos Lietuvos atlieka grupinį šokį Montrealyje
Tony's Photo Studio

Svetlana - Stalino duktė Amerikoje

J. VENCKUS, SJ

Dar šių metų vasario mėnesyje mažai kas žinojo apie Svetlaną, 42 metų moterį, trijų vyrų žmoną, dviejų vaikų motiną (nuo dviejų vyrų atsiskyrė, o trečiąjį palaidojo). Bet kai ta moteris kovo 6 d. įėjo į JAV pasiuntinybę Indijoje ir padėjo ant stalo savo pasą, sujudo penkios valstybės. Tiesa, pradžioje pirmas amerikietis, kuris paėmė jos pasą, nelabai nusimanė, ką tai reiškia: atidarė pasą, apvertė ir padėjo ant stalo, prašydamas ją palaukti, kol atleis kitas. Ji pasisakė norinti kalbėti su pačiu pasiuntiniu ar konsulu. Tada tas marinas pasidarė uolesnis ir pareigingai pranešė apie ją augštesniems pasiuntinybės žmonėms. Tuojau buvo pakviestas į pasiuntinybę konsulas George O. Huey. Nedelsiant priėmė ją pirmasis pasiuntinybės sekretorius. JAV pasiuntinys Chester Bowles tuo laiku sirgo ir gulėjo lovoje. Telefonu jam buvo pranešta, kad pasiuntinybėje yra reta viešnia ir prašo JAV globos bei apsaugos. Visas pasiuntinybės bei konsulato personalas sujudo ir prasidėjo gyvi pasitarimai, kad nepadarytų diplomatinės klaidos.

Kaip Svetlana paliko savo tėvo sukurtą rojų?

Trečiasis Svetlanos vyras buvo indietis. Jis, besimokydamas Berlyne 1929 m., įsirašė į komunistų partiją. Kai grįžo Indijon, buvo paskirtas į Maskvą dirbti Hindu Institute. Jis vadinosi Kanwar Briješ Singh. Kilęs iš augštos giminės, kuri davė ir dabar tebeduoda ministerius, senatorius ir pan. Svetlana darydavo universitete ir įvairiuose institutose anglų kalbos vertimus ir susipažino su Briješ Singh. Suartėjo, įsimylėjo ir sutarė vesti, bet komunistų valdžia nesutiko duoti leidimo. Svetlana supyko ir pasakė, kad "Kosyginas laiko mane valstybės nuosavybe." Vėliau betgi leidimas buvo duotas. Briješ Singh pradėjo sirgti astma, prasidėjo širdies komplikacijos. Svetlana paprašė valdžią, kad jai leistų palydėti savo vyrą į Indiją, nes tėviškės oras padės ligoniui, bet valdžia neleido. Briješ Singh mirė Rusijoje, bet pagal indiečių papročius jo pelenai turėjo būti išbarstyti Gango upėje. Svetlana, gavusi valdžios leidimą palydėti savo vyro pelenus į Indiją, išvažiavo ir 1966 m. gruodžio 20 d. atvyko į Indijos sostinę Delhi. Svetlana pasirodė kaip "l'enfant terrible": gyrė Indiją ir kritikavo Rusiją. Ji jautėsi savo mirusio vyro giminių tarpe labai laiminga. Svetlana nebenorėjo grįžti į Rusiją ir šis jos nenoras per vyro gimines pasiekė Indijos valdžios žmones. Jie išsigando, nes bijojo supykinti Sov. Sąjungą, iš kurios gauna tankus ir kitokius ginklus. Sov. Sąjungos pasiuntinys Benediktovas nustato vieną dieną, paskui — kitą, bet Svetlana vis dar nepasiruošusi skristi į savo tėvo rojų. Pagaliau pasiuntinybės agentas automobiliu atvyksta pas ją ir verste verčia važiuoti į pasiuntinybę, kurioje tą vakarą buvo surengtas didelis banketas maršalui Matvejui Zacharovui pagerbti. Pastarasis sovietinėje armijoje ėjo labai augštas pareigas. Jis, tarp kito, buvo pasiųstas į Kairą po Egipto pralaimėto karo su Izraeliu. Svetlanos laimei, pasiuntinys Benediktovas jai buvo grąžinęs pasą prieš porą dienų (už tą klaidą pasiuntinys buvo atšauktas į Maskvą). Svetlana, pasinaudodama svečių triukšmu, tyliai telefonu pasišaukė taksį, nepastebėta išėjo į gatvę ir sėsdama automobilin sušnibždėjo: "U. S. Embassy." Netrukus visi ėmė jieškoti Svetlanos, nes balius buvo surengtas ne tik Zacharovo garbei, bet ir Svetlanos išleistuvėms. Kovo 8 d. sovietų pasiuntinys Benediktovas paskambino Indijos užsienio reikalų ministerijai, kad Svetlana pagrobta, ir kaltino Indijos valdžią.

Svetlana į Romą

JAV pasiuntinybėje tarptautinės teisės žinovai išaiškino, kad Svetlana neprašė politinės globos teisių-"asylum", nes tuo atveju reikėtų tartis su Indija, kuri turi pirmenybę suteikti politinę globą. Išeina, kad Svetlana kaip privatus asmuo pareiškė norą važiuoti į Ameriką. Taigi, dalykas yra visiškai kitoks: Amerika gali priimti kaip imigrantą ką nori. Kovo 7 d. Svetlana, saugumo pareigūno Robert F. Rayle lydima, išskrido į Romą. JAV valstybės departamentas pranešė Maskvai, kokioje padėtyje yra Svetlana, kad JAV jos nekvietė, jos neragino, kad ji tai daro laisva valia. Pradžioje amerikiečiai paliko ją Romoje, paskui Šveicarijoje, kad ji apsigalvotų ir apsispręstų. Jeigu nori, gali važiuoti į Rusiją, o jei ne — į Indiją ar kur kitur. Visos vyriausybės darė viską, kad Svetlana nesusitiktų su spaudos atstovais ir nepadarytų kokių pranešimų, nesudarytų tarptautinių komplikacijų. Romoje buvo susitarta, kad pirma ateis į lėktuvą Mr. Rayle, o paskutiniu momentu — Svetlana. Pastaroji betgi neateina; jau nuima lėktuvo laiptus. Mr. Rayle neleidžia uždaryti lėktuvo durų, šaukia, kad turi atvykti dar vienas keleivis ir negali sakyti kas. Pagaliau jis išlipo iš lėktuvo ir pasiliko jieškoti Svetlanos, apie kurią tik užsienio reikalų ministerija težino ir keli saugumo policijos žmonės. R. Rayle ją po kelių valandų surado, pasamdė už $2000 lėktuvą ir, 10 valandų pavėlavę, išskrido į Ženevą Šveicarijoj, kur Rayle atidavė Svetlaną Šveicarijos valdžios saugumui, o pats išskrido į Vašingtoną. Svetlana labai nervinosi, bet Šveicarijoje pražvito, nusiramino. Ten Svetlana pasiliko apie tris savaites. Indijoje saugumo policija surinko apie ją visą dokumentaciją viešbučiuose, aerodromuose ir pan. Vienas prancūzų diplomatas Šveicarijoje patarė Svetlanai nevažiuoti į JAV, nes ji iš vieno kalėjimo (Rusijos) pateksianti į kitą — JAV būsianti auka viešosios opinijos, kapitalo ir pan. (To diplomato vardas yra Emmanuel d'Astier de la Vigerie). Jo nuomone, geriau būtų į Prancūziją. JAV valstybės departamentas pasiuntė George F. Kennan, buvusį pasiuntinį Maskvoje, kuris moka rusiškai. Jis su Svetlana Šveicarijoje ilgai kalbėjo ir paskui perdavė informacijas Vašingtonui. Jis paminėjo, kad sena Amerikos tradicija reikalaujanti priimti tuos žmonės, kurie jieško Amerikos globos. Be to, Svetlana jam padarė gerą protingos moters įspūdį. Ji įteikė Kennanui savo autobiografiją, kurią jau seniau slapta į Indiją buvo išsiuntusi. Ta jos biografija išėjo rusų, anglų kalbomis ir autorė gaus milijonus dolerių.

Pradžioje Šveicarijos saugumo policija ją apgyvendino Beatenberge — Berno srities kalnuose. Svetlana susidomėjo slidžių sportu ir nuėjo į krautuvę nusipirkti sportinių drabužių. Krautuvėje žmonės ją atpažino ir reporteriai pradėjo spiestis apie ją "la femme russe". Pasidarė nebesaugu. Tada policiją ją pasiuntė į Burgbuhl, į Šv. Antano seselių vienuolyną, 7 mylios nuo Fribourgo. Iš ten ją perkėlė į kitą seselių vienuolyną — Visitation, Fribourg. Tik vyresnioji ir jos pavaduotoja žinojo, kas buvo ta paslaptinga moteris. Per Velykas, kovo 26 d., ir balandžio 2 d. Svetlana buvo katalikų katedroje ir dalyvavo Mišiose. Ji visiems ir visur rodė savo simpatiją katalikybei. Manau, kad Stalinas turėtų apsiversti kelis kartus karste iš pykčio, sužinojęs, kad jo mylimoji Svetlana 1962 m. bažnyčioje Maskvoje.

Svetlana ir Jacqueline Kennedy

Skaitytojas nusistebės, kad tos dvi moterys, rodos, taip tolimos viena kitai, palyginamos. Tos dvi moterys kol kas neturi ypatingų asmeninių nuopelnų. Jų abiejų garbė atėjo iš dviejų vyrų, kurie turėjo savo rankose pačių galingiausių valstybių likimą. Vienas jų simpatingas, šviesus, atviras, antras — visų bijomas, tamsus, klastingas. Abi tos moterys buvo Indijoje. Viena jų sėdėjo ant auksu ir sidabru papuoštų dramblių, jojo per Indijos miesto gatves, antra sėdėjo ant šventosios upės Gango kranto, medituodama Hindu askezę ir tapo vegetare. Kai mirė jų vyrai, vienai rūpėjo, kad jos vyras būtų palaidotas pagal Hindu papročius, o antrai — kad jis būtų palaidotas kaip Linkolnas. Viena uždegė ant savo vyro kapo amžinąją ugnį, o antroji, išėjusi iš tamsaus Kremliaus ir Maskvos universitete pirmą kartą pamačiusi, kaip jos tėvas naikino ir teriojo ukrainiečius ūkininkus bei kitus, norėjo uždegti savo tėvo širdyje žmonių meilės ugnį. Jai nepasisekė to padaryti. Abi yra dar jaunos našlės: turi galimybes ištekėti už puikių vyrų ir, be to, milijonierių. Manoma, kad tos dvi moterys kada nors susitiks.

Kauno Politechnikos Instituto ansamblio "Nemunas" studentės ir studentai dainuoja Montrealyje
Nuotr. K. Baltrūno

LIETUVIAI SVETIMOJE SPAUDOJE

"TŽ" skaitytojai kartas nuo karto atsiunčia iškarpų iš svetimos spaudos, rašančios apie lietuvius. Pastaruoju metu esame gavę porą iškarpų iš Britanijos ir Australijos angliškų laikraščių.

Britanijoj leidžiamas "S. a. L. News" yra sritinio pobūdžio laikraštis, skirtas Corby vietovei. Tai nemažos apimties leidinys, apimąs daugelį gyvenimo sričių. Š. m. rugpjūčio 11 d. laidoje jame yra įdėtas lyg ir korespondento pasikalbėjimas su Martynu Vereika. Puslapio viršuje didelėm raidėm atspausdinta: "Lietuvis kalba apie naujos laisvės galimybę. Po vilties metų — laisvė artėja". Ir kas gi tą laisvę artina? Pasak korespondento, tai daro žydų-arabų karas: "Izraelio kariuomenės pergalė Viduriniuose Rytuose įžiebė naują vilties kibirkštį tūkstančiuose Baltijos kraštų tremtinių širdžių". Baltiečių nuomone, žydų-arabų karas parodė, kiek komunizmas turi įtakos kitų kraštų politikai. "Jeigu Izraelio kariuomenė, okupavusi dalį arabų kraštų, bus priversta tuos plotus grąžinti, tai padidės galimybė, kad ir sovietai turės baigti jų kraštų (baltiečių) okupaciją. Niekados baltiečių viltys sulaukti nepriklausomybės nebuvo taip stiprios kaip dabar, išskyrus vengrų sukilimo dienas". Toliau korespondentas pastebi, kad Corby srityje gyvena apie 1000 lietuvių, estų ir latvių. Visi jie ten atvyko po II D. karo ir tapo pramonės darbininkais. M. Vereika, lietuvių atstovas, jau pensininkas ir dirbąs tik dalinėje tarnyboje pareiškė, esą pirmieji lietuviai tremtiniai Britanijon atvyko 1871 m., bėgdami nuo caro valdžios. Po II D. karo lietuviai tremtiniai atvyko Britanijon, bėgdami nuo komunistinio teroro. "Dabar, sako M. Vereika, išlaisvinimas atrėja ir visi buvę išvietintieji asmenys, gyveną šioje srityje, turi pakankamai pinigų sugrįžti į gimtąjį savo kraštą (bilietas į Lietuvą — 30 sv.), nors ten grįžę turėtų gyventi neturte. Nevisi grįžtų gyventi Lietuvoje, nes daug kas jau yra gimę Britanijoj, kaikurie vedę brites žmonas, bet visi važiuotų aplankyti savo tėvynės, turėtos nepriklausomybės laikais". Korespondentas, matyt, nevisai supratęs M. Vereikos aiškinimus, rašo apie VLIKą, kuris esą Lietuvos išlaisvinimo atveju greičiausia sudarytų laikinę demokratinę vyriausybę. Pavergtų kraštų ambasados laisvajame pasaulyje laukiančios progos pateikti savo bylą Jungtinėms tautoms.

Tai tokios mintys ir viltys paskelbtos britų laikraštyje. Nežinia, kaip tiksliai jos perduotos, viena tik aišku, kad jos perankstyvos...

* * *

Antroji iškarpa iš Australijos laikraščio "The News" rašo apie tragišką karo lakūno a.a. **Antano Karpio** mirtį. Didoka nuotrauka rodo sudužusio lėktuvo skeveldras, o kiek žemiau — jo pilotą A. Karpį. Iš aprašymo matyti, kad lakūnas, 29 m. amžiaus, rugsėjo 1 d. skraidė "Mirage" sprausminiu naikintuvu ruošdamasis aviacijos savaitei ir staigiai nukrito Williamtown vietovėje prie Newcastle, netoli namų, kur buvo jo žmona. A. Karpys tuo lėktuvu skraidė jau dvejus metus, o prieš tai buvo Malajuose ir skraidė "Sabre" naikintuvais. Nelaimės priežastis tiriama. Aviacijos ministeris Howson, paklaustas apie galimus pakeitimus lakūnų mokyme ryšium su įvykusia nelaime, atsakė nieko negalįs pareikšti kol neištirta priežastis. "Aš manau, kad Mirage šiuo metu yra geriausias naikintuvas pasaulyje, kaip tai buvo patirta Izraelyje."

Iškarpos siuntėjas savo laiške priduria, kad A. Karpys Australijon nuvyko 1949 m. Jo šeima gyvena Adelaidės mieste.

Parduotuvių sandėliai Maskvoje yra užversti importuotomis suknelėmis, eilutėmis, batais ir kitomis "kapitalistų" gėrybėmis, kurias Kremlius savo piliečiams parūpino Spalio revoliucijos penkiasdešimtmečio proga. Maskviečiai pranašauja rekordinio ilgumo eiles prie krautuvių, kai visos šios gėrybės bus pradėtos pardavinėti šventės išvakarėse.

SVEIKATOS KLINIKA — Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1967 M.

Pradžiuginti ir paremti savo artimuosius Lietuvoje artėjančių švenčių proga gali kiekvienas, pasiųsdamas dovanų siuntinėlį ir pasinaudodamas BALTIC STORES patarnavimu.

Siuntėjas gali pats sudaryti savo pageidaujamą siuntinuką pagal Baltic Stores kainoraštį arba užsakyti jam patinkamą jau paruoštą siuntinį. Žemiau išvardiname kelis siuntinius, kurie yra labai praktiški ir ten laukiami.

Mišrus siuntinys 1967

3½ jardo geriausios rūšies angliškos vilnonės medžiagos eilutei,
3 jardai vilnonės medžiagos eilutei arba vilnonei suknelei
2 vyriški nailoniniai marškiniai arba dvi šilk. arba terelyno bliuzės.
1 vyriškas arba moteriškas geros rūšies megztukas, 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė, 2 poros vyriškų arba moteriškų vilnonių ar nailoninių kojinių, 1 nailoninis itališkas vyriškas arba moteriškas lietpaltis. 1 svaras saldainių ir 20 geriausių cigarečių.
$100.00.

Maisto 1967

3 sv. taukų, ½ sv. arbatos, ½ sv. geriamo šokolado, ½ sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 3 sv. geriausios rūšies miltų, 1 dėžutė kavos nescafe, 1 sv. maišytų saldainių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, ¼ sv. pipirų ir ¼ sv. lauro lapų.
$30.00

Moteriškas K. 1967

3 jardai vilnonės apsiaustui medžiagos, 3 jardai vilnonės suknelei medžiagos, 1 vilnonis megztukas, 2 poros nailoninių arba vilnonių kojinių. 1 vilnonė gėlėta suknelė, 1 pora odinių pirštinių, 1 sv. maišytų saldainių.
$75.00

P-3. Vilnonė medžiaga dviem apsiaustam ir angliška vilnonė medžiaga vyriškai arba moteriškai eilutei.
$75.00

V-3. 10 jardų medžiagos trim eilutėm
$55.00

Praktiški dalykai, kuriuos galima pridėti prie bet kurio siuntinio: itališki nailoniniai lietpalčiai $11.00; šveicariški 17 akmenų laikrodžiai $27.00; vilnonės skarelės $4.00; ilgo grojimo plokštelės.

BALTIC STORES LTD.,
(Z. Juras). 421 Hackney Rd., London, E. 2. England. Telef. SHO 8734.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir greitas siuntinių pristatymas.

Atstovai: A. Kusinskis, 167 College St., Apt. 2, Sudbury, Ontario.
L. Radzevičius, 530 Windermere Ave., Toronto 9, Ont..

ACADIAN
7 SEAS
• skaidrus
• šviesus
• tamsus
ROMAS
Į sveikatą!

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LAURINČIUKAS RAŠO

Sovietinio paviljono spaudos atstovas Albertas Laurinčiukas nustebino "Tiesos" rugsėjo 20 d. laidoje paskelbtu pirmuoju nepolitiniu reportažu "Žmogus, laikas, pažanga". Lig šiol jis tenkinosi įkyrių propagandinių minčių kratiniu, bet dabar griebėsi žurnalistikos, matyt, prisibijodamas, kad jį į ožio ragą gali suriesti rašytojo Alfonso Bieliausko "Švyturyje" pradėti pasakoti įspūdžiai. Susitikęs su aklu kanadiečiu, pasiryžusiu aprašyti Montrealio pasaulinę parodą, Albertas staiga ir pats praregėjo — jis pamatė ir nuotraukas paviljonuose, ir moderniuosius kino teatrus, 158 butų ateičiai skirtą namą, paviljonų architektūrines savybes ir netgi prisiminė Einšteino reliatyvumo teoriją. Humoru dvelkia susitikimas su išradinga moterimi sovietiniame paviljone: "... prie Stoškaus, Morkūno ir Grabausko vitražų kartą mane sustabdė moteris su dviem baltaplaukiais vaikučiais ir pasiteiravo, kaip patekti į komunizmo skyrių. Jai paaiškinau, kad tokio atskiro skyriaus mūsų paviljone nėra, kad paviljonas ir visi jo eksponatai rodo Tarybų šalies žmonių nueitą per penkiasdešimt metų kelią ir per tą laiką pasiektus laimėjimus komunizmo statyboje.

— Labai gaila, — nusiminė ji, — o aš norėjau palyginti, kas geriau ir patraukliau atrodo: jūsų komunizmo skyrius ar mano penkių kambarių butas?"

Gerokai praplatėjusį žvilgsnį liudija kad ir šios reportažo eilutės: "Iš tiesų, šią parodą galima būtų pavadinti "Žmogus-fotografas". Jis apkeliavo visą Žemės rutulį ir užfiksavęs į EKSPO-67 pasaulį atvežė Brazilijos ir Afrikos džiunglių paslaptis, Niujorko ir Tokijo gatvių dinamiką, bevandenės Sacharos karštį, bekraščio Sibiro ir Kanados prerijų skambesį. Žmogus fotografavo, spiginant poliariniam karščiui (neapdairių korektorių klaida — turėtų būti "poliariniam šalčiui", V. Kst.), kepinant tropikų saulei, pakilęs į kosmosą ir įsirausęs į žemės gelmes. Jis užfiksavo ir dabar EKSPO-67 pasaulyje demonstruoja Žemės rutulio gyventojų džiaugsmą ir kančią, palaimą ir tragediją, jų viltis ir sudužusių vilčių šukes..."

VIETNAMIEČIŲ ANSAMBLIS

Sukomunistintos ELTOS pranešimu, rugsėjo 19 d. į Vilnių iš Maskvos atskrido Suano Hongo vadovaujamas P. Vietnamo "išsilaisvinimo" armijos karių dainų ir šokių ansamblis, lankęsis Maskvoje, Leningrade ir Rygoje. Sveikinimo kalbą aerodrome pasakė Vilniaus miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas J. Smilgevičius, amerikiečius tik du kartus tepavadinęs imperialistais ir mėginęs įtaigoti, kad lietuvių tauta yra susirūpinusi Vietnamo karu, kai tuo tarpu iš tikrųjų dėl to karo Lietuvoje niekas galvos nesuka. Vilniaus kompozitorių rūmuose buvo surengta spaudos konferencija, kurioje ansamblio vadovas S. Hongas nušvietė ansamblietių darbą fronto linijose. Iš jo pasakojimo susidaro įspūdis, kad ansamblis veikia ne Pietų, bet Šiaurės Vietname, nors save ir priskiria "išsilaisvinimo" armijai.

OBUOLIŲ PERTEKLIUS

Laiškai iš Lietuvos kalba apie nepaprastai gražią vasarą. Skaidrūs saulės spinduliai šiemet subrandino labai gausų obuolių derlių, kurio, deja, kolchozininkams neįmanoma parduoti, nes miestuose vis dar trūksta didesnių sandėlių su šaldytuvais. Turgavietėse obuolių pasiūla yra pralenkusi jų paklausą. Kolchozininkai yra priversti obuoliais šerti karves ir penėti kiaules, nors žiemą obuolių pasiges miestų gyventojai.

STATYBININKŲ PASITARIMAS

Vilniuje įvyko tarprespublikinis pasitarimas stambiaplokščių gyvenamųjų namų bei visuomeninių pastatų statybos tobulinimo klausimais. Diskusijos buvo pravestos keturiose atskirose sekcijose: 1. pastatų architektūros, 2. konstrukcijų ir jų apskaičiavimo metodų, 3. fabrikinės gamybos technologijos, 4. pastatų statybos kompleksinio mechanizavimo ir technologijos. Statybininkų rūmuose veikę gyvenamųjų namų projektų paroda, kuriai eksponatus parūpino Lietuvos, Maskvos, Leningrado, Ukrainos, Gudijos, Latvijos ir Kazachijos statybų projektuotojai.

STUMBRAI LIETUVOJE

Panevėžio valstybinės gamtos apsaugos inspekcijos darbuotojo V. Giedraičio pranešimu, Panevėžio rajone yra steigiamas 40.000 ha Naujamiesčio valstybinis medžioklės ūkis. Grupė medžioklės žinovų ir biotechnikų čia tirs Lietuvoje medžiojamus gyvius ir stengsis papildyti jų skaičių. Į Pašilių mišką planuojama atvežti keletą stumbrų. Senovės Lietuva buvo garsi stumbrais, bet šiandien niekas nėra tikras, ar jiems patiks dabartiniai miškai.

PLANAI KAUNO ATEIČIAI

1952 m. architektai K. Bučas ir P. Janulis paruošė Kauno miesto generalinio plano projektą, kurio turėjo būti laikomasi iki 1970 m., bet gyventojų prieauglis numatytąjį skaičių pralenkė visu dešimtmečiu anksčiau. Šiuo metu jau paskelbtas naujas generalinio plano projektas, paruoštas 1964 m. darbą pradėjusios miestų statybos projektavimo instituto Kauno skyriaus architektų ir inžinierių grupės: architekto P. Janulio, inžinierių — A. Tupinio, A. Burkaus, A. Palskio, R. Pilkausko ir inž.-ekonomisto J. Daniulaičio. Jiems talkino projektavimo instituto vyr. arch. J. Purna, Kauno miesto vyr. arch. V. Miliūkštis, Kauno politechnikos instituto atstovai — architektūros dr. K. Šešelgis ir arch. V. Žemkalnis. Miestą numatoma plėsti visomis kryptimis, bet pagrindinis dėmesys bus skiriamas Žaliakalnio ir Vilijampolės rajonams. Žaliakalniui su Palemonu ir nauja Dainavos gyvenviete planuojamas 148.000 gyventojų skaičius, Vilijampolei — 75.000, Aleksotui ir Panemunei — po 50.000. Senamiestyje ir Naujamiestyje gyventojų skaičius bus mažinamas. Miesto centrą iš dabartinės Laisvės alėjos planuotojai siūlo perkelti į Ąžuolų kalną. Žaliakalnyje 39 ha plote pradėta Kauno politechnikos instituto studentų miestelio statyba, o 26 ha skiriami medicinos instituto studentų miesteliui. Visas Kaunas bus padalintas į 17 gyvenamųjų rajonų po 20-30.000 gyventojų. Pagrindine susisiekimo arterija taps Nemuno krantinė, gavusi Pergalės krantinės vardą. Iškėlus laivų remonto dirbtuves ir pramoninį uostą, Nemuno sala bus paversta poilsio ir sporto centru. Tarpmiestinis susisiekimas bus nukreiptas žiedine linija pro Kauną. Tam tikslui planuose numatyti penki tiltai per Nemuną ir vienas per Nerį. Iš Žaliakalnio į Panemunės šilą bus galima patekti pakabinamu tiltu. Taip atrodo planai Kauno ateičiai. 1967 m. statistikos duomenimis, Kaunas jau turi 284.000 gyventojų.

V. Kst.

Londoniškio "Baltijos" ansamblio krikšto tėvai su dėmesiu klausosi "Baltijos" jaunimo pasisakymo. Iš kairės G. Breichmanienė, Stp. Kairys ir D. Skrinskaitė. Trūksta R. Vaštoko. Nuotr. S. Kero.

Londoniškė R. Bliskytė ir rodniškis A. Naruševičius skaito "Baltijos" jaunimo pasisakymą krikštynų metu. Dešinėje ansamblio vadovas kun. B. Pacevičius ir tautinių šokių vadovai D. ir M. Chainauskai. Nuotr. S. Kero

HAMILTON, ONT.

WATERBURY MIRĖ JONAS DUMČIUS, G. Breichmanienės ir B. Stonkienės tėvas, E. Ramanauskienės, K. Blekaitienės ir O. Čeliauskienės brolis. Velionis buvo vilkaviškietis; Lietuvoje ūkininkavo, o vėliau vertėsi prekyba. Mirė sulaukęs 80 metų, paliko našlę žmoną. Į laidotuves iš Hamiltono buvo nuvykę keli automobiliai artimųjų.

JONAS KARALENAS yra antras hamiltonietis, kuris šiais metais už gerą mokymąsi gavo provincinę stipendiją. Visi, kurie iš 13-tos klasės egzaminų surenka 80 ar daugiau taškų, laimi vad. "Ontario Scholarship" $400. Jonas surinko 84.4 ir dar gavo ir McMaster un-to stipendiją. Stasio ir Genės Karalėnų sūnus paskutiniais metais mokėsi Hamilton Collegiate Institute; visą laiką savo klasėje buvo vienas pirmųjų mokinių; šį rudenį pradėjo studijuoti inžineriją.

ATEITININKAI pradėjo savo pavasarinę veiklą praeitą sekmadienį, paminėdami Tautos šventę ir Marijos gimimo dieną. AV bažnyčioje 11 val. jie turėjo iškilmingas pamaldas, kurių metu visi jaunieji sutartinai giedojo lietuviškas giesmes, o po to salėje turėjo užkandžius ir trumpą meninę programą. Vadovai J. Pleinys ir E. Gudinskienė tikisi ir šiemet sėkmingų ateitininkiškų metų.

ALF. IR B. JUOZAPAVIČIAI savo vyriausios dukters Gabijos gimnazijos XII-tos klasės užbaigimo proga buvo suruošę vaišes. Gabija dabar lanko Loretto akademijos XIII-tą klasę ir ją baigusi nori studijuoti psichologiją. Ji domisi mokytojos darbu ir šiais metais atėjo dirbti į liet. šeštad. mokyklą. K. M.

SLA SUKAKTIS. Spalio 14 d. Knights of Columbus salėje 222 Queenston Rd. rengiamas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 80 metų sukakties minėjimas. Dalyvaus ir šios org-jos prezidentas P. Dargis iš JAV. Trumpą meninę programą išpildys mūsų jaunimas: Margarita ir Rimas Klevai pianinu solo ir dviese; Vaidilutė Šetikaitė iš St. Catharines atliks keletą baleto dalykų, Aldona Bogušytė iš St. Catharines pagros akordeonu, Nijolė Jakučinskaitė dainuos solo, palydint Margaritai Klevaitei. Šokiams gros Vyt. Babecko orkestras. Bilietai kainuoja po $2; gaunami paskambinus JA 9-4662. Įsigiję juos iš platintojų turėsime teisę laimėti St. Žvirblio padarytą ir dovanotą $60 vertės kavos staliuką. Pirkusieji bilietus prie įėjimo šioje loterijoje nedalyvaus, nors mokės tą pačią kainą. Sk. St.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ KUOPOS valdyba šiems mokslo metams išrinkta: pirm. Darija Deksnytė, vicepirm. Rimas Sakalas, ižd. Arūnas Jonikas, sekr. Raimunda Kaminskaitė ir soc. reik Nijolė Beniušytė.

TRADICINIS SPAUDOS BALIUS, rengiamas ateitininkų sendraugių, įvyks lapkričio 4 d. Jaunimo Centre. Šio penktojo spaudos baliaus programos išpildyti atvyksta garsioji Klevelando tautinių šokių grupė "Grandinėlė". Ji atliks valandos laiko gražią ir įdomią šokio bei dainos programą. Visi ruoškimės pamatyti šią garsiąją "Grandinėlę". Bilietai jau platinami. Atrodo, kad šiuo spaudos baliumi susidomėjimas gana didelis, laukiama svečių ir iš tolimesnių vietovių.

A. ORVIDAS, baigęs berniukų Katedros gimnazijos 13-tąją klasę, išvyko studijuoti į Windsoro universitetą. J. P.

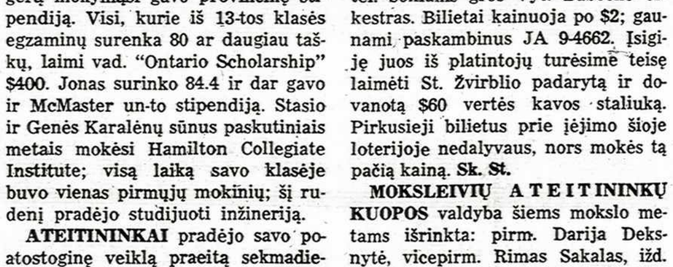

Hamiltono jaunieji ateitininkai vaišinasi savo iškilmių metu Nuotr. M. Borusienės

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

Kredito Kooperatyve "TALKA"

21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm. 9 — 3 v.p.p.
Antr. 9 — 1 ir 5 — 8 v.p.p.
Treč. 9 — 3 v.p.p.
Ketv. 9 — 3 v.p.p.
Penkt. 9—1 ir 5—8 v.p.p.
Šešt. 9 — 12 v. dienos.

Augšti nuošimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

V. GERULSKIS ROOFING

DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.
ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS.
KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.
MI 83400 ANCASTER, ONT.

DELHI – TILLSONBURG, ONT.

VEIKLIOS MOTERYS. Rugsėjo 20 d. įvyko K. L. K. Moterų Dr-jos Delhi skyriaus valdybos posėdis pirm. J. Žiogienės namuose. Dalyvavo vicepirm. E. Vindašienė, sekr. O. Šiurnienė ir valdybos narės R. Augustinavičienė ir E. Vyšniauskienė. Trūko O. Matelienės. Numatyta suorganizuoti pyragų išpardavimą rugsėjo 29 d. IGA krautuvėje Tillsonburge. Spalio 15 — iškilmingos pamaldos už kenčiančią Lietuvą. Gruodžio 10 — metinė skyriaus šventė, ryšium su Marijos Nekalto Prasidėjimo diena; viešnios ar svečio paskaita, susirinkimas, visų parapijiečių pietūs. Žiemos metu, kas sekmadienį, kat. moterys tuoj po pamaldų parapijos salėje pardavinėja kavą ir pyragaičius. Galima bus gauti pirkti ir ūkiškos duonos. Valdybos narės aplanko visus ligonius, įteikdamos jiems gėlių. Jos siunčia siuntinius Suvalkų trikampio lietuviams, paremia lietuviškas gimnazijas, lietuvišką spaudą, savo parapiją, šeštadieninę mokyklą.

ŠEŠTADIENINĖJE MOKYKLOJE šiais metais dirba mokytojos Birutė Vytienė ir St. Steigvilienė. Tikybos moko vietos klebonas. Mokiniai turi puikias patalpas katalikų mokykloje.

ZIGMUNTAS A. BEDNARČIKAS, lietuvių tėvų sūnus, gražiai kalbąs lietuviškai, D. M. Bartulių iškviestas, atvyko Kanadon 6 mėnesiams, bet apsisprendė nebegrįžti į Lenkiją, kur tektų tarnauti trejus metus kariuomenėje. Jis baigė Breslavo kun. seminarijoje pirmą filosofinį kursą. Tolimesnėms studijoms priimtas į Šv. Petro kun. seminarijos antrąjį filosofijos kursą Londone. Jo svajonė, baigus čia filosofiją, vykti į lietuvių Šv. Kazimiero kolegiją Romoje. Šv. Kazimiero parapija yra laiminga galėdama globoti nors vieną studentą kunigų seminarijoj.

LONDONO VYSKUPIJOS II-SIS SINODAS šaukiamas šį rudenį. Jis atidaromas spalio 8 d., 4 v.p.p. iškilmingomis pamaldomis Šv. Petro bazilikoj Londone. Šiame sinode dalyvauja ir pasauliečiai kaip pilnateisiai nariai su balsavimo teise. Kiekviena parapija išrinko pasaulietį ar pasaulietę atstovą-vę. Kiekviena parapija turi ir atstovą pavaduotoją, galintį aktyviai sinode reikštis. Šiame sinode pasauliečių bus nemažiau kaip dvasiškių, nes jų yra įvairiose komisijose. Šv. Kazimiero parapijai atstovaus dr. Br. Povilaitis ir P. Augaitis. Be koordinacinės komisijos, jame veikia 13 kitų komisijų: vyskupijos organizacijos ir jos reikalų, kunigų ir sielovados, vienuolių, misijų, pasauliečių apaštalavimo, ekumenizmo ir religinės laisvės, susisiekimo ir viešųjų santykių, socialinio gyvenimo, pašaukimų ir kunigų auklėjimo, universitetų ir kolegijų, krikščioniškojo auklėjimo, mokytojų. Į visų komisijų darbą įtraukti beveik visi vyskupijos kunigai ir daug pasauliečių.

KUN. DR. J. GUTAUSKAS, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, spalio 17 d. vyksta į Detroitą vesti moterims uždarų rekolekcijų. Jis mano šį rudenį aplankyti keleta lietuvių kolonijų leidinių "Krikščionis gyvenime" platinimo ir prenumeratos reikalu.

TRYS ŠIOS APYLINKĖS MERGAITĖS — A. Bartulytė, L. Andraitytė, I. Mačiūtė įstojo į Šv. Juozapo seserų mergaičių akademiją Londone. Broliai Jonas ir Pijus Kazakevičiai mokosi Šv. Antano gimnazijoj Kennebunkporte, Maine. Nekatalikiškose gimnazijose mokosi 17 mergaičių ir 10 berniukų, universitetuose bei kolegijose studijuoja 10 studenčių ir 7 studentai. Kor.

LONDON, ONT.

TAUTOS STIPRYBEI IR LAISVEI! "Baltijos" ansamblis, nors dar ir jaunas amžiumi, tačiau gana subrendęs savo užsimojimais. Anglosaksų kilmės kanadietis, pamėgęs šį vienetą, o vėliau ir pats į jį įsijungęs, kartą išsitarė: "Spirit of your group is fantastic, is marvellous." Šiemet šis vienetas tuos žodžius lyg ir patvirtino savo darbais. Jis pirmavo tarp kitų tautybių Londone Canadianą parengime, šimtmečio koncerte ir įvairiuose kituose mažesnės apimties pasirodymuose. Jis šoko taut. šokius ant lietuvių paradinio vežimo, laimėjusio pirmą vietą didžiajame šimtmečio parade. "Baltija" buvo antroji grupė iš Londono ir antroji lietuvių grupė (pirmoji — "Gyvataras") Kanados valdžios lėšomis siųsta šimtmečio koncertui į kitas provincijas. Ji turėjo net kelis pasirodymus televizijoje. Ją jau gerai žino "Free Press" dienraštis, televizijos stotis ir nemažas skaičius kanadiečių. Televizija atsiuntė reporterį "Baltijai" išvykstant į Montrealį lietuvių pasirodymui parodoje. Nufilmuotas lietuvių išvykimas kitą dieną buvo parodytas gausiems dešimtojo televizijos kanalo žiūrovams. Taut. šokių grupės, vadovaujamos D. ir M. Chainauskų, šiemet padaryta labai didelė pažanga ir jai linkėtina tokios pat ir ateityje — nesustoti, bet visu veržlumu žengti pirmyn tobulėjimo keliu!

Šia proga verta prisiminti paties jaunimo pareiškimus, padarytus ansamblio krikštynų proga. Štai jie:

"Pakentėki, brangi nelaiminga tėvyne,
Tau padėsim šį purvą,
nelaisvę išbrist.
Patikėk, patekės tavo laisvės aušrinė
Ir nuo rankų vergovės grandinės nukris.
Tu į ateitį eisi, kaip nėjai nė senovėj,
Ir laisva, kaip dar niekad nebuvus laisva.
Mes gyvensim laisvi tavo garbei ir šlovei
O tėvyne graži, o brangi Lietuva!

* * *

Lietuva ... jos atminimas pripildo mūsų tėvų širdis ilgesiu. Jos kalnai, slėniai ir miškai yra jų Lietuva — jų praeitis ir ateitis. Bet ta jų Lietuva mums neegzistuoja, nes mes nepažįstam tų upių, tų vaikystės dienų. Ji nėra mums reali.

Todėl mūsų pareiga yra pasirūpinti, kad ji egzistuotų mūsų širdyse per dainas, šokius, papročius. Tai yra šio ansamblio tikslas. Prašome mūsų krikšto tėvus suteikti mūsų ansambliui vardą, ugdyti mumyse mūsų tautos išlaikymo dvasią ir mums padėti siekiant užsibrėžtų tikslų, kuriuos mes stengsimės įgyvendinti laikydamiesi šūkio: "Mūsų daina, mūsų šokis — tautos stiprybei ir laisvei!"

D. E.

SUDBURY, ONT.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS surengtas LB valdybos šiemet praėjo ypatingai gerai. Atrodo, kad lietuviai dalyvavo beveik visi, išskyrus tą dieną dirbusius ir dėl kitų rimtų priežasčių negalėjusius atvykti. Minėjimas pradėtas Tautos himnu. Vbos pirm. Juozas Bataitis perskaitė tai dienai pritaikytą žodį, kurį paruošė Vincas Skaržinskas iš Sault Ste Mary, Ont. Labai gaila, kad dėl susidariusių aplinkybių jis pats nebegalėjo dalyvauti. Mažoji Vilija Remeikytė labai jautriai ir pilnu įsijautimu padeklamavo specialiai Tautos šventės minėjimui paruoštą eilėraštį. Danguolė Remeikytė (pritarė ir akordeonu), Irutė Glizickaitė, Saulutė Poderytė ir Zitutė Griškonytė gražių balsų sutartine padainavo "Kam leidai motule" ir "Nerimok prie vartų". I. Glizickaitė padainavo solo "Stoviu aš po baltais beržais" akompanuojant D. Remeikytei. Tenka palinkėti I. Glizickaitei savo turimą gražų balsą dar tobulinti ir pasiekti geros solistės kelią. Po programos — linksmi šokiai ir vaišės. Loterijoje laimė net du kartu nusišypsojo Sofijai Semežienei. Barą ir virtuvę aptarnavo: S. Griškonienė, S. Semežienė, N. Staškuvienė, P. Jutelis, A. Gatautis. Lietuvių bendruomenė džiaugiasi šių metų LB valdybos labai energinga veikla ir tikisi, kad ir ateinančiais metais jie mūsų neapleis.

"GELEŽINIO VILKO" medžiotojų ir meškeriotojų klubo šaudymo varžybos įvyko Sudburio miesto policijos šaudykloje. I vietą ir pereinamąją taurę laimėjo Antanas Juozapavičius; II vietą — Valys Bružas (1966 m. pereinamos taurės laimėtojas). Jaunių klasėje I vietą ir premiją laimėjo Vytautas Kručas, II — I. Zlatkus. Tenka apgailestauti, kad labai mažas skaičius narių varžybose dalyvavo.

VIKTORAS GUDRIŪNAS prieš du metus su partneriu nusipirko viešbutį "Prospect", 182 Elgin St., tel. 675-8562. Verslui gerai sekantis, viską perėmė į savo rankas, likdamas savininku. Dar visai nesniai nusipirko ir vasarvietę French River vandenų rajone ir skubiai vykdo vasarnamio statyba. Vieta graži, plotas — 34 akrai. V. Gudriūnas yra Bendruomenės narys, nuoširdus visuomeninių bei kultūrinių lietuvių reikalų rėmėjas. J. Kr.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

ANICETAS SIMUTIS nuo rugsėjo 11 d. paskirtas Lietuvos generaliniu konsulu Niujorke. Lig šiol Lietuvos generaliniame konsulate jis ėjo konsulo pareigas.

STEPAS ZOBARSKAS, Manyland Books leidyklos savininkas, pakeitė savo gyvenvietę. Jo naujasis adresas: 84-39 90 St., Woodhaven, N. Y. 11421. Manyland Books leidykla pasiekiama senuoju adresu: Box 266, Wall St. Station, New York, N. Y. 10005. Ta pačia proga primenama, kad leidykla jieško platintojų savo leidiniams ir duoda gera komisą.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS Čikagoje mokslo metus pradėjo su 22 naujais studentais. Šiemet įvedamas kursas apie lietuvių išeiviją ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Mokslo metų pradžios iškilmėje dalyvavo instituto rektorius kun. V. Bagdonavičius, MIC, direktorius D. Velička, jėzuitų provincijolas T. B. Markaitis, SJ, T. dr. J. Kubilius, SJ, instituto lektoriai, LB atstovai — J. Jasaitis, St. Šiaučiūnas ir J. Tamulis.

JAV LB TARYBA rugsėjo 23-24 d.d. posėdžiavo Statler Hilton viešbutyje Niujorke. Tarybos naujasis prezidiumas buvo sudarytas iš Niujorko ir Hartfordo apygardų atstovų, o centro valdybos pirmininku išrinktas čikagietis inž. Bronius Nainys.

ADV. JULIUS SMETONA atsistatydino iš JAV LB Klevelando pirmosios apylinkės valdybos pirmininko vietos. Šias pareigas laikinai perėmė pirmasis vicepirm. A. Pautienis. Valdybos eiles papildė Gintautas Sniečkus.

LOUIS KIZAS, lietuvių kilmės teisėjas Cicero mieste, gubernatoriui įteikė atsistatydinimo raštą. Prokuratūra jį traukia teisminėn atsakomybėn už pergausų ir perlengvą užstatų išrašinėjimą nusikaltėliams. Teisėjo L. Kizio išleisti, jie vėl padarydavo naujų nusikaltimų.

ČIKAGOJE BUVO IŠKILMINGAI PALAIDOTAS P. Vietname žuvęs marinas George Narbutas, kuris spalio 6 d. jau būtų užbaigęs karinį įsipareigojimą. Laidotuvėse dalyvavo gausus tautiečių būrys ir marinų dalinio atstovai. Velionies tėvams prez. L. B. Johnsonas atsiuntė tradicinę užuojautos telgramą.

KPT. PETRAS K. BOJEVAS, atlikęs vienerių metų tarnybą P. Vietname, grįžo pas žmoną Dalią ir sūnų Kęstutį Čikagoje. Jis buvo patarėju P. Vietnamo kariuomenės dalinyje. Už pasižymėjimą kare ir gerus santykius su vietnamiečiais apdovanotas penkiais ordinais. Po mėnesio atostogų kpt. P. Bojevas pradės dirbti Fort Knox karinėje bazėje.

JONAS GLEMŽA, buvęs Pienocentro vadovas ir VLIKo tarybos pirmininkas, iš Vokietijos atskrido į Niujorką. Neseniai atšventęs 80 metų amžiaus sukaktį, jis tebėra guvus ir veiklus. Kelionės tikslas — išleisti knygą apie buvusį kooperatinį sąjūdį Lietuvoje, šiuo klausimu pasitarus su anuometiniais kooperatininkais. Knygos turinį sudarys statistiniai duomenys, straipsniai ir atsiminimai.

MUZ. REGINA BRAZAITIENĖ, Klevelando lietuvių parapijos vargonininkė, buvo pagerbta už 25 m. veiklą LRK Moterų Sąjungos 36-tos kuopos surengtu pokyliu. Ji ne tik vargonininkauja, vadovauja chorui, bet taipgi režisuoja vaidinimus ir operetes. Sukaktuvininkę, kuri yra gimusi JAV-se ir nemačiusi Lietuvos, sveikino Klevelando visuomenininkai ir organizacijų atstovai, dėkodami už lietuviams ir Lietuvai skirtą jos darbą.

ROJUS MIZARA, komunistinio laikraščio "Laisvė" redaktorius, staigiai mirė nuo širdies smūgio rugsėjo 23 d. Brooklyne. Jo kūnas sudegintas Fresh Pond krematoriume.

SLA VYKDOMOSIOS TARYBOS suvažiavimas įvyko Atlantic City, N. J. Jame buvo aptartas Lietuvos nepriklausomybės jubilėjinių metų atžymėjimo klausimas ir 1968 m. liepos 1 d. Čikagoje rengiamo SLA seimo reikalai. SLA planuoja įsigyti poilsio namus Čikagoje ir Atlantic City. Suvažiavimo dalyviai paskyrė dvi stipendijas lietuviams studentams.

DAIL. ADA PELDAVIČIŪTĖ-MONTVYDIENĖ rugsėjo 14 d. mirė Niujorke. Ji buvo baigusi Kauno meno mokyklą, gilinusi studijas Florencijoje pas prof. Felicitas Carena. Pokario metais gražaus įvertinimo susilaukė tarptautinėje meno parodoje Innsbrucke, Austrijoje. Niujorke tapė peizažus ir portretus, dalyvavo dailės parodose.

Argentina

PAVERGTŲJŲ EUROPOS TAUTŲ savaitė buvo pradėta rugsėjo 17, sekmadienį, Buenos Aires katedroje. Iškilmingas Mišias atnašavo vysk. Ernesto Segura, pamoksle prisiminęs Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitas pavergtas Europos tautas. Po pamaldų buvo padėtas vainikas prie Laisvės piramidės Plaza de Mayo aikštėje. Kalbas pasakė dr. Toranzo Montero ir Z. Juknevičius. Katedroje ir aikštėje dalyvavo tautiniai drabužiais pasipuošęs "Rambyno" ansamblis, ALC "Papartynas" ir latviai su Argentinos, Lietuvos, Latvijos vėliavomis. Didžiąją dalyvių dalį sudarė lietuviai. Šį įvykį plačiai paminėjo Buenos Aires didžioji spauda, radijas ir televizija. PET savaitė buvo užbaigta rugsėjo 22 d. iškilmingu aktu La Franco Argentina salėje.

TAUTOS ŠVENTĖS minėjimas įvyko rugsėjo 10 d. Buenos Aires, Avellanedoje, Aušros Vartų parapijos bažnyčioje ir salėje. Po iškilmingų Mišių, kurias atnašavo klebon kun. J. Petraitis, padėtas vainikas prie lietuviško kryžiaus parapijos sodelyje. Minėjimo programai salėje vadovavo prof. E. Paršelis, kalbėjo LB vicepirm. I. Padvalskis ir Z. Juknevičius. Rugsėjo 8-tosios reikšmę apibūdino agr. St. Mikelionis. Meninę dalį išpildė V. Rymavičiaus vadovaujamas ALC "Aušros" choras ir dainininkė M. P. Zavickienė, akompanuojant dukrai Nelidai. Pasidarbavusiems IV PAL kongrese buvo įteikti pažymėjimai.

Italija

III TARPTAUTINIAME PASAULIEČIŲ apaštalavimo kongrese Romoje spalio 11-19 d.d. lietuviams atstovaus: grupės pirm. dr. Vytautas Vygantas, nariai — prel. Jonas Balkūnas, p. Vygantienė, Arūnas Liulevičius, Aušrelė Liulevičienė, Dalia Stakytė, Adomas Viliušis, Birutė Venskuvienė ir Stasys Lozoraitis jr.

Lenkija

ATKAPINĮ PAMINKLĄ a.a. kun. Alfonsui Lipniūnui ir a.a. inž. Antanui Šapalui Pucko kapinėse ruošiasi statyti Antano Sauravičiaus vadovaujamas Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos Lenkijoje Slupsko skyrius. Jie abu buvo politiniai kaliniai garsiojoje Stutthofo koncentracijos stovykloje. Kun. A. Lipniūnas, pasižymėjęs patrijotiniais pamokslais Vilniuje, mirė vos spėjęs sulaukti laisvės dienos. Jo kapas lig šiol neturi paminklo ir gali būti panaikintas, pritaikius vokiečių įvestas ir dar tebgaliojančias taisykles, nes paminklui pastatyti duodama tik 20 metų. Šiam laikotarpiui praėjus, į tą vietą jau gali būti laidojami kiti. Slupsko lietuviai renka aukas, bet, būdami neturtingi, yra priversti kreiptis į JAV ir Kanados lietuvius, kun. A. Lipniūno gerbėjus, kurie vokiečių okupacijos metais žavėjosi jo drąsiais pamokslais, ir į tuos, kurie pažino inž. A. Šapalą. Aukas šių Stutthofo kalinių paminklui prašoma siųsti šiuo adresu: Litewskie Towarzystwo Spoleczno Kulturalne, Wroclaw, Rynek 7 (Oficyna I p.) Poland.

Dr. H. A. KRIŠČIŪNAS,
DANTŲ GYDYTOJAS
PRIIMA PACIENTUS
PAGAL SUSITARIMĄ
1729 PORTAGE AVE,
WINNIPEG, MAN.
Telefonas 888-6058

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES AND SERVICE HAMILTON
168 Locke St. S. JA 2-5028
IŠPARDAVIMAS
Westinghouse W
ZENITH PHILIPS
PARDUODAM SPALVOTUS TELEVIZIJOS PRIIMTUVUS, B & W TELEVIZIJOS PRIIMTUVUS, STEREO, RADIJO APARATUS, SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, KROSNIS IR KITUS ELEKTRINIUS REIKMENIS.
Taisom radijo ir televizijos aparatus. Darbas garantuotas.
Kreiptis pas AL. Pilypaitį, krautuvės vedėją

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

MIKALOJUS IVANAUSKAS, inžinierius ir liepsnos tapybos specialistas, žinomas ir kitataučių tarpe, buvo pagerbtas rugsėjo 18 d. Čikagoje įvykusiose iškilmėse Piliečio Dienos proga. Jis buvo parinktas į penkių naujųjų Amerikos piliečių tarpą, kurie gavo JAV pilietybę praėjusių metų laikotarpyje ir davė neeilinį įnašą šio krašto kūrybiniam lobynui. Atranka buvo padaryta iš 8.000 žmonių, gyvenančių Čikagoje ir jos apylinkėse. Stebint 1.500 žmonių, specialius atžymėjimo lakštus gavo 5 naujieji Amerikos piliečiai — 4 universitetų profesoriai ir "Artist from Lithuania" (taip buvo pažymėta iškilmių programoje). Kiti iškilieji amerikiečiai buvo iš Egipto, Indijos, Ispanijos ir Kinijos. M. Ivanauskui įteiktame lakšte yra sakoma, jog pagerbtasis yra "An outstanding new Citizen of the year, having demonstrated an appreciation of American Citizenship, provided a positive contribution to the advancement of knowledge, given good service to the community". Įteikdamas atžymėjimo lakštą Robert Stuart, Quaker Oats b-vės pirmininkas, padarė plačią apžvalgą apie M. Ivanauską ir jo darbus. Naujųjų piliečių pagerbimo programa sutraukė daugelį žymių svečių, jų tarpe ir Čikagos arkivyskupą kardinolą John Cody, kuris čia perskaitė invokaciją. Programai vadovavo televizijos pranešėjas Fahey Flynn.

Apie Ivanausko darbus dar ir dabar galima užtikti atsiliepimų spaudoje. Didžiausias Sao Paulo, Brazilijoje, dienraštis "A Gazeta" rugpjūčio mėn. 29 d. laidoje įdėjo straipsnį apie šį liepsnos tapybos autorių, kuris į JAV yra atvykęs iš Brazilijos.

• • •

RUDENS LAIKOTARPIS yra visokių tradicinių festivalių metas. Praėjusį kartą rašėme apie lietuvių dalyvavimą Ford City prekybos centre, o šį kartą reikia sustoti ties lietuvių pasirodymu Berwyno (prie Čikagos) tarptautiniame festivalyje rugsėjo 23 d. Čia lietuviams atstovavo Lietuvių Bendruomenės Cicero apyl. valdyba, vadovaujama pirm. Jono Švedo. Lietuviai čia turėjo įrengę tautodailės langą vienoje to miesto krautuvėje, kitoje vietoje — pardavinėjo kugelį, dešras, pyragaičius, lietuviškas plokšteles ir kitus dalykus. Tautinius šokius atliko "Grandis", vad. I. Smieliauskienės. Šokius pranešinėjo angliškai Vyt. Mislūnas, akordeonu grojo A. Ingaunis. Ši grupė, kuri dabartiniu metu yra viena judriausių Čikagoje, sugrįžusi iš Kanados Lietuvių Dienos Montrealyje, atstovavo lietuviams ir neseniai įvykusiame Ford City p a s i r o d y m e. R u g s ė j o 23 d. vakare jaunieji šokėjai šoko ir Jaunimo Centre įvykusioje Telšių gimnazijos minėjimo puotoje. Lietuvių pasirodymui Berwyne talkino nemaža žmonių: J. Švedas, A. Zailskas, J. Bobinienė, p. Ročkienė, p. Purtulienė ir kt. Jų pastangomis lietuvių vardas plačiai nuskambėjo vietinėje amerikiečių spaudoje.

• • •

ŠACHMATININKAI gražiai pasirodė II Š. Amerikos liet. šachmatų pirmenybėse Klevelande. Ten buvo nuvykę 4 čikagiečiai (iš viso buvo 15), kurių trys buvo pirmųjų tarpe. Šias pirmenybes laimėjo Kanadoje gyvenantis, buv. Kanados čempijonas P. Vaitonis, tačiau nuo jo pustaškiu atsilikęs ėjo čikagietis P. Tautvaišas. Trečiąją vietą pasidalinusiųjų tarpe buvo du čikagiečiai — Vl. Karpuška ir V. Palčiauskas. Vladas Karpuška laimėjo geriausiojo B klasės žaidėjo dovaną.

• • •

ALICE STEPHENS-STEPONAVIČIENĖ, kuri daugiau kaip 20 metų Čikagoje vadovavo moterų choruiansambliui, dabar vadovauja jaunų merginų dainos grupei, pavadintai "Aidučių" vardu. Šios grupės narės yra studenčių amžiaus jaunuolės, kurios lavina balsą pas muzikos mokytoją Alice Stephens. Kaikurios šių dainininkių jau yra gerokai pažengusios dainos srityje ir neviena jų dalyvauja ir kituose choruose arba yra jau pasirodžiusios atskirose programose. "Aidučių" grupė rengia pirmąjį viešą pasirodymą spalio 28 d. Marijos Augšt. Mokyklos salėje. Programoje: liaudies dainos, populiarios dainos ir naujai sukomponuotos lietuviškos melodijos. Kaikurios dainos bus palydėtos gitarų muzika. Pasirodys ir tarptautinio garso lietuvis akordeonistas iš Filadelfijos — Kazys Daubaras.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Dail. Jadvygą Paukštienė spalio 7-8 d. Klevelando "Čiurlionio" namuose rengia tapybos parodą, kurioje bus išstatyta apie 50 naujausių jos darbų. — Dailininkų — Pauliaus Augiaus, Telesforo Valiaus, Pauliaus Jurkaus ir S. Sidabro darbai buvo išstatyti Jaunimo Centre rugsėjo 23-24 dienomis, minint Telšių vysk. M. Valančiaus gimnazijos 50 metų sukaktį. Visi dailininkai yra telšiečiai. — Kun. Alg. Kezio, SJ, 1966 m. išleistą nuotraukų knygą "Photographs — Algimantas Kezys, SJ." gana palankiai įvertino didžiausias pasaulio laikraštis "The New York Times" kultūriniame skyriuje rugsėjo 10 d. — Jauno čikagiečio lietuvio Algirdo Grigaičio abstrakčios fotografijos paroda atidaryta spalio 1 d. Altman foto reikmenų parduotuvėje, 129 N. Wabash Ave. Čikagoje. — Lietuvos Dukterų Draugija spalio 14 d. rengia rudeninį balių-koncertą Jaunimo Centre. Meninę dalį išpildys sol. Daiva Mongirdaitė ir sol. Stefan Wicik, kuriems akompanuos Darius Lapinskas.

Dr. Jonas Adomavičius (dešinėje), Čikagos Alvudo organizacijos pagrindinis asmuo, kartu su kitu tos organizacijos veikėju inž. Slaboku viename šeštadienio vakarojimų, kurie vasaros mėnesiais rengiami jaunimui ir senimui. Nuotr. Ed. Šulaičio

Cicero augšt. lituanistikos mokyklos mokytojas dr. Zenonas Ašoklis kalbasi su tos mokyklos mokinėmis — Audrone Čeplėnaite (viduryje) ir Vida Čepelyte. Dr. Ašoklis taip pat yra naujasis Lietuvių Bibliografijos Tarnybos vedėjas. Nuotr. Ed. Šulaičio

Atsakymas būsimajai pensininkei

Klausimas

Sekančiais metais gausiu senatvės pensiją. Savo nuosavybėje turiu vieną ketvirtadalį namo, kuris dar nėra išmokėtas. Nuomininkai padengia išlaidas, bet pelno nesusidaro. Kredito banke turiu du tūkstančiu dolerių. Ar galėsiu gauti pilną senatvės pensiją?

Atsakymas

Jūs gausite pilną senatvės pensiją. Įstatymas numato dvi sąlygas senatvės pensijai gauti: amžių ir išgyvenimą Kanadoje dešimt metų. Jūsų paminėtas turtas neturės įtakos pensijos dydžiui.

V. S. Mastis

REIKALAVIMAI SENATVĖS PENSIJAI GAUTI

Asmuo turi būti išgyvenęs paskutiniuosius 10 metų Kanadoje ištisai iki prašymo padavimo laikotarpio.

Jeigu asmuo šio laikotarpio ištisai neišgyveno, jis dar turi teisę į pašalpą, jei prieš minėtąjį 10 metų laikotarpį yra išgyvenęs Kanadoje tokius laiko perijodus, kurie, bendrai sudėjus, sudaro dukart ilgesnį laikotarpį nei jo buvimo už Kanados ribų perijodai paskutiniųjų 10 metų eigoje. Be to, toks asmuo turi būti išgyvenęs Kanadoje paskutiniuosius vienerius metus ištisai ir tą buvimo laikotarpį privalo dokumentais įrodyti — muito deklaracijų blankais arba Kanados užsienio pasu, kuriame įvažiavimo data būtų pažymėta.

Šie paaiškinimai taikomi tik Kanadoje gyvenantiems asmenims. Jei kas reikalingas platesnių ar kitokių paaiškinimų, tesikreipia raštu į "TŽ" redakciją.

Tautinių šokių grupė "Grandis" po pasirodymo tautų festivalyje Berwyne, Ill., rugsėjo 23 d. Ši grupė rugsėjo pradžioje dalyvavo Kanados Lietuvių Dienoje Montrealyje. Nuotr. Ed. Šulaičio

MENININKAI PRAŠOMI KŪRINIŲ

Paskutiniame savo posėdyje Jungtinis Finansų Komitetas Lietuvos Nepriklausomybės 50-čio paminėjimui lėšoms telkti nutarė kreiptis į visus laisvojo pasaulio lietuvius menininkus — dailininkus, skulptorius ir kitus meno kūrėjus, prašant paaukoti bent po vieną savo meno kūrinį. Suaukoti meno kūriniai bus leidžiami loterijon, iš kurios tikimasi gauti pajamų užsimotiems 1968 metais plataus masto minėjimo reikalams. Loterija bus vykdoma sekančiais metais įvyksiančio PLB seimo metu Niujorke. Seimo patalpose bus suruošta iš šių suaukotų meno kūrinių paroda. Menininkai prašomi pasižadėjimus aukoti meno kūrinius siųsti iki š. m. spalio 15 d.: United Lithuanian Finance Committee, 29 West 57th Street, New York, N. Y. 10019, USA. Paaukotus meno kūrinius bus galima įteikti iki 1968 m. rugpjūčio pabaigos.

Asmens meniškieji gabumai yra įgimtas dalykas. Bet prie tų gabumų išugdymo daugeliui dabar esančių laisvajame pasaulyje menininkų yra prisidėjusi mūsų nepriklausomos Lietuvos valdžia. Tad visai logiška yra prašyti, o kilnų darbą atliks tie menininkai, kurie savo meno kūrinius paaukos Lietuvos nepriklausomybės 50-čio minėjimo reikalams. Lėšoms telkti komitetas aukoja savo darbą, eiliniai tautiečiai pagal išgales aukos pinigą, o jūs, mieli menininkai, mūsų tautos pasididžiavimas, paaukokite bent mažą dalelę savo kūrybos.

Tikėdamas jūsų supratingumu, dėkingas —

Jungtinis Finansų Komitetas

Pratęsiamas chorų giesmės konkursas

PLB valdyba pratęsia skelbtąjį konkursą suaugusiųjų chorų giesmės tekstui iki 1967 m. lapkričio 15 d. Konkursine giesme siekiama atžymėti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-ties metų sukaktį. Tekstų autoriams paliekama motyvo ir formos pasirinkimo laisvė. Giesmės tekstas turi būti pasirašytas slapyvardžiu, o atskirame voke užlipinama autoriaus pavardė ir adresas. Eilėraštis turi ribotis maždaug 16 eilučių. Tas pats autorius gali dalyvauti nedaugiau kaip dviem giesmių tekstais. Nelaimėjusiųjų autorių vokai su pavardėmis nebus atplėšiami. PLB valdyba už premijuotąjį tekstą skiria $150. Premijuotoji giesmė lieka PLB nuosavybė, bet autoriui teikiama laisvė ją dėti į savo poezijos rinkinius. Premija bus įteikta III PLB seime. Rankraščius reikia siųsti šiuo adresu: Suaug. Giesmės Konkursui, c/o J. Stempužis, 4249 Lambert Road, Cleveland, Ohio 44121, USA.

Rochester, N.Y.

ŽODIS BIČIULIAMS. 75 m. amž. sukakties proga mane sveikino Lietuvos atstovas Vašingtone, karių veteranų "Ramovė" centro valdyba, laisvės kovų karo invalidų draugijos ir šios Mažosios Lietuvos organizacijos: M. L. Rezistencijos Sąjūdžio vardu dr. M. Anysas, M. L. Moterų Draugijos — p-lė Elzė Jankutė, M. L. Bičiulių Draugijų c. v. ir "Lietuvos Pajūrio" leidėjų bei redakcijos — V. Pėteraitis ir A. Lymantas. Esu labai patenkintas, kad mieli klaipėdiečiai manęs neužmiršo ir gražiausius linkėjimus man atsiuntė, o, svarbiausia, kad mano veiklą 11 su viršum metų Klaipėdos krašte teigiamai įvertino. Tas laikotarpis, kad ir sunkiose aplinkybėse, tame puikiame krašte liks šviesiausia mano gyvenimo dalimi. Organizacijoms ir asmenims už sveikinimus ir dovaną ("L P" įrištas rinkinys) reiškiu gilią padėką.

R. Liormanas

Toronto universiteto oro erdvių studijų institutas pradės tyrinėti "skraidančias lėkštes". Instituto vadovo dr. G. Pattersono teigimu, gausėjantys pranešimai apie neišaiškintus skraidančius objektus padangėse verčia į juos atkreipti rimtą dėmesį. Lig šiol šį klausimą tyrė amerikiečių karo aviacija ir Koloradо universitetas. Didžiąją dalį tų "skraidančių lėkščių" jiems pavyko išaiškinti kaip stebėtojų neapdairumo rezultatą. Dėl neišaiškinamų atvejų kaltė buvo suversta žmonių vaizduotei ir netgi haliucinacijai. Kaikas tiki, kad "lėkštės" yra slapti amerikiečių ginklai, o kiti jas laiko erdvėlaiviais iš nežinomų planetų. Šią mintį mokslininkai jau seniai yra atmetę, nes planetas, kuriose galėtų būti žmogiška gyvybė, ir mūsų žemę skiria milijoninių šviesmečių neįveikiami nuotoliai. Iš kitos pusės, jeigu "lėkštėmis" skraidytų kitų planetų astronautai, jie jau seniai būtų mėginę užmegzti ryšius su žemės gyventojais.

SKAITYTOJAI PASISAKO

AUTOMOBILIAI IR JAUNIMAS

Ilgos vasaros dienos duoda džiaugsmo dideliems ir mažiems, bet tėvai neretai turi ir rūpesčių. Pavojai tyko jaunimą iš visų pusių: miške, vandeny, miesto gatvėje ir t.t., o ant tų plačių, modernių vieškelių turbūt dažniausiai "giltinė" su aštriu dalgiu vaikšto. Šiame krašte nelaimės didėja, ypač jaunimo tarpe. Rodos, visi tai žino, bet kažkaip neperdaug kreipia dėmesio. Perdaug pasitikima jaunuoliu, kuris pirmąkart gavo vairavimo leidimą. Toks vairuotojas jaučia pasididžiavimą ir pilną laisvę išvykęs į platų kelią. Jis mielai pasileidžia šimtamylei kelionei.

Jei valdžios taisyklės ir leidžia važiuoti, bet tėvai turėtų įžvelgti ir gresiančius pavojus. Gal nepavojinga, kai toks jaunametis vairuoja automobilį tėvams šalia sėdint, bet jis elgiasi daug laisviau be jų, ypač kai veža su savimi pustuzinį tokių pat jaunamečių draugų. Ir koks išdidumas: cigaretė dantyse, vairas vienoj rankoj, o antrąja — stogą įsikabinęs. Tik žiūrėkit "vyrai", koks aš galiūnas — savo rankose laikau jūsų gyvybes!

Mes namuose išmokome savo ateitį orientuotis lietuviškai, o mažai paisome, kaip jis elgiasi už namų sienų, ypač automobiliuose. Pirmiausia, jie dažnai važiuoja ne ten, kur pasakyta, ir daro tai, kas visai nenumatyta. Be gresiančio pavojaus gyvybei, turi labai palankias sąlygas padaryti visus tris labai bendrus jaunimui nusikaltimus: perdėtą rūkymą, gėrimą ir nusižengti prieš šeštąjį Dievo įsakymą.

Kaikurie tėvai ignoruoja rimtus perspėjimus iš šalies arba, turėdami didelį verslą, neturi laiko vaikams. Be to, šešiolikmečiui negi samdysi auklę. Geriau išeina jam ar jai duoti automobilį. Tėvai tada laisvi, išvyksta vasaroti (ar tik savaitgaliui) kur kitur, o vaikai paliekami gyventi savo gyvenimą.

Atrodo, kad jau ir mes pripratome pripažinti vaikui savarankiškumą nuo šešioliktojo gimtadienio. Kaip gaila tokių tėvų, kurie, paklausus kada sūnus namo grįžta, atsako — nežinome, nes jis turi savo atskirą kambarį. O tas "jis" dar nė penkiolikos metukų nepasiekė! To jiems tik ir reikia: jeigu vienam taip leidžiama, tai ir draugai nori tuo pasekti. Tada kovoji su savimi: kaip geriau patart savo vaikui — santykiauti su blogais lietuviais ar su gerais kitataučiais!

Alijošiūtė

GERBIAMASIS REDAKTORIAU,

Lietuviai mokytojai, susirinkę į savo pirmąją studijų savaitę Dainavoje, dėkoja Jums ir visam redakciniam kolektyvui už lituanistinio švietimo talką ir linki ir toliau visais būdais remti ir skatinti mūsų jaunimo lituanistinio ugdymo darbus.

Su pagarba

J. Kavaliūnas,
Mokytojų studijų savaitės vardu

PRIE RAMIOJO VANDENYNO

Malonu skaityti "TŽ" ypač tolį nuo lietuviškos kolonijos pačiame Kanados pakraštyje — prie Ramiojo vandenyno pakrančių. Lietuviška spauda, lietuviškas žodis pasiekia visus Kanados kampelius. Ir kur to klajūno "dipuko" nesurasi? Jų esama visose vietose, visose šalyse. Nors maža tauta, bet jos lašeliai spindi kaip rasa saulės spinduliuose. Linkėdamas geros sėkmės ir kilnaus darbo vaisių, "TŽ" siunčiu nors mažą 2 dolerių auką, prisidėdamas prie to kilnaus tikslo — išlaikymo lietuviško žodžio išeivijoje.

St. Dagilis,
Fair Harbour, B.C.

LIETUVIŲ DIENA IR PARODA

Gaila, kad taip greit pasibaigė Kanados Lietuvių Diena, kuri buvo užbaigta antruoju spektakliu parodos aikštėje stadijono žalioj vejoj. Lietuviai, gražių įspūdžių kupini, skirstėsi su viltimi, kad ateinančią vasarą vėl susitiks.

Mūsų mažas žemaičių būrelis nutarėme apžiūrėti nesvetingą, pilną komunistinės propagandos Sov. Sąjungos paviljoną. Ten radome mūsų brangios tėvynės aukso — gintaro. Teko rinkti tuos brangius akmenis, kai rudens audros išmesdavo į Palangos pajūrio krantus. Gintaro rinkti reikdavo eiti labai anksti. Jei pavėluosi, jūra atgal nuplauna ką per naktį buvo išmetusi. Čia gintaro nepalietėme ir ėjome susiėmę už rankų, lyg saugodami, kad kurio iš mūsų neatskirtų, kaip buvome atskirti 1941 m. Galvon lindo mintys, viena už kitą liūdnesnės, o širdį taip sugnybė ir pajutome stiprų nuovargį. Sieloj pasidarė neramu ir tuščia — ilgai nesvyruodami pradėjome jieškoti išėjimo į laisvąjį pasaulį.

Rytojaus dieną, malonios šeimininkės p. Gabrusevičienės (5965 De Jumonville St., Montreal 5) sočiais, lietuviškais pusryčiais pasistiprinę, leidomės toliau lankyti parodą. Apie paviljonus ir viduje, atrodė, gyvenimas niekada nenurims. Mes nutarėme pirma apvažiuoti visą parodą pasinaudodami Express ir Minirails. Važiuodami stebėjome gražiai išplanuotą "miestą" su didingais, skoningais ir ryškiomis spalvomis dažytais paviljonais. Visa paroda maudėsi giedro rudeniškai vėsaus ryto saulės spinduliuose. Vežė virš tiesių mėlynų kanalų per milžinišką, bet tuščią amerikiečių paviljoną. Grožėjomės paviljonų sodybomis (Monaco ir kitų). Čia matėme žydinčias oleandras, rožes, visada žaliuojančias magnolijas. Kitur vėl pagal žemę driekėsi kadugėliai, apkarpyti lauro medžiai, kaktusai, kiparisai. Grįžome į St. Helene salą pėsčiomis žaviais vandenų pakraščiais per tiltą, kurio lankas toli matosi iš kitų salų. Dar nevėlu aplankyti parodą ir pažinti platųjį pasaulį. **E. V.**

DU PARENGIMAI

Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės valdyba buvo pakvietusi moksleivių ateitininkų tėvų komiteto atstovus į bendrą posėdį. Buvo mėginta rasti priemones sujungti šiuo metu ruošiamus du parengimus. Šaltai ir mandagiai apsvarsčius susidariusią padėtį, nebuvo prieita prie susitarimo, nes jau pertoli nueita su parengimų darbais. Prieita išvados, jog ateity reikia rasti būdą išvengti bereikalingos konkurencijos. Abu ruošiami parengimai turi gerus tikslus: vienu norima sutelkti lėšų 50 metų Lietuvos nepriklausomybės sukakčiai paminėti, antru — norima paremti jaunimo organizacinę veiklą. Tikimasi, kad lietuvių visuomenė supras visų gerus norus ir savo gausiu atsilankymu abu parengimus parems. **Z. G.**

Vis tie pinigai

Sakoma, jog žmogus pirmąją savo gyvenimo pusę daug dirba ir eikvoja sveikatą, kad uždirbtų daug pinigų, o antrąją — eikvoja pinigus, kad susigrąžintų sveikatą . . .

PADVIGUBINKITE

SAVO PINIGUS

SU CANADA

SAVINGS BONDS

Vienas didžiausių dalykų Kanadoje — taupomieji lakštai (Canada Savings Bonds). Šių metų serija ypatingai verta dėmesio. Metinės pradinės palūkanos pradedamos mokėti nuo 5¼%. Tai iki šiol augščiausios Kanados taupomųjų lakštų pradinės palūkanos. Jos pakils iki 6%. Per 13 metų palūkanų vidurkis bus 5.48%.

Geriausia yra tai, kad Kanados taupomieji lakštai turi jungtines palūkanas, t. y. duoda palūkanas už palūkanas. Pasinaudokite šia galimybe ir padvigubinkite savo pinigus.

Kaip visada, Kanados taupomieji lakštai išperkami kiekvienu momentu. Už juos galite gauti pinigus pilna verte ir dar su nuošimčiais. Lakštus galima lengvai įsigyti mokant grynais pinigais iš karto arba dalimis. Jie prieinami visiems taupytojams — nuo $50.

Iš viso pirmą kartą populiariausias Kanados asmeninis investavimas gali būti nuperkant verslo, bažnyčių, labdaros, klubų ir kitų organizacijų: šios serijos lakštų vienas asmuo gali turėti iki $50.000.

Kanados taupomiejij lakštai, paremti krašto ištekliais, yra puikus taupymo būdas.
Nusipirkite jų dar šiandien ir padvigubinkite savo pinigus.

Lengva įsigyti

Patogu laikyti

Paprasta parduoti – betkada

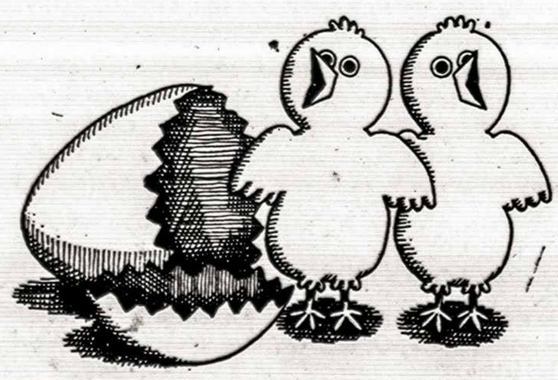

Įsigykite savo darbovietėje, banke, investavimo įstaigoje!

CSB-72

KRIKŠČIONYBĖ IR KOMUNIZMAS

FELIKSAS JUCEVIČIUS

"Šalia krikščionybės stovi mūsų žemėje komunizmas, lygiai kaip šalia kryžių ir Rūpintojėlių Lietuvos stovi kūjo ir pjautuvo Lietuva. Pastaroji mums yra svetima. Ji tikriausiai yra svetima ir lietuviui Tėvynėje. Bet ši "svetimoji Lietuva" yra Lietuvoje, ir todėl mes jos negalime ignoruoti".

1

Neseniai man teko matyti Jono Meko filmus. Mane sudomino ne tik jie, bet ir šio lietuvio menininko įvadas į juos. Ypač man krito mintin jo teiginys, kad žmonijos avangarde stovi menininkai, šventieji, pranašai ir pamišėliai. Keisti žodžiai ir kartu taip teisingi. Kad pranašai stovi avangarde, tai žinome iš žydų tautos istorijos. Retas kas užginčys tą vietą šventiesiems. Nereikia abejoti ir menininkų avangardiškumu. Bet kaip su pamišėliais? Atrodo, kad Mekas buvo ir čia teisingas. Turiu mintyje ne Dostojevskio patetinio tipo herojus, bet Nietzschę. Pastarasis mirė pamišėliu. Bet ar jis nebuvo mūsų šimtmečio didžiuoju pranašu? Tik pasiklausykime jo šiurpulingojo šauksmo:

"Kur yra Dievas? Tai pasakysiu jums. Mes nužudėme jį, tu ir aš. Tai tiesa, visi mes esame jo žudikai! Bet kaip galėjome tai padaryti? Ką padarėme šią žemę atplėšdami nuo jo saulės? Kur keliauja ji dabar? Kur einame? Ar nekrentame į niekad nesibaigiančią bedugnę? Ar neklaidžiojame begalinėje nebūtyje? Ar naktis nesidaro vis tamsesnė? Dievas yra miręs. Dievas yra miręs! Ir tai mes jį nužudėme".

Dievo mirtis, nebuvimas Dievo yra mūsų dienų pagrindinės temos. Jas diskutuoja laikraščiai, radijas ir televizija. Jas kartoja paskaitininkai. Statistikos patvirtina jas daugiau ar mažiau. Didelė dalis žmonijos gyvena lyg Dievo nebūtų. Kaikurie filosofai neberanda Jam vietos pasaulyje. Pasitaiko mokslininkų, kurie laiko Dievą bereikalinga hipoteze. Nevienas lyrinio plauko metafizikas sutapatina Jį su "pozityvia nebūtimi".

"Mirusiojo Dievo" tezė turi šiandien kaip filosofinę, taip ir teologinę versiją. Ateistinis galvojimas yra gana naujas dalykas žmonijos istorijoje. Jis siejasi su *sequere naturam* šūkiu, kuris vedė į žmogaus išdidumo bei kūno rehabilitaciją renesanso laikais. Šią mintį populiarino Voltaire'as ir enciklopedistai. O romantikai, kaip Rousseau, Vigny, Heine, Richter, jai davė radikaliai naują prasmę. Nietzschė, Dostojevskis, egzistencialistai ir neoegzistencialistai papildė ją "mirusiojo Dievo" metafizine analize. Naują turinį davė šiai minčiai "mirusiojo Dievo" teologija. Tačiau teologai skiriasi nuo egzistencialistų. Pastariesiems "mirusiojo Dievo" tezė yra metaforinis teigimas, kad kurį dominuoja, kaip tiksliai pastebėjo *Life* bendradarbis, "masochistų gauja su sadistu vadu". Kad pasaulį be Dievo sunkiai perneša žmogus, tai šaukte šaukia ir Mekų filmas *The Brig*. Nietzschė buvo teisus. Dievui "mirus", naktis darosi vis tamsesnė, ir Dievo "kapas" atsiveria tikrai "nesibaigančia praraja".

2

Tačiau mano tikslas nėra pasakoti apie tą "nesibaigiančią bedugnę", į kurią rieda žmogus su "mirusiu Dievu" širdyje. Noriu tik sustoti prie tos religijos, kuri su pagrindu vadinasi gyvojo Dievo religija. Kartu mėginsiu apibūdinti jos pagrindinį priešą, kurį šiandien mes sutapatiname su komunizmu. Tai nereiškia, kad komunizmas yra giliausias krikščionybės priešas. Ateistinis egzistencializmas yra gilesnis savo metafizine analize ir platesnis savo temomis, negu komunizmas su savo marksistine filosofija. Sustoju prie komunizmo, nes jis yra mūsų tautos dalia, o tuo pačiu ir kiekvieno mūsų dalia. Šalia krikščionybės stovi mūsų žemėje komunizmas, lygiai kaip šalia kryžių ir Rūpintojėlių Lietuvos stovi kūjo ir pjautuvo Lietuva. Pastaroji mums yra svetima. Ji tikriausiai yra svetima ir lietuviui Tėvynėje. Bet ši "svetimoji Lietuva" yra Lietuvoje, ir todėl mes jos negalime ignoruoti.

Tarp krikščionybės ir komunizmo yra praraja. Tačiau ši praraja nėra būties praraja, o tik praraja, kurią sukuria žmogiškoji mintis ir žmogiškasis apsisprendimas. Todėl skirtumas tarp krikščionybės ir komunizmo yra galutinėje analizėje metafizinės prigimties su istoriniais bei psichologiniais niuansais. Kai sakau "metafizinės", noriu pasakyti, kad kaip krikščioniškoji, taip ir komunistiškoji tezė nėra empiriniai postulatai, kiek tai liečia Dievo klausimą. Empirinių mokslų pagalba negalime įrodyti Dievo buvimo, lygiai kaip šių mokslų argumentais negalima paneigti Jo buvimo. Nėra nieko lyriškesnio marksistinėje metafizikoje, kaip bandymas operuoti "mokslinėmis" kategorijomis, susidūrus su antgamtę liečiančias klausimais.

Dievo buvimo klausimas priklauso tikėjimo dialektikai, kurios kategorinis imperatyvas yra laikyti "tikrais tuos dalykus, kurie yra neregimi". Ji neturi nieko bendro su medžiaginės tikrovės sklaida. Štai kodėl tikėjimo klausimai nesprendžiami žinojimo plotmėje. Žinojimas remiasi patirtimi, įžvalga ir logine analize. Tikėjimo gi pagrindas yra malonė, įsitikinimas ir pripažinimas. Mokslas ir religija nėra dvi priešingybės, bet du skirtingi būdai suvokti žmogų ir pasaulį. Jie vienas kito neišskiria, bet tik papildo. Mokslą padaryti religijos priešingybe — tai mokslą sureliginti, t.y. jį padaryti tuo, kuo jis nėra ir būti negali. Iš to seka, kad ir Dievo neigimas nėra "mokslinė" laikysena, o tik antireliginis aktas, t.y. atsisakymas pakilti augščiau pojūtinio pasaulio horizontų. Netikėjimas neturėjo ir neturi nieko bendro su mokslo postulatais. Štai kodėl marksistinė religijos kritika yra tiek pat moksliška, kaip ir rusų kosmonauto teigimas, kad Dievo nėra, nes jis Jo nematė niekur, kai skrido apie žemę.

Nėra abejonės, kad krikščioniškasis tikėjimas reiškėsi kartais primityviomis formomis. Bet netikėjimas įgauna dažnai dar primityviškesnę išraišką, kaip tai rodo marksistinė religijos kritika, kurią sutinkame komunistų valdomuose kraštuose.

Neseniai teko skaityti vieno literatūros kritiko straipsnį, kuriame autorius nusiskundė, esą labai sunku rasti rimtos marksistinės literatūros kritikos. Su religijos kritika yra dar blogiau. Rimtos marksistinės religijos kritikos iš viso nėra. Kad taip iš tikrųjų yra, parodė neseniai įvykusi Prahoje satelitinių kraštų religijos sociologų konferencija. Bet tai nėra kaltinimas, o tik fakto konstatavimas. Mes negalime kaltinti marksistų, kad jie neturi rimtos religijos kritikos. Mes tik galime juos kaltinti, kad jie pretenduoja ją turį. Kodėl? Rimtai sukritikuoti religiją reikštų sukritikuoti tai, kas yra paslaptingiausio amžinajame žmoguje. *Religija nėra socialinių struktūrų produktas, bet žmogaus gelmių šauksmas. Ją liudija ne tik krikščionių katedros, bet ir indiečių šventyklos. Apie ją kalba ne tik Šventasis Raštas, bet ir mirusiųjų knygos. Ja gyvena ne tik mūsų laikų vakarietis, bet ir ugnies amžiaus neandertalietis.* Kaip galėtume sukritikuoti tai, kas veržiasi iš žmogaus gelmių, jei mes net nesuvokiame to, ką slepia jo fiziologiškai-biologinis pasaulis. Nežiūrint milžiniškos pažangos visose mokslo šakose, žmogus kaip buvo, taip ir tebėra didysis nepažįstamasis. Kai marksistai sako, kad jiems yra viskas aišku, kiek tai liečia religiją, tai jie iš tikrųjų tvirtina, jog žmogus jiems nėra jokia paslaptis. O tai teigti tegali žmonės, kurie yra arba naivūs, arba ignorantai, arba abu kartu.

3

Kas yra krikščionybė? Jei sakytume, jog ji yra religija, tai būtų pats paprasčiausias atsakymas. Tačiau tai daug ko mums nepasakytų. Mes žinome, kad yra daug religijų, ir jos viena nuo kitos gerokai skiriasi. Jei norime likti teisūs istorinei tiesai, turime pripažinti, kad krikščionybė nėra tiktai viena iš daugelio religijų. Ji yra religija apskritai. Ją išskiria iš kitų religijų ne tik tai, kad ji buvo civilizuojanti jėga pasaulyje ar kad ji buvo žmonėms "vidinio gyvenimo šaltinis". Krikščionybė išsiskiria iš kitų religijų tuo, kad ji apreiškia žmonėms jų dieviškąjį likimą. Tokiu būdu ji davė žmogui naują dimensiją ir sukūrė "naujo žmogaus" tipą.

Krikščionybės centre stovi Kristus. Jis pats sako, jog atėjo į pasaulį, kad "mes turėtume gyvenimo, ir apščiai turėtume" (Jo 10, 10). Kristaus atneštasis gyvenimas yra dieviškasis gyvenimas. Jis yra įsikūnijimo pasekmė. O kas yra įsikūnijimas? Tai žmogui suteikta galia pasidaryti dievu. Ar šv. Augustinas nesako, kad Dievas tapo žmogumi, idant žmogus pasidarytų dievu? Kartu tai reiškia, kad žmogiškoji prigimtis yra atvira dieviškajam likimui. Pasak Irenėjaus, žmogaus sudievinimas — tai dieviškasis skiepas žmoguje. Šis "įskiepijimas" nebūtų galimas, jei žmogaus siela neslėptų savyje dieviškojo prado.

Krikščionybė yra prometėjiškoji religija, ir Kristus yra ne mitinis, o istorinis Prometėjus. Jis atnešė žmonijai ne žemės ugnį, kuri užgęsta, bet dieviškąją ugnį, kuri negęsta. Šia prasme reikia suprasti Kristaus žodžius: "Aš atėjau ugnies siųsti į žemę, ir nieko taip nenoriu kaip tai, kad ji degtų" (Lk 12, 45). Ta negęstančioji ugnis — tai dieviškasis gyvenimas.

4

Tikėjimas išreiškiamas dinamika. Tai lengva suprasti kodėl, nes jis yra gyvybės apraiška. Tikėjimas yra gyvenimo dimensija, ir tikėti reiškia ne ką kita, kaip pasisakyti už gyvenimą. Žmogiškasis gyvenimas reiškiasi įvairiomis formomis. Jis reiškiasi mintimi ir laisve. Jis išsisako taip pat tikėjimu. Bet tikėjimas yra jau sudievintojo žmogaus kalba. Tikėjimas yra malonė. O kas ji? Tai Dievo žmogui suteikta galia tapti Jo gyvenimo dalininku. Tikėti — tai drįsti būti kaip dievas. Apaštalai nieko taip nepabrėždavo, kaip mintį: "Žiūrėkite, kokią meilę Tėvas mums suteikė, kad mes vadinamės Dievo vaikais ir esame" (1 Jo 3, 1). Kai krikščionybė kalba apie mus kaip Dievo vaikus, tai ji turi mintyje dieviškąjį gyvenimą, kuris yra mūsų nuosavybė.

Kas nežino didžiojo Kristaus reikalavimo: "Būkite tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas" (Mt 5, 48). Kaip mes mirtingieji, tos "svyruojančios nendrės", anot Paskalio, galime drįsti svajoti apie dieviškąjį tobulumą? Kad reikalavimas nėra eilinis, tai aišku, bet taip pat tikra, kad jis statomas ne eiliniams padarams. Jis nukreiptas į tuos, kurie esame sukurti į "Dievo paveikslą ir panašumą". Nuo pat savo pradžios krikščionybė pabrėždavo šiuos Genezės žodžius. Ji išskaitė juose žmogiškąją didybę bei kilmingumą. Nešioti Dievo paveikslą savyje — tai turėti dieviškąjį pasaulį savyje. Kai Kristus reikalauja iš mūsų dieviškojo tobulumo, tai jis nieko kito neliepia mums, kaip tik išryškinti dieviškąjį paveikslą, kurį nešiojame savyje.

Aišku, kelias į dieviškąjį tobulumą nėra platus, ir jį pasiekti tegalima einant pro angštus vartus. Bet Kristus liepia mums juo eiti. Tai kelias, kuris veda į gyvenimą. Dievas yra gyvenimas. Dievas yra laimė. Štai kodėl siekti dieviškojo tobulumo reiškia siekti gyvenimo ir laimės, ir tai dieviškame laipsnyje. Šis mūsų veržimasis į dieviškąjį gyvenimą, šis mūsų sudievinimas yra galimas tik Kristuje ir per Kristų. Štai kodėl toji religija, kuri atveria mums dieviškąją begalybę, vadinasi krikščionybė. Pastaroji yra religija tų, kurie tampa dievais per Kristų ir Kristuje. Štai kodėl apaštalas sako: "Esu gyvas, tačiau jau nebe aš, bet yra manyje gyvas Kristus" (Gal 2,20).

5

Istorija yra drama. Žmogus ieško nuolatos šios dramos prasmės. Todėl jo aistra yra istorijos interpretacija. Krikščionybė turi savą istorijos interpretaciją. Ji net savo buvimu yra istorijos interpretacija. Suprasti krikščioniškąją istorijos interpretaciją — tai suvokti krikščioniškąjį gyvenimą, tai suvokti žmogaus sudievėjimą Kristuje, tai suvokti žmogaus sužmogėjimą. Juo žmogus labiau sudievėja, juo labiau jis sužmogėja, nes jame labiau išryškėja tai, kas buvo giliai paslėpta. Štai kodėl apaštalas kalba apie "naują žmogų". Sudievintasis nebėra tas pats žmogus. Jis yra nauja būtybė. Bet kas yra toji jėga, kuri įvykdo šį pasikeitimą? Tai meilė. Sakėme, kad gyvenimas išsisako tikėjimu. Bet jis išsisako taip pat meile. Gyvenimas ir yra meilė, o meilė — gyvenimo šaltinis. Todėl apaštalas ir Dievą vadina meile, nes Jis yra viso gyvenimo šaltinis.

Neseniai pasirodė anglo biologo Sir Alister Hardy knyga *The Living Stream*. Šis žymus mokslininkas laiko visas *meilės* apraiškas — animalinę, žmogiškąją ir dieviškąją — transcendentinės gyvybės išraiška. Jo samprotavimai yra artimi krikščioniškajai m i n č i a i. Krikščionybei pasaulis yra Dievo meilės kūrinys. Nė žmonijos istorija nebūtų suprantama be meilės. Bet ar galime pagrįsti, kad meilė yra istorinė jėga? Gandhi tuo neabejojo. Kad, nežiūrint žudymų ir nuolatinių karų, yra dar tiek daug žmonių pasaulyje, jam buvo neužginčijamas įrodymas, jog meilė yra stipri jėga istorijoje. Kokią socialinio gyvenimo forma beimsime, visos jos skelbia meilės jėgą. Jei meilės nebūtų, tai nebūtų nei sužadėtinių, nei šeimų, nei tautų, nei labdaros organizacijų. Be meilės nebūtų žmonių.

Be meilės nebūtų ir krikščionybės. Kas to nesupranta, tas nesupranta krikščionybės. Ir pirmutiniai, kurie to nesupranta, yra marksistai. Jie krikščionybėje nieko kito nemato, kaip tam tikrą žmogaus "nužmogėjimo" formą, arba, kaip jie, sekdami Hegelį, mėgsta sakyti, "suišorėjimo" bei "alienacijos" formą. Kad krikščionybė yra susieta su socialinių struktūrų evoliucija, niekas neneigia. Ji yra bendruomenė, ir ją saisto socialinės dialektikos dėsniai. Bet krikščionybė yra daugiau, negu socialinės evoliucijos produktas. Ji yra daugiau, negu klasių kova ar Vatikano finansai. Ji yra daugiau, negu inkvizicija, Renesanso popiežiai ir Sanctum Officium. *Kaip savo kilme, taip ir savo pašaukimu ji yra bendrija mirtingųjų, kurie save laiko išgelbėtais meile. O save laikyti išgelbėtais meile reiškia laikyti išgelbėtais nuo mirties.* Kristaus kryžius yra šios meilės liudininkas, o išgelbėjimą nuo mirties užtikrina Jo prisikėlimas. Tik prisiminkime apaštalo Pauliaus dialektiką. Kai korintiečių tarpe atsirado abejojančių mirusiųjų prisikėlimu, tai jis aistringai įrodinėjo, jog toks galvojimas nesiderina su Kristaus prisikėlimo tiesa. "Jeigu nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai nė Kristus neprisikėlė. O jei Kristus neprisikėlė, tai mūsų skelbimas yra tuščias, tuščias ir jūsų tikėjimas" (1 Kor 15, 13-14). Paneigti gyvenimą be mirties, reiškia paneigti Kristaus prisikėlimą ir patį Kristų. O paneigti Kristų, reiškia paneigti krikščionybę.

Krikščionybė turėjo labai sunkių valandų amžių eigoje. Neretai atrodydavo, kad ji jau agonijoje. Panašiai manančių sutinkame ir šiandien ne tik priešų, bet ir savųjų tarpe. Tačiau nei priešų viltys, nei savųjų nuogąstavimai nepasitvirtino. Kodėl? Sunaikinti krikščionybę, reiškia sunaikinti meilę. Todėl kas kovoja prieš krikščionybę, tas iš tikrųjų kovoja prieš save. Kas mėgina sunaikinti krikščionybę, tas iš tikrųjų sunaikina save. Kad taip iš tikrųjų yra, liudija istorija. Juk ką palaidoja istorija: krikščionybę ar jos priešus? Jos priešus. Ir tai ne dėlto, kad krikščionybė būtų juos sunaikinus. Jie žuvo, nes patys save sunaikino, kadangi kovodami prieš krikščionybę, jie kovojo kartu prieš meilę, kuri yra kiekvieno mirtingojo gyvenimo šaltinis.

6

Kristus atėjo į pasaulį, kad žmonės "turėtų gyvenimo". Krikščionybės misija yra ta pati. Taip pat ir krikščionys turi skleisti gyvenimą pasaulyje. Krikščionybė nėra tiktai moralės kodeksas. Ji nėra vien tik tiesų rinkinys. *Krikščionybė savo pirmine ir giliausia prasme yra gyvenimo būdas, kurio vidinę logiką saisto meilė. Krikščionybė yra meilės religija.* Tačiau tai nereiškia, kad ir krikščionys gyvena visad meile.

Krikščionybės tikslas yra ne teorijas išgalvoti, o atnaujinti žmogų. Krikščionims pasaulis turi būti vieta, kur kovojama už žmogaus sužmoginimą. O sužmoginti žmogų, reiškia jį išmokyti gyventi meile. Tai nėra lengva. Žmogus nori būti mylimas, bet mylėti kitus — tai kitas reikalas. Nuo Kaino laikų jis įprato klausti: "Bene aš esu savo brolio sargas?" Sunkiau suprasti, kai šį klausimą statosi dažnai ir krikščionys. Tai yra krikščionių nukrikščionėjimo pradžia. Istorija tai aiškiai paliudija. Krikščionybė išgyvena krizę, kai krikščionys užmiršta artimo meilės įsakymą. Krikščionybė išlieka gyva tik krikščionių meile. Net ir tiesa jai neužtikrina gyvenimo. Kaip istorija akivaizdžiai paliudija, niekas taip negriovė krikščionybės, kaip krikščionys, kurie daug kalbėjo apie ją, bet ja negyveno ir taikė josios principus savo artimui, bet ne sau patiems. Didžiosios krikščionybės schizmos yra ne meilės, bet labiau "perdidelio" tiesos žinojimo padaras. Ar imsime inkviziciją, ar anatemas, ar Sanctum Officium dekretus, visa tai rodo išlavintą žinojimą, bet apgailėtiną meilės stoką. Tiesos pabrėžimas meilės sąskaiton nešė karčius vaisius. Galilėjus buvo pasmerktas Šventojo Rašto tiesos vardan, Lamennais — socialinės tiesos vardan, Servaes — religinio meno tiesos vardan. Bet šimtui metų praėjus Galilėjaus veikalai turėjo būti išimti iš indekso. Lamennais socialinės naujovės atrodo senienos, kai verčiame *Pacem in terris*, ar *Populorum progressio* enciklikas. O tas religinis menas, kurio Sanctum Officium nenorėjo įsileisti į bažnyčias, šiandien užviešpatavo beveik visas.

Sakoma, kad praeitimi gyvenantiems žmonėms nėra nieko sunkiau, kaip suprasti ateities žmones. Bažnyčioje vyrauja paprastai praeities šalininkai. Štai kodėl jiems yra sunku suprasti žmones, kurie turi ateities viziją. Bet jeigu jie labiau pabrėžtų meilę, o mažiau tiesą, kurios jie patys gerai nepažįsta, tai Bažnyčios istorija būtų spalvingesnė. Apskritai, krikščionys darytų daug mažiau klaidų, jeigu jie dažniau prisimintų apaštalo Pauliaus žodžius: "Jei aš kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, bet neturėčiau meilės, aš būčiau kaip žvangantis varis ir skambantis kimbolas. Jei turėčiau pranašystės dovaną, žinočiau visas paslaptis ir visokį mokslą, jei turėčiau tikėjimą, taip kad galėčiau kalnus perkelti, o neturėčiau meilės, aš esu niekas" (1 Kor 13, 1-2). Iš tikrųjų, krikščionių krikščionybė yra niekas, kai jie nebeturi meilės, nors ir turi visa kita.

7

George Orwellio romano *1984* skaitytojai žino, kad artėjame prie šio autoriaus loginių išvadų košmaro. Tik laimė, kad iki šiol jis klydo. Pasaulis nepasidarė orwelliškai tobula bendruomenė. Žmogiškosios meilės bei neapykantos jausmų nepakeitė dar mechaninis sintetizmas. Priešingai, šių dienų gyvenime vyrauja žvėriškos ir betvarkės emocijos. Komunistinis pasaulis tebegyvena vis dar Stalino šešėlyje. Kinija skęsta beveik brolžudystės chaose. Nigerija kraujuoja. Pietų Amerikoje siaučia teroras. Amerikiečiai degina ir plėšia savo miestus. Vietname liepsnoja karas. Nieko nėra toliau nuo Orwellio pramatytos šaltos tvarkos, kaip šių dienų emociškai verdantis pasaulis.

Krikščionybės pasaulyje taip pat matosi pasikeitimo ženklai. Katalikų Bažnyčioje prasidėjo naujas laikotarpis su Jono XXIII pontifikatu. Nors mes nežinome, ką atneš ateitis, tačiau aišku, kad Kristus liks su savaisiais iki pasaulio pabaigos. Keista tik, kad pasitaiko krikščionių, kurie netiki savo Mokytojo pažadu.

Garsiojoje Goethės dramoje Mefistofelis sako: "Esu dvasia, kuri visada neigia". Krikščionybės priešai laikosi panašios filosofijos. Jie neigia tai, kas yra krikščioniška. Tuo nėra ko stebėtis. Kai žmogus numarina savyje Dievą, tai jis savaime atmeta ir tą gyvenimą, kuris plaukia iš tikėjimo į Dievą. Tačiau sunkiau suprasti, kodėl taip pat kaikurie krikščionys laikosi Mefisto filosofijos. Mes sutinkame žmonių, kurie išeina prieš visa tai, ką nusprendė II-ji Vatikano santaryba. Jie žiūri į ją ne kaip į Bažnyčios atsinaujinimą, o kaip į jos laidotuves. Kad žmonės gali turėti savo nuomonę visais klausimais, sutinku, tik neaišku kokia vertė tos nuomonės, kuri prieštarauja elementariems faktams.

II Vatikano santaryba yra šio šimtmečio svarbiausias religinis įvykis. Katalikų Bažnyčia padarė epochinį žingsnį, kai ji pirmą kartą savo istorijoje išdrįso kritiškai į save pažvelgti, ir tai viso pasaulio akivaizdoje. Tai negalėjo likti be pasekmių. Jos pačios nuomonė pasikeitė apie save ir pasaulį. Pasaulis pakeitė savo nuomonę apie ją. Jei vien tik tai būtų atsiekta, tai II-ji Vatikano santaryba būtų atlikusi didį darbą. Nemažiau reikšmės turi taip pat šios santarybos sąžinės bei religijos laisvės deklaracija. Nors teoriškai Bažnyčia laikėsi šio principo visada. tačiau praktiškai dalykai kitaip atrodė, kaip tai liudija inkvizicijos procesai ir Sanctum Officium šimtmetinė veikla. Ši laisvės stoka buvo intelektualinės minties merdėjimo priežastimi paskutinių šimtmečių eigoje. Jei šiandien mintis gyvenimas yra taip gyvas, kaip kad buvo šv. Augustino ar šv. Tomo Akviniečio laikais, tai už tai turime būti dėkingi II Vatikano santarybos laisvės principo pripažinimui praktikoje. Neeilinis įvykis yra Bažnyčios pastangos suartėti su kitomis krikščionių bendruomenėmis. Po keturių šimtų metų tarpusavio kovų krikščionys nutarė pagaliau praktikuoti artimo meilę, kurią taip deklamavo kitiems. Kaikas žiūri į šį suartėjimą įtartinai: mūsų krikščioniškumas esąs tikresnis, kai vieni kitiems kuolais daužome galvas. Kadangi pradėjome kalbėti su savo broliais, tai su mūsų krikščionybe esą kažkas netvarkoj.

8

Permąstymas katalikų santykių su ateistais, tai kitas svarbus II Vatikano santarybos žingsnis. *Bažnyčia nutarė užmegzti dialogą su ateistais ne tam, kad juos atverstų, bet sukurtų tarpusavio pasitikėjimo atmosferą, kurioje visi kartu galėtume statyti pasaulį.* Nėra reikalo sakyti, kad komunizmas yra ryškiausia ateizmo forma. Katalikų Bažnyčiai komunizmas yra ne politinė jėga, o religinė problema. Jo įtakoje yra bene trečdalis žmonijos. Bažnyčia nusikalstų savo misijai, jeigu atsiribotų nuo komunistų. Kristus mirė ne tik už savo apaštalus, bet ir už tuos, kurie Jį kalė ant kryžiaus. Štai kodėl Vatikano santarybos dalyviai nusprendė, kad yra pribrendęs laikas komunizmo klausimą persvarstyti. O tai galime padaryti rimtai tik tuomet, kai žinosime, kas yra iš tikrųjų komunizmas.

Kalbėdami apie komunizmo kilme turime nepamiršti, kad jis yra nukrikščionėjusių krikščionių kūrinys. Visi komunizmo tėvai, kaip Marksas, Leninas, Plechanovas ir pats Stalinas, buvo jaunystėje krikščionys. Komunizmo gimtinė yra ne pagoniškoji Afrika ar budistinė Azija, bet krikščioniškoji Europa. Jis gimė industrinės revoliucijos laikais. O toji revoliucija reiškė ne tik materialinę pažangą, bet ir žmogaus nužmoginimą. Pirmuosius savo sekėjus revoliucija susirado Dickenso herojų ir Hugo vargdienių tarpe, o stipriausiai šaknis įleido Gogolio "mirusiųjų sielų" šalyje. Kas yra skaitęs šių autorių veikalus, tas supras kokį pasaulį turiu mintyje. Tai pasaulis žmonių be širdies. Tai pasaulis krikščionių, kurie tokiais buvo tik iš vardo. Komunistai, p a t y s nukrikščionėję krikščionys, išėjo kovoti prieš pasaulį, kurį sukūrė taip pat nukrikščionėję krikščionys.

Niekas neneigia, kad ši kova principe buvo teisinga. Kiekvienas geros valios žmogus turi kovoti prieš žmogaus nužmoginimą, tačiau komunistai padarė šioje kovoje istorinę klaidą, kuri turėjo nepaprastai skaudžias pasekmes. Laikydamiesi Marksо fiktyvinio principo, kad "žmogus sukuria religiją, o ne religija žmogų", jie krikščionybę sutapatino su nukrikščionėjusiu pasauliu. Jie nematė nieko kito Kristaus linksmojoje naujienoje, kaip tik "prispausto tvarinio aimaną". Jie pradėjo kovoti ne tik prieš nukrikščionėjusį pasaulį, bet ir prieš pačią krikščionybę. Kova prieš krikščionybę jiems reiškė kovą prieš pasaulį, kuriame buvo krikščionybė. *Jie nepajėgė suprasti, kad nukrikščionėjusio pasaulio kaltininku reikia laikyti ne krikščionybę, o krikščionis, kurie atsisakė krikščioniškai gyventi. Kad pasaulis buvo nekrikščioniškas, tai dėl to buvo kalti ir patys komunistai, kurie net sąmoningai kūrė nekrikščionišką pasaulį.* Vėliau jie buvo dar labiau kalti, nes neleido krikščioniškai gyventi net ir tiems, kurie norėjo taip gyventi.

Mūsų amžiuje komunistai sukūrė antikrikščionišką pasaulį — pasaulį be Dievo. Deja, jie nesuvokė, kad pasaulis be Dievo yra labiausiai nužmoginto žmogaus pasaulis. Dostojevskio pranašystė, kad nužudydami Dievą žmoguje mes kartu nužudome ir patį žmogų, niekur taip neišsipildė, kaip komunistų sukurtame be Dievo pasaulyje.

Komunistai išmetė krikščioniškąją artimo meilę ir įvedė artimo terorą. Jie uždarinėjo bažnyčias ir atidarinėjo koncentracijos stovyklas, kurių gausumui ir žiaurumui tik nacių pragaras teprilygo. Jie kaltino Bažnyčią inkviziciją, o patys sukūrė visuotinę inkviziciją. Jie nuolatos deklamavo apie Galilėjų, o patys turėjo šimtus Galilėjų. Jie kaltino Bažnyčią atsilikimu nuo pasaulio, o patys atsitvėrė geležine siena nuo pasaulio. Šiandien komunistai sako mums, kad tai jau praeitis, kad šių dienų komunistinis pasaulis skiriasi nuo Stalino, Berijos ir Jagodos pasaulio. Nemėginsiu to paneigti, noriu tik priminti jiems, kad šiandien komunistiškasis pasaulis yra tik tiek žmoniškesnis, kiek jis yra krikščioniškesnis žmogaus atžvilgiu. Tai galioja ir ateičiai. Kiek tai liečia pagarbą žmogui, komunistai visą laiką turėjo tik mokytis iš krikščionybės.

9

Po Spalio revoliucijos Rusijoje Katalikų Bažnyčios laikysena komunizmo atžvilgiu buvo panaši į pirmųjų krikščionių Romos imperijoje. Kaip ano meto krikščionims pagoniškoji Roma, taip n e t o l i m o s praeities krikščionims komunistiškoji Rusija reiškė Antikristą. Kad komunizmas davė pagrindo taip galvoti, to paneigti negalėtu patys komunistai. Kaip Romai, taip ir Maskvai krikščionybė buvo *religio illicita* (uždrausta religija). Komunistų antireliginė kova, kruvinas Bažnyčios persekiojimas, žudymas vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų liudijo aiškiai komunizmo antikristines užmačias. Paskutiniuoju metu padėtis yra pasikeitusi. *Kaip po nukryžiavimo Kristus, taip po nukryžiavimo ir Bažnyčia šiandien gyvena Golgotos taika. Jos dabar niekas nebeplaka, nebespjaudo jai į veidą, nei erškėčiais vainikuoja. Kaip anuomet Kristus, taip dabar ir Jo Bažnyčia yra palikta ramiai merdėti ant kryžiaus.* Kaip ilgai truks ši agonija? Šį klausimą palieku atsakyti ateičiai. Viena tik aišku, kad Kristus prikaltoje ant kryžiaus Bažnyčioje meldžiasi už persekiotojus: "Tėve, atleisk jiems, nes nežino ką daro". Taip pat turime neužmiršti, kad po nukryžiavimo seka prisikėlimas.

Kai mes šiandien susiduriame su komunizmo klausimu, turime tai atsiminti. Krikščionis, tikras krikščionis, turi būti tikras Kristaus Bažnyčios prisikėlimu. Jis ne tik turi būti tikras, bet kartu turi ruošti kelią tam prisikėlimui. Kaip tik šioje šviesoje turime suprasti Vatikano santarybos nutarimą užmegzti dialogą su komunistiniu pasauliu. Kas būtų likę iš Kristaus Bažnyčios, jeigu Jo apaštalai būtų vengę juos persekiojančių pagonių? Kiekvienas krikščionis yra, jei ne formaliai, tai tikrai principe apaštalų įpėdinis. O ką reiškia būti apaštalu? Tai — nešti Kristaus evangeliją tiems, kurie Jo nepažįsta, kurie Jį ignoruoja arba kurie Jį atmeta bei prieš Jį kovoja.

Kartą šv. Augustinas sakė, kad laikas yra trijų rūšių dabartis. Dabartis, kaip ją mes išgyvename, praeitis, kaip dabartinė atmintis, ir ateitis, kaip dabartinis laukimas. Tai reiškia, kad ateities pasaulis yra iš dalies jau čia: visų pirma mūsų sprendimuose, kuriuos dabar darome, antra, gairėse, kuriomis nužymime ateitį. Mes visi kartu apsprendžiame iš dalies ateitį. Savo sprendimais apspręskime ateitį taip, kad, jei ne mes, tai bent ateinančios kartos galėtų džiaugtis Kristaus Bažnyčios prisikėlimu.

Montrealis,
1967 m. rugsėjo mėn. 22 d.

"Netikėjimas neturėjo ir neturi nieko bendro su mokslo postulatais. Štai kodėl marksistinė religijos taip vadinamoji "mokslinė" kritika yra tiek pat moksliška, kaip ir rusų kosmonauto teigimas, kad Dievo nėra, nes jis Jo nematė niekur, kai skrido apie žemę".

"Mirusiojo Dievo" tezė turi metafizinės lyrikos atspindį. Nesimato nei dramiškumo, nei konvulsingų atodūsių. Tačiau žmogus yra ne tik racionali, bet ir sentimentali būtybė. Štai kodėl "Dievo mirtis" įgauna pamažu tragišką pobūdį. Tai liudija tikinčiųjų persekiojimai komunistiniuose kraštuose".

"Nevienas suserga Dievo ilgesiu ir jieško Jo su LSD, marijuanos bei kitų narkotikų pagalba. Šiandien nepaslaptis, kad yra jau pogrindinis kultūros pasaulis, kurį dominuoja, kaip tiksliai pastebėjo "Life" bendradarbis, "masochistų gauja su sadistu vadu".

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI 1967. X. 5. Nr. 40 (923)

941 Dundas St., W., Toronto 3, Ontario, Canada

Trys kartos Lietuvos prisikėlime

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas Vokietijoje

Prof. J. Eretas kalbėjo tema: "Trys generacijos mūsų krikščioniškosios kultūros tarnyboje". Padaręs įvadą, profesorius ypač iškėlė atsikuriančios Lietuvos laikotarpį ir jame pasireiškusias kartas.

Apologetai

Pirmoji generacija 1880-1915 m. Dauguma jos atstovų ateina dar iš Valančiaus laikų. Jos veikimo situacija: reikia gintis nuo rusų ir trauktis nuo lenkų. Šios kartos reiškimosi charakteris apologetinis. Ši karta stengėsi išryškinti savo veidą. Kiekvienas buvo rezistentas-herojus. Šios kartos veikloj labiausiai pasireiškė ir iškilo 1 moteris, 3 pasauliečiai, 5 kunigai, tarp jų Tumas ir Jakštas. Šioj kartoj galimas ir etnografinis grupavimas. Iki 19 a. pirmauja žemaičiai, paskui suvalkiečiai. Tačiau reikšmingiausias šios epochos darbas atliktas augštaičio. Dainiaus tauta susilaukė iš žemaičių, tačiau ir jis pirmą savo knygą išleido "zanavyko" slapyvardžiu.

Organizatoriai

Antroji generacija 1915-1932 m. Situacija: laisvės atgavimas reikalavo atgauti ir valstybę, valstybę su krikščioniška kultūra. Antroji karta šoko į darbą. Žymiųjų veikėjų branduolys jau iš 58, iš jų apie 30 pasauliečių. Ir moterų skaičius padaugėjęs. Kultūrinis gyvenimas plačiau užgriebiamas visose srityse. Šios kartos veikloj ir raidoj du etapai: pirma atstatyti valstybę, sutvarkyti visuomeninę tvarką, paskui kurti kultūrines vertybes. Pirma gyventi, paskui filosofuoti. Pr. Dovydaitis — galingas variklis su savo ateitininkais ir pavasarininkais. Krikščioniškosios kultūros posūkiui lemiančios reikšmės turėjo Dovydaičio straipsnis: "Trys pamatiniai klausimai". Darbe jis neturi sau lygių. Pristeigė žurnalų ir prirašė. Ir tuo atžvilgiu jis yra unikumas net ir pasaulinėj plotmėj.

Į visuomeninę politinę veiklą ateina M. Krupavičius su savo kadru, jo paties mankštintu Voroneže, kur jis buvo kapelionu. Tai politinė mokykla, atlikta dar pačiame fronte. Krupavičius atsistoja krikščioniškosios demokratijos priešaky. Jam į pagalbą skubėjo Bistras, Bakšytė-Karvelienė, V. Jonuškaitė ir kiti.

Kūrėjai

Kitas šios generacijos etapas — deinde philosophari. Reikia ne tik statyti rūmus, svarbu ir dvasia, kuri rūmuose dvelkia. Šio uždavinio imasi St. Šalkauskis, išsimokslinęs Rytuose ir Vakaruose, pilnutinės krikščioniškosios kultūros žmogus. Jis atsistoja ateitininkų priešaky. Kas Krupavičiui buvo Voronežo mokiniai, tai Šalkauskiui — teologijos-filosofijos fakulteto studentai. Prasideda tikras akademinio jaunimo renesansas. Deja, 1931. IX. 1. tautininkų režimas įvykdė teol.-filosofijos fakulteto apkarpymą. Tuoj po to — 1931. X. 9 Lietuvos episkopatas atsakė į tai nutarimu įsteigti katalikų universitetą.

Tautos kanklininku galėjo išeiti Putinas. Jaunieji akademikai laukė iš jo antrojo Maironio. Bet Putinas užsižiebė savo buduaro lemputę. Jis atsitraukė iš teol.-filosofijos fakulteto ir iš krikščioniškosios kultūros darbo lauko. Tik senatvėje, po baisiųjų okupacijos pergyvenimų, Putinas sugrįžo į Maironio kelią. Ir šios generacijos veikloj tebesireiškė stiprusis pasaulėžiūrininkas Jakštas ir toliaregis Pakštas.

Trečioji generacija 1933-1944 m. Jos formavimu rūpinosi Pr. Kuraitis, pats nesiveržiadamas į pirmaujančių eiles, o pasilikdamas ir veikdamas užkulisy. Buvo vadinamas "pilkąja eminencija". Tai neeilinė asmenybė. Jo rūpesčiu gausūs stipendininkai mokslinosi Vakarų universitetuose. Grįžę tėvynėn, išėjo į kūrybos laukus. Valdžios režimas neleido jiems politiškai reikštis, už tai paskatino juos kultūrinei veiklai ir moksliniam darbui. Šioj generacijoj pasauliečių persvara. Jos veikimo laikotarpį galima skaidyti į du etapus: naminį ir egzilinį. 1933-1938 m. penkmetis pats žymiausias. Tai mūsų krikščioniškos kultūros aukso amžius. Jau 1936 m. prinokino tokį derlių, kurio vaisių nebespėta suvežti į kluonus. Įdomus ir be galo reikšmingas naujaromuvių žygis. Jų buvo 32. Savo politine kultūrine deklaracija 1936. V. 23 jie pasiūlė naują moderniską krikščioniškosios demokratijos programą. Toliau — naujo katalikiško dienraščio "XX Amžiaus" įsteigimas buvo kitas nuostabus įvykis. Iš "Ryto", turėjusio 800 prenumeratorių, "XX Amžius" tuoj pat pašoko iki 25.000 prenumeratorių. Tais pačiais metais spalio mėn. Maceina išėjo su savo socialinio teisingumo tezėmis, kurias tik dabar Kat. Bažnyčia imasi įgyvendinti.

Egzilinio etapo išvakarėse krikščioniškosios kultūros reprezentantas J. Brazaitis atsistoja valstybės valdžios priešaky. Jis vadovauja ministerių kabinetui, nors tik 6 savaites teišsilaikiusiam tuo tragiškuoju tautos momentu. Šios generacijos atstovai, 1944-1945 m. išblaškyti po visą pasaulį, vėl rikiuojasi ir stoja lietuvių kultūriniam gyvenimui vadovauti. Ir ši generacija neturi klaidžioti. Jai šviečia kaip ugnies stulpas šio meto sutemose jos pasirinkti idealai, jos pirmtakų skaidrūs pavyzdžiai, jos užsibrėžti vykdyti uždaviniai. Reikia susivokti dabartyje ir tiesti tiltus ateitin. Idėjos nemiršta kaip žmonės.

Tai tik trumpai ir pabirai atpasakotas prof. dr. J. Ereto paskaitos turinys. Paskaita užtruko visą valandą. Dalyvių buvo atidžiai išklausyta. Tuo baigėsi pirmoji Akademijos suvažiavimo darbo diena.

Ateizmas — kolektyvinė apraiška

Sociologijos sekcijos vadovas dr. J. K. Čeginskas atidarė posėdį ir pakvietė kun. dr. Vytautą Kazlauską skaityti paskaitą: **"Dabartinio ateizmo socialinis vertinimas".** Pasak paskaitininko, mūsų laikais ateizmas pirmą kartą istorijoje pasirodo kaip masinė, kolektyvinė apraiška. Visais laikais buvo pavienių ateistų, bet kaip sociologinis reiškinys ateizmas iškilo tik pastaraisiais šimtmetčiais. Iki šiol beveik visuose dogminės teologijos vadovėliuose buvo dėstoma tradicinė tezė, kad normaliai išsivystęs žmogaus protas be savo kaltės negali per ilgesnį laiką priimti pozityvaus ateizmo. Nauju žvilgsniu į šią problemą pažiūrėjo II Vatikano santaryba. Ateizmas mūsų laikais apėmęs plačius gyventojų sluogsnius ir daugelio yra priimamas kaip natūralus dalykas. Bet tas pozityvus apsisprendimas už ateizmą nėra intelektualinio pobūdžio. Šiuolaikinis žmogus yra veikiamas ypatingų socialinio gyvenimo sąlygų, kurios jam kliudo surasti Dievą ir skatina rinktis atvirą ateizmą arba agnosticizmą. Dažnai dėl tokio savo ateizmo žmogus pats net nėra kaltas. Tokio ateizmo priežastis dažnai nėra žmogaus sąmoningas vengimas susitikimo su Dievu arba vengimas religinių problemų. Dėlto Vatikano santaryba išreiškė įsitikinimą, kad ir tikras ateistas nėra absoliučiai išskirtas iš galimybės pasiekti išganymą, jeigu jis nuoširdžiai jieškojo tiesos ir neveikė prieš savo sąžinę.

Ateizmo pilnas aptarimas — pažymėjo paskaitininkas — nėra galimas. Iš tikrųjų yra tiek ateizmų, kiek yra ateistų, ir tiek ateizmo formų, kiek įvairių būdų, kuriais žmogus nutolsta nuo Dievo.

Labai sunkus ir ateizmo priežasčių nustatymas. Mūsų laikų ateizmą yra išugdžiusios daugiausia socialinės priežastys.

Praleisdamas platesnę marksizmo kritiką, paskaitininkas metė trumpą žvilgsnį į rusiškąjį ateizmą. Kaip galėjo Rusijoj, kur religija ir Bažnyčia per šimtmečius vaidino lemiamą vaidmenį, staiga išplisti bedieviškas antireliginis sąjūdis, kokio istorija dar nežinojo, kuris graso visai sunaikinti religiją ir Bažnyčią?

Rusiškasis ateizmas

Į šį klausimą atsakydamas, kun. dr. V. Kazlauskas priminė kaikuriuos faktus iš Rusijos istorijos. Bažnyčios įtaka buvo labai galinga rusų tautos ir valstybės gyvenime, bet toji įtaka nebuvo natūrali, normali. Ji buvo perdidelė. Nevienam Europos krašte vienybė tarp karalių sosto ir altoriaus, tarp pasaulinės ir religinės valdžios nebuvo tokia gili, kaip Rusijoj. Ortodoksų Bažnyčia buvo pasidariusi stipriausiu caristinės valdžios ramsčiu. O šita valdžia rusų tautos istorijoj buvo vykdoma su žiaurumu. Kiekvienas pasipriešinimas prieš carus buvo laikomas sukilimu prieš patį Dievą. Šito cezaropapizmo įtakoje daugelis, ypač intelektualų, atitolo nuo Bažnyčios. Visa ortodoksų teologija kėlė kontemplatyvųjį momentą, nesirūpindama religine veikla. Liaudis buvo teologiškai neparuošta. Rusų dvasiškiai yra didele dalimi atsakingi už ateizmą. Ateistinei propogandai atsverti nieko nebuvo daroma. Revoliuciniai sąjūdžiai Rusijoj atsisuko ne tik prieš valstybę, bet ir prieš Bažnyčią.

Trumpai apžvelgęs padėtį Lietuvoje, paskaitininkas iškėlė krikščionių atsakomybę dėl šiandieninio ateizmo ir pareigas kovoje su juo. Beplintančio ateizmo akivaizdoje krikščionis turi klausti save ar tinkamai pažįsta savo tikėjimą, ar yra pakankamai jame tvirtas, ar veikia pagal tikėjimą. Visi Vatikano santarybos dokumentai išreiškia susirūpinimą krikščionių tvirtumu tikėjime ir jų atsakingumo jausmu. Pasyvus pietizmas yra pavojingas. Kristaus revoliucijos manifestas: mylėkite vienas kitą. Meilės įsakymo vykdymas ar nevykdymas nulems laikinąjį ir amžinąjį likimą. Dinamiškas krikščionies įsipareigojimas gali paveikti nutolusias nuo Dievo mases. Krikščionys yra pašaukti įnešti į žmonių santykius dinamiškos meilės principą. Vienintelis kelias ateizmui nugalėti — gyvas savo tikėjimo liudijimas.

Baigus kun. dr. V. Kazlauskui pusantros valandos užtrukusią paskaitą, sekcijos vadovas dr. J. K. Čeginskas reziumavo paskaitos mintis ir leido pasisakyti dalyviams. Diskusijose dalyvavo: mokyt. Alf. Krivickas, prof. dr. Z. Ivinskis, kun. dr. J. Juraitis. Šitoji paskaita ir diskusijos užėmė visą priešpietinį laiką. Dalyvavo 60-70 asmenų. **rk**

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB vartojo 16 savaičių pusę metų vienus metus

Atvaizdai rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 proc. garantuotai. JIB 8 unc. 16-kai savaičių $5.50 arba COD. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite TUOJAU JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu:

P. Januška, 1033 Bruce Ave, Windsor. Ont.

HOME OWNERS CENTRE

Statybinės medžiagos

2 MULOCK AVE. 769-5171 vak. 762-9759

- Įvairios medžiagos namų taisymams
- Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
- Grindų, lubų ir sienų plytelės
- Atliekam visus statybos darbus ir remontus

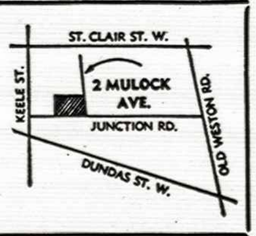

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468

Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas. Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (spalio 1—7 d.) atidaryta visą parą — 24 valandas.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

Atsiųsta paminėti

Į Laisvę nr. 40(77), liepa. Lietuvių Fronto Bičiulių politinis žurnalas. Redaguoja Leonardas Valiukas, P. O. Box 77048, Los Angeles, Calif. 90007. administruoja Aleksas Kulnys, 1510 E. Merced Ave., West Covina, Calif. 91790, USA.

Žvilgsnis Ateitin, moksleivių ateitininkų Wasagos stovykloje leistas laikraštėlis. 1967 m. rugpjūčio 6 d. Redagavo ir iliustravo kolektyvas. Redakcijos adresas: Gabija Juozapavičiūtė, 20 Kensington Ave. N., Hamilton, Ont.

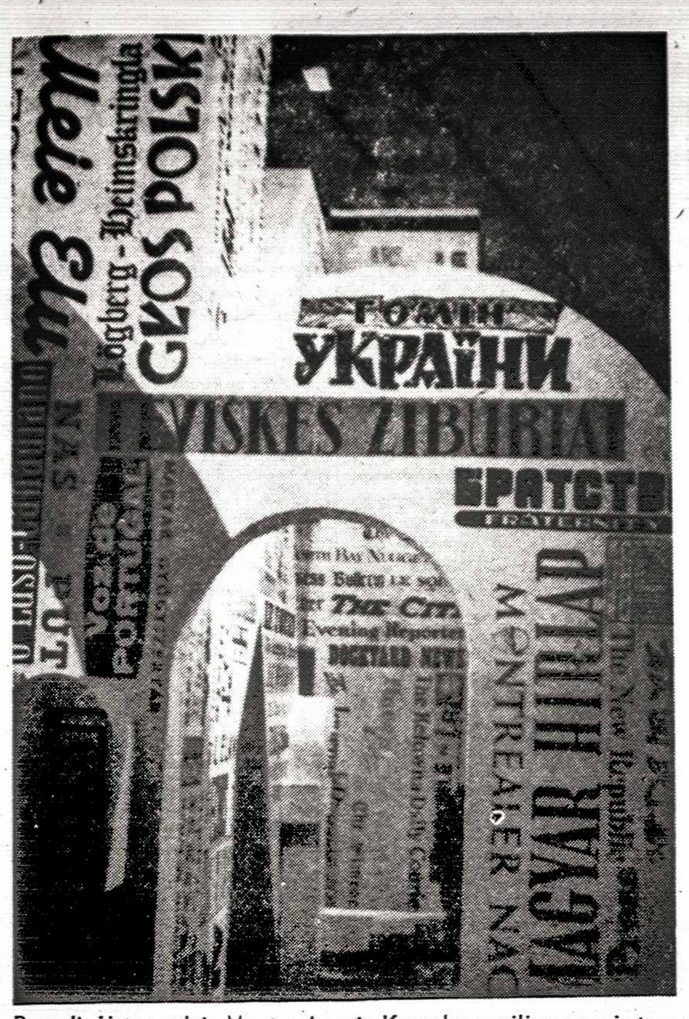

Pasaulinėje parodoje Montrealy prie Kanados paviljono yra ir tautinių grupių spaudos skyrius, kuriame matyti ir "Tėviškės Žiburiai" Nuotr. "Darbininko"

Donelaitis pakeliui į pasaulį

Rugsėjo 7 d. į Vilnių atvyko visų lietuvių pagarbos bei padėkos nusipelnęs K. Donelaičio "Metų", vysk. A. Baranausko "Anykščių šilelio" ir Dionizo Poškos "Mužiko Žemaičių ir Lietuvos" vertėjas į vokiečių kalbą prof. dr. Hermannas Buddensiegas. Šias knygas jau yra išleidusi W. Fink leidykla Miunchene, V. Vokietijoje. Spaudos atsiliepimai liudija, kad talentingas vertėjas joms iš tikrųjų yra sudaręs galimybę pradėti kelionę į pasaulį, bent jau į tuos kraštus, kur yra vokiečių kalbą mokančių skaitytojų.

Žvilgsnis į rankraščius

Prof. dr. H. Buddensiego viešnagė Vilniuje yra grynai kultūrinio-mokslinio pobūdžio jau vien dėlto, kad jis politika nesidomėjo ir nesidomi, visą gyvenimą pašventęs mokslui bei literatūrai. Lietuvą slegiančios politinės problemos, tiesa, jam nėra visiškai svetimos ir nežinomos, nes jis yra dalyvavęs šiemetiniame Vasario 16 minėjime, kurį Weinheime surengė V. Vokietijos lietuviai. Ten jis turėjo progos išgirsti prof. dr. J. Ereto paskaitą, atskleidusią antrąją medalio pusę. Ji bus naudinga dabartinės viešnagės metu, kai jam teks susidurti su kompartijos propaguojama praeities ir dabarties įvykių versija.

Vilniuje prof. dr. H. Buddensiegas jau lankėsi visoje eilėje bibliotekų ir Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institute, kur K. Korsakas, filologijos mokslų dr. L. Gineitis ir sektoriaus vadovas K. Ulvydas jį supažindino su K. Donelaičio, D. Poškos, vysk. A. Baranausko rankraščiais, lituanistine literatūra vokiečių kalba.

"Tiesa" rugsėjo 20 d. laidoje paskelbė prof. dr. H. Buddensiego rašinį "Mano kelias į Donelaičio "Metus", su kuriuo vertėtų susipažinti ir mums, toli nuo Lietuvos gyvenantiems lietuviams, nes jis atspindi didelę šio žmogaus meilę mūsų tautai ir literatūrai.

Maldos padės išvengti kulkos

Pirmą kartą Vilnių ir Lietuvą prof. dr. H. Buddensiegas išvydo prieš 50 metų: "Nuo to laiko savo širdyje nešioju meilę Lietuvai, tuo labiau, kad pirmojo pasaulinio karo metais buvau kaip kavaleristas Lietuvoj ir bendravau su Adutiškių apylinkės valstiečiais. Nors ir buvau vokiečių karys, mes tuojau pasijutome draugais. Aš nebuvau jų priešas ir stengiausi jiems visokeriopai padėti, kad karo našta jų taip sunkiai neslėgtų. O kai turėjau vykti į frontą, jie mane tikino, jog jų maldos padės man išvengti kulkos. Jau ir tada turėjau progos patirti visiems gerai žinomą lietuvių nuoširdumą. Žmonės stengėsi už mano paslaugas vienaip ar kitaip atsilyginti, ir aš ne kartą giliai jaudinausi, matydamas, kaip auga tikras abipusis pasitikėjimas — taikos oazė pačiame karo siautuly. Kai kartą apie tai pasisakiau Lenkijos Mokslų Akademijoje Varšuvoje, išgirdau žodžius: tai humanizmas kare . . ."

A. Mickevičius gyrė K. Donelaitį

Prof. dr. H. Buddensiegas yra pagarsėjęs poeto Adomo Mickevičiaus kūrinių vertimais į vokiečių kalbą. Jo dėmesį į būrų poetą K. Donelaitį pirmasis atkreipė A. Mickevičius: "Vienoje savo poemos "Gražina" išnašoje Adomas Mickevičius rašo apie Donelaičio kūrinį ir Liudviko Rėzos "Metų" vertimą į vokiečių kalbą. Mickevičius labai giria šitą kūrinį, juk jis pats buvo pavaizdavęs visai kitą Lietuvos-Lenkijos socialinį sluoksnį — šlėktas, tuo tarpu Donelaičio "Metai" skaitytojui atskleidė gyvą lietuvio būro paveikslą . . ."

Imtis darbo prof. dr. H. Buddensiegą skatino žurnalistas Leonas Stepanauskas ir 1964 m. Humboldto universiteto baltistų Berlyne įteiktas Lietuvoje išleistų K. Donelaičio "Metų" egzempliorius, iliustruotas dail. V. Jurkūno raižiniais. Prof. dr. H. Buddensiegas sakosi dar galėjęs šiek tiek šnekėti lietuviškai ir įsitikinti, kad poema yra parašyta hegzametru. Pažodinį vertimą, tarpininkaujant akademikui K. Korsakui, pažadėjo parūpinti Eduardas Astramskas, sutikęs atlikti ir visą pagalbinį darbą.

Nepakartojamas savitumas

Galutinį sprendimą prof. dr. H. Buddensiegą privertė padaryti pats K. Donelaitis: "Kuo labiau gilinausi į Donelaičio kūrinį, tuo įspūdingiau ryškėjo jo nepakartojamas savitumas. Šitie niekur kitur ano meto literatūroj neaptinkami bruožai ypač išryškėja, kai poemą sugretiname su įprastais aštuonioliktojo amžiaus veikalais, su nuobodžiaujančių, į piemens sermėgą įvilktų miestiečių pastorališkais svaičiojimais ir visu rokoko epochos sentimentalumu. Donelaičio poema, kaip ir pats jo autorius, yra paprasta, aiški ir nuoširdi, kupina to tyro senojo kaimo valstietiškumo, kurio veltui ieškotume pastoralinėje literatūroje. Tai poema, sukurta antikinio realizmo dvasia ir rodanti, jog ir tai, kas laikoma mažu ir menku, yra gerbtina ir įgyja ištiso pasaulio plotmėj savo svorį. Donelaitis, matyt, netgi pats nesuvokė, ką jis lietuviams — o ir ne tik lietuviams — nuveikė, formuodamas literatūrinę kalbą, ir anaiptol nenumanė, kokia aukšta vieta jam priklauso pasaulinėje literatūroje . . ."

Vertėjo linkėjimai K. Donelaičiui

Prof. dr. H. Buddensiegas žinojo, kad jo laukia sunkus darbas, bet viską nusvėrė noras padėti K. Donelaičiui: "Aš nuoširdžiai trokštu savo vertimu praskinti Donelaičio nemirtingam kūriniui kelią į pasaulį. Mano paties gausūs poetiniai veikalai teikė man ryžto ir pasitikėjimo, jog šį rimtą darbą nuveiksiu. Taip aš ir ėmiausi versti šį nepalyginamą kūrinį . . ."

Rašinį prof. dr. H. Buddensiegas užbaigia nuoširdžiais žodžiais: "Aš labai norėčiau, kad Vakarai priimtų Donelaitį su tokiu dėmesiu ir vertinimu, kokie jam priklauso, ir darysiu viską, ką galėsiu, veikdamas kaip tik šia prasme. Norėčiau, kad ir kiti mano vertimai į vokiečių kalbą — Antano Baranausko "Anykščių šilelis" ir Dionizo Poškos "Mužikas Žemaičių ir Lietuvos" rastų kelią į pasaulį. Juk šie žymūs lietuvių literatūros kūriniai to verti ir tuo teikia lietuvių tautai garbės." **V. Kst.**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

P. AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMO studijų savaitė organizuojama 1968 m. sausio 27 — vasario 6 d.d. Sao Paulo mieste Brazilijoje. Jos tikslas yra jaunimo sąskrydžiu atžymėti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimtmečio sukaktį. Rengėjų komitetas prašo jaunimo organizacijas iki lapkričio pradžios pranešti apytikrį dalyvių skaičių šiuo adresu: Caixa Postal 4418, Sao Paulo, Brasil. Į studijų savaitę kviečiamas ne tik P. Amerikos jaunimas, bet ir jaunimo organizacijų atstovai iš JAV, Kanados, Australijos ir Europos.

TARPTAUTINIS JAUNIMO FESTIVALIS įvyks spalio 27 d. 8.15 v.v. Jaunimo Centre Čikagoje. Programoje dalyvaus 14 tautinių šokių grupių, atstovaujančių Danijai, Indijai, Švedijai, Suomijai, Norvegijai, Kubai, Peru, Japonijai, Turkijai, Meksikai, Filipinams ir Lietuvai. Lietuviškąją programos dalį atliks Jaunimo Centro studentų ansamblis, vadovaujamas Leokadijos Braždienės. Programos vadovu yra pakviestas Jim Conway, WBKB televizijos "Morning Show" vedėjas. Kvietimą festivaliui surengti Jaunimo Centras yra gavęs iš amerikiečių Chicago Junior Association of Commerce and Industry organizacijos. Festivalio proga Čiurlionio Galerijoje ruošiamas specialus priėmimas Čikagoje esančių konsulatų ir atstovybių nariams bei pagrindiniams veiksniams. Čia taipgi įvyks T. Alg. Kezio, SJ, naujausių fotografijų paroda. Visi Čikagos lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Bilietus (po $1.25) iš anksto galima įsigyti J. Karvelio prekybos namuose, 2501 W. 71st St.

XII BALTIEČIŲ KONCERTŲ SEZONAS Bostono Jordan Hall patalpose buvo pradėtas rugsėjo 23 d. Programą atliko latvių liaudies meno ansamblis iš Niujorko. Antrasis koncertas — estų solistės torontietės Helmi Betlem dainų rečitalis — įvyks lapkričio 3 d. Iš lietuvių dalyvaus klevelandiškis pianistas Andrius Kuprevičius. Jo koncertas — 1968 m. balandžio 26 d. Šių trijų koncertų rengėjas — Baltų Draugija Bostone.

KOMPOZ. JUOZAS BERTULIS Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimtmečiui atžymėti sukūrė dainą "Saulė" mezzo-sopranui, violončelei ir fortepijonui. Tekstas Emilijos Maironytės.

VYTAUTAS VOSYLIUS Adelaidėje, Australijoje, laimėjo Adelaide Camera Club Robertsono trofėją už geriausią charakterio nuotrauką. Jis yra plačiai žinomas fotografas mėgėjas, fotografijos parodų rengėjas vietiniu ir tarpvalstybiniu mastu.

DR. LEONAS KRIAUČELIŪNAS, JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos narys, centro valdybos pakviestas, sutiko eiti JAV ir Kanados Lietuvių III-sios Tautinių Šokių Šventės rengėjų komiteto pirmininko pareigas ir sudaryti komitetą. Šventės repertuaras jau galutinai nustatytas ir skubiai spausdinamas. Dalis repertuare numatytų šokių yra "Mūsų šokių" knygoje, kuri siuntinėjama užsiregistravusiems šokių rateliams. Repertuarą nustatė Lietuvių Tautinių Šokių Institutas.

MANYLAND BOOKS leidykla netrukus išleidžia J. Gliaudos romaną "Inkaro Sonata" anglų kalbą. Vertimą atliko prof. Raphael Sealey, įvadą parašė prof. dr. Charles Angoff. Veikale bus M. K. Čiurlionio kūrinių reprodukcijos, nes ir veikalo herojus yra lietuvių tautos genijus Čiurlionis.

J. GLIAUDOS trijų veiksmų drama "Čiurlionis" bus suvaidinta gruodžio 9 d. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje. Veikalą stato vietinis dramos sambūris, režisuoja rež. D. Mackialienė.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

IŠ ARMENIJOS Į VILNIŲ ATVYKO rašytojas ir Jerevano pedagoginio instituto katedros vedėjas prof. Tigranas Achumianas, buvęs Vinco Krėvės-Mickevičiaus mokinys Baku realinėje mokykloje. Jis yra vadovavęs V. Krėvės įkurtam jungtiniam Baku mokyklų literatų rateliui, dalyvavęs jaunųjų rašytojų almanache "Pervyje vschody". Vilniaus pedagoginiame institute svečias skaitys paskaitas apie V. Krėvės gyvenimą ir veiklą Baku mieste, supažindins klausytojus su naujausia armėnų literatūra.

M. K. ČIURLIONIO DAILĖS MUZĖJUJE Kaune atidaryta ukrainiečių dailininkų, gyvenančių Lvivo mieste, grafikos darbų paroda, kurioje dalyvauja 22 autoriai su beveik ištisu šimtu darbų. Jų tarpe yra Elenos Kulčickos "Motina", "Huculas", Leopoldo Levickio "Žmonės ir augštai", Rolano Selskio peizažai, Zinovijaus Kocalos kūriniai kalniečių gyvenimo tema.

STASYS DOMARKAS, baigęs dirigavimo studijas N. Rimskio-Korsakovo konservatorijoje Leningrade pas garsųjį šios srities specialistą prof. I. Musiną, debiutavo Kauno teatre, diriguodamas G. Verdi operą "Traviatą". Violetą dainavo Kanadoje viešėjusi St. Rapalienė, Alfredą — A. Domeika. Paskirtas Kauno teatro vyr. dirigentu, S. Domarkas atskleidė ateities planus: "Dar šiame sezone rimčiausias mano darbas — J. Karnavičiaus operos "Gražina" pastatymas, diriguosiu taip pat atnaujintas operas "Eugenijus Oneginas" ir "Rigoletas", kai kurias operetes. Be to, teatro orkestrą papildę muzikos mokyklų muzikantais, numatome surengti keletą klasikinės ir populiarios simfoninės muzikos koncertų. Šalia operų ir operečių, galvojame statyti ir baletus, juo labiau, kad jie ir anksčiau šiame teatre buvo statomi. Tam tikslui reikia sustiprinti baleto trupę, įtraukiant jaunų jėgų, įvedant sistemingą trenažą."

BRONIAUS PUNDZIAUS, 1959 m. mirusio skulptoriaus, 60-tąjį gimtadienį spaudos puslapiuose paminėjo Ed. Pranulis ir skulptorius K. Bogdanas. Prieškariniais metais velionis, baigęs studijas Paryžiaus augštojoje dekoratyvinės dailės mokykloje, sukūrė 1939 m. premijuotą skulptūrą "Vandens nešėja", granitinę grupę "Trys milžinai" Kauno karininkų ramovei. 1937 m. B. Pundzius laimėjo konkursą Dariaus ir Girėno paminklui, kurio dėl karo ir pokarinių komplikacijų nebuvo galima pastatyti. Paminklo projektą sudarė 25 m augščio obeliskas, primenąs į žemę įstrigusį lėktuvo sparną, ir žuvusių lakūnų figūros jo fone. Darių ir Girėną velionis įamžino jų veidų reljefu Puntuko akmenyje. Iš pokarinių B. Pundziaus kūrinių minėtini: reljefas "Už mūsų tarybinę tėvynę" Marijampolės karių kapinėse, skulptūrinė sovietų užsakyta grupė pergalės paminklui Karaliaučiuje "Šturmas", tiltą per Nerį Vilniuje puošianti skulptūrinė grupė "Taikos sargyboje", Maironio, A. Staškevičiūtės, E. Mieželaičio, E. Sukackienės biustai ir portretai, S. Matulaičio ir J. Marcinkevičiaus antkapių skulptūriniai reljefai.

MERKINĖS APYLINKES APLANKĖ Vilniaus kraštotyrininkai, vadovaujami Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto mokslinių besdradarbių V. Barauskienės ir N. Vėliaus. Šių tautosakos rinkėjų grupę sudarė M. K. Čiurlionio meno mokyklos ir Vilniaus technologinio technikumo moksleiviai, dailės instituto, Vilniaus universiteto studentai ir dėstytojai, archeologai, bibliotekų ir muzėjų darbuotojai. Jie aplankė daugiau kaip 40 kaimų, užrašinėdami dainas, raudas, pasakojimus ir atsiminimus. Dėmesio centre buvo prie laužo praleistas vakaras V. Krėvės-Mickevičiaus gimtinėje — Subartonių kaime. Surinktoji medžiaga bus panaudota knygai "Merkinė", kuri, deja, atkurs ne tik šio krašto senovę, bet atiduos duoklę ir sovietinei propagandai, nes į ją planuojama įtraukti sovietų partizanų kovas. Sekančios kraštotyrininkų išvykos bus rengiamos į Kernavę ir Dubingius.

SKULPTORIUS ANTANAS DIMŽLYS baigia skulptūrą "Žvaigždžių keliais", kurioje vaizduojama kolchozininko figūra, sekanti kosmonautų laimėjimus erdvėse. Jis taipgi jau yra paruošęs eskizą naujai skulptūrai "Laisvės daina". Ši moters figūra bus pastatyta Jonavoje.

DAIL. ALGIRDAS STEPONAVIČIUS padarė pranešimą apie liaudies meno įtaką vaikų knygos iliustravimui Prahoje įvykusiame tarptautiniame simpoziume vaikų literatūros iliustravimo klausimais. Tarptautinėje vaikams skirtų knygų iliustracijų parodoje lietuviams grafikams atstovavo M. Ladigaitės-Vildžiūnienės, A. Makūnaitės, A. Steponavičiaus, A. Surgailienės, S. Valiuvienės ir B. Žilytės sukurtos iliustracijos.

KAUNO MEDICINOS INSTITUTO mokslinės tarybos posėdyje medicinos mokslų doktorato disertaciją "Miokardo infarkto išsivystymo ir reparacijos ryšys su širdies vainikinių arterijų stenozuojančios aterosklerozės išplitimu ir ryškumu" apgynė šio instituto patologinės anatomijos katedros vedėja docentė Jūratė Jankevičiūtė. Jos mokslinėms išvadoms pritarė žymūs kardiologai, disertacijos oponentai: prof. dr. O. Chmelnickis, dr. G. Avstandilovas, prof. dr. Z. Januškevičius ir prof. dr. A. Žiugžda. Dr. J. Jankevičiūtė mokslinį tiriamąjį darbą derina su pedagogika ir praktine gydytojos veikla. Spaudoje ji yra paskelbusi 30 mokslinių darbų.

PASAULIO JAUNŲJŲ DAILININKŲ parodoje Paryžiuje šį rudenį dalyvaus grafikas Rimtautas Gibavičius su grafikos darbais "Lietuvaitė", "Vilnius", "Motina".

DAIL. TELESFORAS KULAKAUSKAS atžymėjo 60 m. amžiaus sukaktį. Jis yra pagarsėjęs knygų viršeliais ir iliustracijomis, pokariniais metais sukurtais ofortais "Trys ožkos", "Mergaitė skaito laišką", "Jauna šokėja", "Audėja", "Vilniaus išvadavimas", B. Sruogos, Jovaro, K. Korsako, J. Marcinkevičiaus, A. Venclovos portretais. Šiuo metu pagrindinį dėmesį skiria vaikų literatūros iliustravimui. "Vagos" leidyklai atidavė iliustracijas K. Binkio knygai "Atsiskyrėlis Antanėlis", anksčiau yra iliustravęs A. Puškino "Pasaką apie popą ir jo berną Baldą", J. Marcinkevičiaus "Grybų karą", K. Čiukovskio "Daktarą Aiskaudą" ir eilę kitų knygų. Tautosakai atstovauja jo du darbai — "Eglė žalčių karalienė" ir "Pajūrio legenda". **V. Kst.**

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

DUNDAS — BROCK
$1.900 įmokėti, 6 kambarių, dviejų augštų mūrinis namas, dvi virtuvės, atvira skola, arti susisiekimo ir krautuvių.

QUEBEC — BLOOR
$10.000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų augštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

BLOOR — ST. CLARENS,
$2.900 įmokėti, 9 didelių kambarių mūrinis namas, vieta garažui, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, naujas tinkas, aluminiai 2-ri langai ir durys, savininkas išvyksta Europon. galima užimti už mėnesio ar greičiau.

JANE — ANNETTE,
$7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR,
$8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN,
$9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO,
$15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

MANN & MARTEL REALTORS

1928 Weston Rd. Tel. 249-7691

WESTON ROAD - LAWRENCE,
$105.000.00 prašoma kaina, 10-plex, įmokėjimas apie $30.000, 8 metų senumo. Pajamų metams $14.500, sklypas 58x141 pėda. Prie gero susisiekimo, naujai atremontuotas, teraso grindinys ir laiptai.

RONCESVALLES - GEOFFREY,
$5,000.00 įmokėti, 3-jų butų atskiras plytų namas. Prašoma kaina virš $30,000.00. Garažas, geras įvažiavimas, gražus kiemas, naujas vandens šildymas, pajamų namas.

RATHBURN - ISLINGTON,
$37,900.00 prašoma kaina, gražus namas, 2 frontiniai įėjimai. Galėtų tikti daktarui, dantistui. 7 kambariai, užbaigtas rūsys, iki lubų židinys, gėlėms dėžės viduje, naujai kilimai gyv. kambary, 3-uose miegamuose ir iš dalies rūsy. Gražus, didelis sklypas 136x186 ir 122 x75, 3 prausyklos.

BATHURST - LAWRENCE,
$22,900.00, atskiras plytų namas, 5 kambariai ir 1-nas rūsy, geras namas, didelis sklypas, greitas užėmimas.

COLLEGE - OSSINGTON,
$3,000.00 įmokėti, 7 kambariai, atskiras plytų namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, vienas kambarys rūsy, naujas blokų garažas, prašoma kaina tik $25,000.00.

JANE - ST. CLAIR,
$15,900.00 pilna kaina, įmokėti $ 4,500.00; 5-kių kambarių namas, privatus asfaltuotas įvažiavimas.

JANE - LAWRENCE,
$18,500.00 kaina, $3,000.00 įmokėjimas, 5-kių kambarių plytų namas, vienas kambarys rūsyje.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug nuosavybių parduoti.

Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

4¾% 5½% 6½% 7%

100% saugumas.
$2.000 gyvybės drauda nemokamai.
Mūsų greitas augimas yra sveikos finansinės įstaigos išdava.

Tapdami aktyviais nariais padedate sau, padedate lietuviškiems kultūriniams reikalams.

GREIČIAUSIAI AUGĄS LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

BLOOR-CLENDENAN, $4.000 įmokėti, rupių plytų atskiras, 6 gražūs kambariai. Namas naujai išdekoruotas, moderni virtuvė, garažas ir šoninis įvažiavimas. Sklypas 27x150, lengvos išmokėjimo sąlygos.

RONCESVALLES-GEOFFREY St, $5.000 įmokėti, atskiras, gerų plytų, 8 dideli kambariai, 3 virtuvės, 2 prausyklos, ekstra kambarys rūsyje, naujas vandeniu-alyva šildymas. Garažas ir geras įvažiavimas. Arti krautuvių ir susisiekimo.

BLOOR - INDIAN RD., $5.000 įmokėti, 6 kambarių vienos šeimos namas. Reikia mažo remonto; vieta garažui. Vertas dėmesio pirkinys. Arti parko, ir puikaus susisiekimo. Pasiteiraukit.

HIGH PARK BLVD. - RONCESVALLES, $5.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 6 gražūs kambariai, 2 modernios virtuvės. Namas naujai atremontuotas ir galima tuoj užimti. Arti Roncesvalles krauturių ir katalikų mokyklos.

JANE - ANNETTE, $8.000 įmokėti, naujų plytų, atskiras, 7 kambariai, mūrinis, atskiras, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, dvigubas garažas. Lengvos išmokėjimo sąlygos.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

Netoli Wasagos 150 akrų dirbamos žemės, geri trobesiai. Skubus pardavimas. Prašoma kaina $36.000.

Prie Stayner'io — 100 akrų dirbamos žemės, labai geri trobesiai. Prašoma kaina $32.000.

BLOOR & KIPLING, mūro, atskiras, 2 augštų, 6 kambarių, garažas, privatus įvažiavimas, sklypas 45x160, prie gero susisiekimo ir prekybos centrų. Kaina $21.900.

ANNETTE&CLENDENAN, $5.000 įmokėti, mūro, atskiras, 7 kambariai per 2 augštus, didelė moderni virtuvė, garažas, gražus, didelis kiemas, prie gero susisiekimo ir prekybos centrų. Pagal kokybę kaina žema. Liks viena skola balansui.

Čia paskelbti namai verti dėmesio. Viešame pardavime jų nėra. Neradus šiame skelbime jums tinkamo objekto, ar norint parduoti nejudomą turtą, prašau skambinti kiekvienu laiku, gausite teisingą patarnavimą.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.
LE 1-1161, namų 783-2105

TORONTO ONT

Baigė augšt. mokslą šiais metais:

Augaitis, Vidas — humanit. mokslus;
Amolevičiūtė, Ona — human. moks.;
Balčiūnaitė, Ina — human. mokslus;
Balsaitė, Jūratė — Ont. mokyt. kol.;
Batūra, Kastytis — elektros inžin.;
Dvilaitytė, Irena — mokyt. kolegiją;
Gvildytė, Rūta — mokyt. kolegiją;
Jaškus, Saulius — humanit. mokslus;
Klimaitė, Edita — mokyt. kolegiją.
Klimas, Andrius — kūno kultūrą;
Latvaitis, Erikas — elektros inžin.;
Lingytė, A. — mediciną;
Mažkauskas, Algis — Ont. meno kol.;
Mikelėnas, Algis — odontologiją;
Miliauskas, Vidas — mokyt. kolleg.;
Norušytė, Rita — mokytojų kolegiją;
Petrušaitis, Egidijus — inžineriją;
Raudys, Kęstutis — human. mokslus;
Renkauskaitė, Rasa — Ont.mok.kol.;
Sakus, Dalia — Ont. mokyt. kolegiją;
Stirbys, R. — inžineriją;
Strimaitytė, Rita — Ont. mokyt. kol.;
Šileika, Andrius — chemiją;
Vaičeliūnaitė, Elena — hum. moksl.;

Studentų vakaras, rengtas jų valdybos, įvyko rugsėjo 29 d. Šv. Jono Kr. par. salėje. Susirinko gana gausus būrys šiais metais baigusių, dar studijuojančių ir pradedančių studentų. Tai buvo atsisveikinimas su baigusiais ir susipažinimas su pradedančiais. Pastarieji atrodė humoristiškai — visų rankos buvo surištos virve, o ant krūtinių matėsi įvairūs humoristiški įrašai. Prie vaišių stalo buvo ir svečių: Toronto apylinkės pirm. advokatas G. Balčiūnas, kun. P. Ažubalis, T. Placidas Barius, OFM, J. Karka ir kun. Pr. Gaida. Valdybos pirm. N. Šernaitė pakvietė svečius tarti žodį. Po vaišių studentai smagiai linksminosi. Netrukus jie pasiryžę išrinkti šiems metams naują valdybą ir pradėti veiklą, jungiančią visus Toronto lietuvius studentus.

Dr. J. Kaškelis šį savaitgalį dalyvaus Montrealyje įvykstančioje antibolševikinio fronto konferencijoje.

ANTANUI NORUŠIUI mirus Lietuvoje, jo brolius PRANĄ ir JULIŲ, sūnų VITĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

Br. M. Raškauskai

PADĖKA

Mylimam sūnui A † A Brunui Metui

1967 m. rugsėjo 13 d. automobilio nelaimėje tragiškai žuvus, patyriau daug pagalbos ir nuoširdumo skausmo valandose iš giminių, draugų ir pažįstamų.

Nuoširdžiai dėkoju kun. Alg. Žilinskui už atlaikytas pamaldas laidotuvių namuose, bažnyčioje ir palydėjimą į kapines. Taip pat mano gili padėka T. Rafaeliui, OFM, už palydėjimą į kapus ir tartą užuojautos žodį.

Nuoširdžiai dėkoju giminėms, draugams ir pažįstamiems už taip gausų dalyvavimą laidotuvėse, atsiųstas gėles ir pareikštas užuojautas.

Ypatingai nuoširdžiai dėkoju seseriai ir švogeriui J. Kušlikiams bei jų dukrai už tokį didelį nuoširdumą, globą ir priėmimą svečių į savo namus. Kartu noriu nuoširdžiai padėkoti P. Kušlikiams, p. Krigerienei ir p. Šturmienei už paruošimą maisto šermenų užkandžiams.

Už jūsų pareikštą nuoširdumą skausmo valandose amžinai lieku dėkinga —

Nuliūdusi motina —

O. Metienė

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Bulgarijoje viešėjo Sov. Sąjungos darbo rezervų stalo teniso rinktinė, kurią išimtinai sudarė Lietuvos stalo tenisininkai. Vyrai nugalėjo bulgarus 5:3 ir jauniai 4:1. Individualines pirmenybes laimėjo M. Duškesas.

Birštone įvyko Lietuvos vandens motorinio sporto varžybos, kuriose A. Šlapikas pasiekė naują Sov. Sąjungos rekordą.

Kaune pasibaigė Lietuvos šaudymo iš lanko pirmenybės, kurias laimėjo kaunietis E. Kučinskas. Mergaičių grupėje pirmą vietą laimėjo D. Kaltanaitė.

SPORTAS VISUR

Šachmatų didmeisteris danas B. Larsenas laimėjo šachmatų turnyrą Havanoje. Turnyras buvo skirtas prisiminti pasaulio meisteriui Kapablankui.

P. Vaitonis rugsėjo 17 d. Klevelande laimėjo Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybes. Tautvaišas liko antruoju.

Jonas Jonaitis-Unitas sėkmingai sužaidė ir antras futbolo pirmenybių rungtynes, peržengdamas 30.000 jardų padavimų ribą. Jo komanda įveikė šiose rungtynėse Filadelfijos Eagles 38:6.

Emile Griffith penkiolikos ratų kovoje įveikė italą Nino Benvenutį. Su šia pergale jis atgavo pasaulio vidutinio svorio bokso meisterystę.

Europos vyrų krepšinio penkioliktosios pirmenybės prasidėjo Suomijoje rugsėjo 28 d. Dalyvauja 16 vienetų. Pirmosios Europos krepšinio pirmenybės įvyko 1935 m. Ženevoje.

Švedė E. Liungren pagerino 6 metų senumo 1500 m. l. st. plaukimo Europos rekordą. Jos laikas 18:49,9 sek. Senasis rekordas buvo 19:02,8.

Norvegė Ana-Liza Vernes šuolyje į augštį peršoko 1.72 m. Tai geriausia Skandinavijos pasekmė.

AUŠROS ŽINIOS

Visuotinis klubo narių, tėvelių ir rėmėjų susirinkimas iš spalio 15 nukeliamas į spalio 29 d. ir įvyks tuoj po pamaldų, 12.30 val., naujojoje salėje.

Krepšinio ir stalo teniso treniruotės buvo pradėtos praėjusią savaitę ir vyks sekančia tvarka: pirmadieniais ir trečiadieniais — berniukams; antradieniais ir ketvirtadieniais — mergaitėms; jaunieji (9-13 m. amžiaus) renkasi treniruotėms 6 v.v., vyresnieji — 7 v.v.

Toronto CYO mergaičių krepšinio lygoje šiam sezonui užregistruotos 4 komandos: 10-13 m., 14 m., 15 m. ir 16-18 m. amžiaus grupėse.

XVII Š. AMERIKOS LIETUVIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBIŲ PASEKMĖS

(Tęsinys iš pr. nr.)

Mergaitės C (13-12 m.)

50 j. — L. Vasiliauskaitė Ž 8.2 s., D. Adomavičiūtė A 8.4 s., Čyvaitė Ž 8.5 s., E. Waidwood Ž 8.5 s.; 100 j. — L. Baleikaitė Ž 13.3 s., Adomavičiūtė A 13.6 s., Čyvaitė Ž 13.7 s., Z. Simutytė A 13.7 s.; 60 j. kliūtinis — Vasiliauskaitė Ž 9.7 s., Čyvaitė Ž 10.7 s., Adomavičiūtė A 10.8 s., R. Bukšaitytė A 11.1 s. Į tolį — D. Vasiliauskaitė Ž 14'3", Čyvaitė Ž 13'9", E. Waidwood Ž 13'4", A. Salvaitytė A 12'4". Į augštį — Krištolaitytė K 4'0", A. Kučinskaitė A 4'0", R. Jurcevičiūtė A. 4'0", Z. Simutytė A 3'11". Rutulys — A. Kučinskaitė A 30'9,5", Vasiliauskaitė Ž 29'10,5", L. Valeikaitė Ž 27'10,5", I. Simanavičiūtė A 27'5,5". Diskas — I. Simanavičiūtė A 57'6", Adomavičiūtė A 55'5", Bukšaitytė A 50'6", Šalvaitytė A 49'11". Beisbolo sviedinukas — Vasiliauskaitė Ž 144'5,5", E. Waidwood Ž 116'9", Adomavičiūtė A 116'3,5", R. Greičiūnaitė A 113'9". 4 x 55 j. estafetė — Aušra I 30.9 s. (Adomavičiūtė, Bukšaitytė, Misevičiūtė, Simutytė), estės — 31.1 s., Aušra II 32.8 s.

Mergaitės D (11-8 m.)

60 j. — L. Radžiūnaitė A 9.5 s., Waidwood Ž 9.6 s., B. Plučaitė A 9.7 s., L. Plučaitė A 9.8 s., (Kaur E. 8.3 s.). Į augštį — Rickutė K 3'7", A. Greičiūnaitė A 3'4", Karauskaitė A 3'0", (Heinar E. 3'11"). Į tolį — D. Grajauskaitė K 12'1", A. Plučaitė A 10'1", A. Greičiūnaitė A 9'11", (Kaur E. 13'1"). Beisbolo sviedinukas — Greičiūnaitė A 82'11,5", A. Plučaitė A 80'11,5", Waidwood Ž 76'8", P. Simutytė A 66'05", (Palandi E. 92'2,5"). 4 x 55 j. estafetė — Aušra II — Kovas 34.6 s. (Simutytė, Greičiūnaitė, Grajauskaitė, Rickutė), Aušra I 35.2 s., (estės 32.0 s.).

Lietuvių skautų veikla

● **"Šatrijos" ir "Rambyno"** tuntai žiemos sezono veiklą pradėjo Mišiomis spalio 1 d. Prisikėlimo bažnyčioje. Po Mišių "Šatrijos" tuntas turėjo trumpą sueigą, kurios metu skaučių įžodį davė Laurušytė, Zaleskytė, Jonaitytė, Augėnaitė, Žymantaitė ir Saulėnaitė. Grupė jaun. skaučių perėjo į jūrų skautes ir skautes kandidates. Įstojo naujų skaučių ir paukštyčių.

● Romuvos stovyklavietės uždarymas įvyks Padėkos savaitgalį, spalio 7-9 d. Visi į Romuvą, į gražią rudens gamtą! Kviečiame visus skautų-čių tėvelius bei rėmėjus šį savaitgalį praleisti Romuvoje.

● Romuvos stovyklavietėje padidinta ir pertvarkyta skautų pastovyklė.

● Romuvos valdybos posėdyje spalio 1 d. priimti 28 nauji Romuvos nariai, išklausyti komiteto pirm. ir iždininko pranešimai. Šio mėn. pabaigoje bus šaukiamas visuotinis narių susirinkimas.

● "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų komitetas lapkričio 11 d. organizuoja didžiulį bazarą ir šokių vakarą. Pelnas bus skiriamas kelionei skautų, vykstančių ateinančiais auksinio jubilėjaus metais į tautinę stovyklą. Visi yra kviečiami bazaro fantais ir savo dalyvavimu paremti šį tėvų komiteto vakarą.

● "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų vadovybė priėmė bendrųjų sueigų, minėjimų sekantį kalendorių: lapkričio 12 d., 5 v.p.p., jubilėjinių metų pradžios sueiga Prisikėlimo par. didž. salėje; gruodžio 17 d., 5.30 v.v. skautiškos Kūčios mažojoj salėj; sausio 7 d., 5 v.p.p., Kalėdų eglutė didž. salėje; vasario 4 d., 5 v.p.p., Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sueiga didž. salėj; kovo 4 d., po 10 val. Mišių, šv. Kazimiero minėjimas ir Kaziuko mugė.

● Pereitą savaitgalį "Rambyno" tunto skautai vyčiai ir kandidatai iškylavo Haliburton gamtoje. Iškylautojai dėkoja V. Tamulaičiui už leidimą pasinaudoti jo vasarviete ir globą. Č. S.

DOVANOS Į LIETUVĄ

10% NUOLAIDA
tik trumpam laikui
AUTOMOBILIAI, MOTOCIKLAI, TELEVIZIJOS APARATAI, TRANZISTORINIAI RADIJO APARATAI, MAGNETOFONAI

Prašykite mūsų nemokamo katalogo

UŽSISAKYKITE DABAR
UŽSISAKYKITE TIK PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street, New York, N.Y. 10010

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

BABY POINT, $10.000 ar mažiau įmokėti, didžiulis 8 kambarių centrinio plano atskiras namas, labai platus sklypas, 3 prausyklos, kambarys rūsyje su baru, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

HIGH PARK BLVD - RONCESVALLES, puikus dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 3 miegamus, platus privatus įvažiavimas su dvigubu garažu, vandens alyva šildymas, graži aplinka.

SOUTH KINGSWAY, apie $10.000 įmokėti, gražus 6 kambarių vienaaugštis (bungalow), užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, graži jauki gatvelė, skubus pardavimas, namas be skolų.

ROYAL YORK RD. - NORSEMAN, apie $10.000 įmokėti,, 7 kambarių "Split level" vienaaugštis, užbaigtas poilsio kambarys rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu, tuojaus galima užimti.

DĖMESIO! Miesto centre, tiktai $9.900 pilna kaina, 8 kambarių mūrinis namas, alyvos šildymas, vieta garažui, apsimoka nupirkti nuomojimui, nepertoliausiai stato jau didžiulius apartamentus, apsimoka!

ARMADALE - SWANSEA, apie $10.000 įmokėti, 6 kambarių ir plius pusryčių kambario. Rupių plytų, kvadratinio plano, atskiras namas, vandens alyvos šildymas, garažas su plačiu privačiu įvažiavimu, minutė iki Bloor ir požeminio traukinio.

JANE - BLOOR, $25.000 įmokėti, 4 butų atskiras pastatas (keturbutis) vandens alyvos šildymas, garažai su privačiu įvažiavimu.

LAKESHORE BLVD. - ROYAL YORK, apie $25.000 ar mažiau įmokėti, 6 butų apartamentinis pastatas, rupių plytų, vandens-alyvos šildymas, nemaži butai, apie $9.500 metinės nuomos, maždaug 9 metų senumo, geras nuomojimo rajonas.

BARRIE, $25.000 įmokėti, 21 buto apartamentinis pastatas, vos kelių metų senumo, maždaug po $9000 už butą, puikus pirkinys.

RATHBURN - KIPLING, apie $9.000 įmokėti, 7 kambarių "split level" vienaaugštis (bungalow), 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu, vos metų senumo.

BLOOR - HIGH PARK, originalus 4 butų atskiras mūrinis pastatas, kiekvienas butas 3-jų miegamųjų, vandens-alyvos šildymas, 4 garažai, apie $7.500 metinės nuomos; gal galima nupirkti už maždaug $52.000.

SPRINGHURST BEACH, $3000 įmokėti, puikus 6 kambarių vasarnamis ant ežero kranto, gražus sklypas, dideli kambariai, gilus šulinys, patogumai viduje.

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME
4¾% už depozitus
5½% numatyta už šėrus

DUODAME
mortgičius iš 6½%
asm. paskolas iš 7%

KAPITALAS SIEKIA TRIS MILIJONUS DOLERIŲ.

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

PERTH GATVĖ, $21.500 pilna kaina, 6 kambariai, moderniška virtuvė ir vonia, vandeniu apšildomas, įmokėti apie $5.000.

MELDAND GATVĖ, $19.900, atskiras, 6 kambariai, nauja apšildymo sistema, 2 virtuvės, 2 garažai, 2 vonios, įmokėti apie $5.000.

PACIFIC GATVĖ, $28.900, atskiras plytų namas, 10 kambarių 3 virtuvės, 2 vonios, įmokėti apie $7.000.

INDIAN TRAIL, $10.000 įmokėti, gražus 7 kambarių namas per 2 aukštus, vandeniu apšildomas, geras įvažiavimas, garažas turi būt parduotas, galima duoti pasiūlymą.

MAVETY GATVĖ, $45.900, 18 kambarių, pajamų namas labai geram stovyje, 2 garažai, arti susisiekimo.

BLOOR — DUNDAS, $49.500 — 21 kambario pajamų namas, didelis sklypas arti Bloor gatvės, įmokėti apie $15.000.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Siudzeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas penkiems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreipkitės: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

$5.000 įmokėti, St. Clair - Oakwood, atskiras, mūrinis 7 kamb., dviejų augštų ir 2 kamb. butas rusy, 3 virtuvės, 2 vonios, vandeniu apšildomas. Garažas.

$7.000 įmokėti, High Park Ave., mūrinis, 8 dideli ir šviesūs kambariai; naujas šildymas, 3 virtuvės, 2 vonios; tik 6¾% mortgičius.

$2.500 įmokėti, Bloor - Margaretta, 7 kamb. mūrinis, 2 virtuvės, naujas šildymas, užpakaly privažiavimas.

$19.900 visa kaina, naujas, modernus, statybininko bangalovas, atskiras, gerų plytų, 3 miegamieji, vienas turi du įėjimus ir vonią (tinka atskirai išnomuoti); didelis salionas, moderni virtuvė; 2 modernios vonios, labai puošniai ir gerai įrengtos, elektrinis apšildymas, garažas, didelis sklypas; maži mokesčiai. Tik 40 min. nuo Toronto, prie ežero. (Keswick).

Ūkis (Farma)

108 akrai, miesčioniškas gyv. namas (6 miegamieji); geras tvartas — daržinė; išilgai farmos plentas (tinka padalinti po 10 akrų), lygi ir derlinga žemė; 3 mylios nuo liet. vasarvietės (Springhurst — Wasaga), be mortgičių. Įmokėti tik $5.000.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,

Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų, vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolą—mortgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius Alv. (Mieldažukė) Wistoski

HUMBER APYLINKĖS BALSUOTOJAI!

George Ben gerai jums tarnavo miesto savivaldybėje...

George Ben gerai jums tarnavo Ontario parlamente...

George Ben visados jums gerai patarnauja!

Leiskite ir toliau George Ben jums tarnauti!

Humber apylinkėje balsuokite už George Ben, liberalą

Komiteto adresai:
666 The Queensway — 252-3191
230 Jane Street — 762-8315

Pasiutęs žmogus

Pasiutęs šuo įkando žmogų. Jis nuėjo pas daktarą, bet truputį pavėluotai.

— Aš tamstai įleisiu vaistų po oda, bet negarantuoju, kad pagelbės, — tarė gydytojas. — Vakarop aš pats užeisiu pas tamstą pamatyti, kaip pasisekė.

Vakare užėjęs jis pamatė savo pacientą bebraižantį kažkokias skaitlines popieriaus lape.

— Gerai, kad rašai testamentą, — pagyrė daktaras.

— Testamentą? — sumurmėjo žmogus. — Aš darau sąrašą visų tų, kuriems turėsiu įkąsti!

Amžiaus darbotvarkė

— Mano visas amžius užimtas, — skundžiasi amerikietis. Iki 21 metų tėvai už mane atsakingi. Po 65 metų valdžia perima visą atsakomybę. Lieka tik 44 metai savimi pasirūpinti. Vieną trečdalį to laiko pramiegi, kitą trečdalį pražaidi. Atskaičius sekmadienius, šventadienius, atostogas ir nedarbo dienas, darbui per visą gyvenimą belieka septyneri meteliai.

Irutės išvada

— Tėte, kodėl medžiai neauga ant kelio?

— O tu kaip manai?

Irutė pagalvojusi:

— Bijo, kad nesuvažinėtų.

ŠYPSENOS

Profesinis pasikalbėjimas

Du verslininkai ilsėjosi Floridoje. Vienas jų pasisakęs:

— Tiesą sakant, esu čia gautojo draudimo dėka. Gavau 50.000 dolerių už gaisro padarytus nuostolius.

— Aš taip pat gavau 100.000 dolerių draudimo už potvynio metu padarytuosius nuostolius.

Po trumpos tylos pirmasis paklausė:

— Pasakykite, kaip padarote potvynį?

"Spyglių ir dyglių" išvada

Tenai rašoma, jog visi kovojom prieš Sovietų-Amerikos konsulatų sutartį, bet iš tos sutarties būsią kai kas ir gero. Esą čikagoj įsismaginus demonstracijom prieš ruskį nebūdavę kur sustoti, o dabar — visi keliai vesią tiesiai prie milijonus žmonių sunaikinusios Sov. Sąjungos konsulato . . .

* * *

— Kai bankininkas parašo blogą eilėraštį, tai niekas nieko nesako, bet tegul pabando poetas parašyti blogą čekį!

— Vieno mokinio motina buvusi taip dažnai šaukiama pas mokyklos direktorių, kad vaikai pradėję manyti, ar tik jį pati nėra direktorius.

Parinko Pr. Al.

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALIDUMO PAJAMOS IR KT.

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

Tel. 251 - 4864; namų tel. 277-0814

A. ČIŽIKAS

ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

ĮVAIRIOS SUDĖTIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO.
PRAŠOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, siuvamos mašinos, televizijos aparatai, pianinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t.t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI

maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS

Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi

STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

532 - 7733

1736 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! Frank Petit, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Lietuvis LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. • TORONTO • TEL. EM 6-6106

Taisau laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius, jungtuvinius žiedus ir kt. Skambinti 9—11 v. ryto; 6—9 v. vakaro.

Vyrų ir jaunimo moderniška

DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

243 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432 A. B. Beresnevičius

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE.

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PASKEVICIUS

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.

Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4 - 1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body

Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.,

tel. WA 1-3225 arba WA 4-1661

International Driving School

WALDI

Centrinė įstaiga 691 Annette St., Tel. RO 2 - 2100

Skyrius:

894 COLLEGE ST.

Tel. LE 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

SPALIO 17

jūsų diena

būti su pažanga

55% ateivių įsikūrė Ontario provincijoj. Kodėl?
Todėl, kad Ontario yra vadinama didelių galimybių provincija.
Todėl, kad jie nori turėti gerovę, kuri vyrauja šioje provincijoje, valdomoje pažangiųjų konservatorių vyriausybės.
Didžioji naujųjų ateivių dalis šioje provincijoje yra gerai įsikūrusi. Jų tarpe beveik nėra bedarbių.
Jie dirba patvariai, gauna gerus atlyginimus, turi namus, automobilius, baldus ir kitus reikmenis.
Mokslas iki universiteto yra prieinamas kiekvienam.
Robarts vyriausybė per OMSIP teikia sveikatos draudą.
Kanadoje ji pirmoji įvedė atlyginimų minimumą visoje provincijoje. Vartotojas yra apsaugotas nuo išnaudojimo.
Nemokama teisinė pagalba yra prieinama kiekvienam, kuris jos reikalingas.
Įstatymas užtikrina visiems lygias teises žmogaus teisių nuostatais, saugodamas kiekvieną nuo diskriminacijos.

GERA VALDŽIA... ROBARTS VALDŽIA...
VERTA JŪSŲ PARAMOS SPALIO 17.

REMKITE ROBARTS VYRIAUSYBĘ

ZENITH

THE QUALITY GOES IN BEFORE THE NAME GOES ON

NO PRODUCTION SHORTCUT
NO PRINTED CIRCUIT

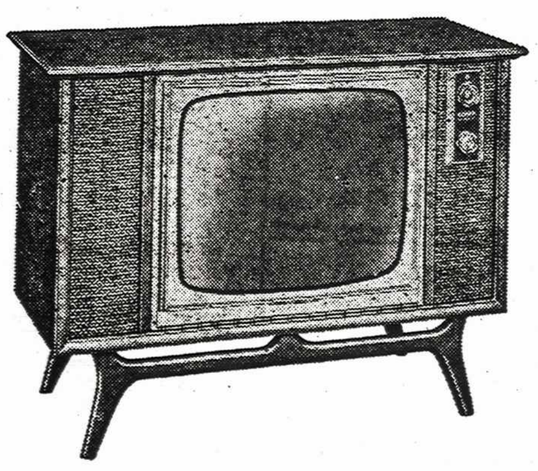

Prieš pirkdami televiziją - radiją ar Hi-Fi gerai pagalvokite ir prie ZENITH sustokite!

Augštos kokybės dalys 100% rankų darbas.

Vaizdas geresnis ir aparatas patvaresnis.

ZENITH aparatus jūs galite gauti pas

Alfa Radio&TV

SALES - SERVICE

Sav. A. ČIŽIKAS

672 Lansdowne LE 1-6165

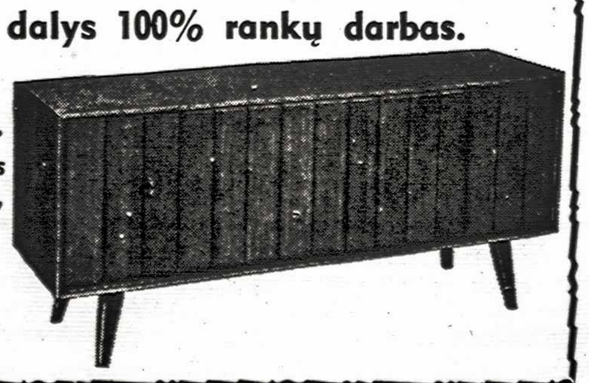

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems kelionės
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be stiukro užsiginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261; vakarais 536-4681

TORONTO MIESTAS

Viešas pranešimas šiukšlių išvežimo reikalu

Pirmadienį, spalio 9, 1967 nebus išvežamos šiukšlės.

Jos bus išvežamos sekančią reguliarią surinkimo dieną.

H. F. ATYEO, P. Eng.
Gatvių priežiūros viršininkas

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

DRAUDIMAI

231-2661 arba 233-3323

P. BARAUSKO AGENTŪRA

38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.

(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

Naujai atidaryta lietuviška sporto reikmenų krautuvė

RANCESVALLES SPORT STORE

SAV. J. ŠARŪNAS ir J. DAMBRAUSKAS

295 RONCESVALLES AVE., TEL. 536-1373

Mažo kalibro ir medžioklinial šautuvai, šoviniai, žvejojimo reikmenys, teniso raketės, įvairūs sviediniai ir kiti sporto reikmenys.

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D. Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai. 408 Roncesvalles Avenue - Toronto. Margio vaistinės namų II augštas. (Įėjimas iš Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. v.p.p. Išskyrus treciadien. ir sekmadienius.

Įstaigos tel. LE 7-1703;
Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2 - 5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

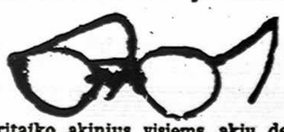

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO
Telefonas WA 1-3924

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra vaiymas. Sutaisau iširusius gaims ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4166

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos:

pirmadieniais ir trečiadieniais 2—9 v. v., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9—5.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave.
(prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

Priima pacientus pagal susitarimą.

DR. V. SADAUSKIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

129 GRENADIER ROAD
(2-ras namas nuo Roncesvalles)
Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: 9 - 12 ir 3 - 8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto (į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ

draudimo įstaiga

AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

769 - 4612
769 - 4131

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Ilgojo savaitgalio proga šį sekmadienį 4 v.p.p. pamaldos bus laikomos Springhurste, Gerojo Ganytojo stovyklavietėje.

— Šį penktadienį, pirmąjį spalio mėnesio, rytinės pamaldos 7.30 v. ir vakare 7.30 v. Po rytinių pamaldų lankomi ligoniai.

— Tikybos pamokų vaikams, ryšium su ilguoju savaitgaliu, šį sekmadienį nebus. Sekanti pamoka bus spalio 15 d. po 10 val. pamaldų muzikos studijoje.

— Šeštadienį iš par. bažnyčios lietuvių kapinėse palaidota a.a. Celina Ščepanavičienė. Velionės sūnui, jo šeimai ir visiems giminėms nuoširdi užuojauta.

— Šią savaitę lankomi parapijiečiai Weston rajone.

— Parapijos choro repeticijos vyksta po 11 val. pamaldų. Mokomasi naujų lietuviškų Mišių, gautų iš Lietuvos. Kviečiame įsijungti naujus choristus.

— Po vasaros pertraukos par. salėje vėl galima gauti kavos. Rūpinasi kat. mot. draugijos par. skyrius.

— Šiuo metu vyksta par. salės atnaujinimo darbai; vadovauja archit. dr. A. Kulpavičius. Darbai pavesti lietuviams.

Kun. P. Ažubalio 25 metų kunigystės sukakties iškilmės rengiamos gruodžio 17 d., 5 v.p.p.

"Parama" spalio 9 d. bus uždaryta; spalio 10 d. bus atidaryta nuo 10 v.r. iki 3 v.p.p. ir nuo 4 v. p.p. iki 8 v. v. Iki spalio 10 d. imtinai nariams ir naujai įstojusiems įnašai bus užskaitomi už pilną ketvirtį. Be to, spalio mėn. pabaigoje visi bankai prirašo palūkanas ir naujai įstojęs narys į "Paramą" nepraranda palūkanų, nes "Parama" priskaito palūkanas ir už likusius du mėnesius. **Vedėjas**

Lietuvių kapinėse naujiems paminklams išlieti pamatai: Taujeniui, Stankuvienei, Welkiui, Cilčiuvienei, Beniušienei, Lukauskienei, Trumpickui, Lackuvienei, Kudrevcevienei, Vaidotui ir Butkuvienei.

A.a. A. Mickevičiui Toronto liet. kapinėse pastatytas gražus paminklas. Į pašventinimą buvo susirinkę artimieji: žmona ir dukros Reginos Kulienės šeima iš Čikagos, dukra Leonida Ramanauskienė iš Otavos. Velionies sūnus med. dr. Vytautas sėkmingai verčiasi medicinos praktika arti Otavos Renfrew miestelyje.

Juozas Pėteraitis, išgyvenęs Australijoje 21 m., atvyko atostogų pas savo tėvelius Oskarą ir Mortą Pėteraičius į Mimico. Rugsėjo 30 d. ilgai nematytam šeimos nariui jo brolio šeima ir tėvai surengė pobūvį, kuriame dalyvavo daug svečių.

Prisikėlimo par. žinios

— Nuoširdžiai užjaučiame p. Narušienę, Lietuvoje mirus jos sesutei a.a. E. Puodžiukaitienei; p. Švėgždą, mirus jo a.a. broliui Jonui; p. Ščepanavičių, mirus jo a.a. mamytei.

— Pradedant naujo sezono darbus ir jubilėjinius metus, pr. sekmadienį Mišiose 11.15 val. organizuotai dalyvavo Toronto skautai. Juos sveikino kleb. T. Placidas, pasidžiaugdamas gražia skautų veikla ir bendradarbiavimu su kt. jaunimo organizacijomis bei pažadėdamas visą įmanomą parapijos paramą.

— Mišios: ketvirtad., 7.30 v. — už a.a. E. Puodžiukaitienę; užpr. p. Norušienė; 8 v. — už a.a., M. Juodišienę; užpr. p. Juodišiai; šeštad., 8 v. — už a.a. U. Grinskienę; užpr. p. Matušaičiai; 9 v. — už a.a. J. Švėgždą; užpr. p. Švėgždos; šį sekmad., 10 v. — už a.a. P. Čeponį; užpr. p. Čeponienę; 11.15 v. — už a.a. L. Kondrotienę; užpr. p. Čepaičiai ir p. Juodišiai.

— Nuoširdžiai sveikiname T. Benediktą Bagdoną, OFM, atvykusį į mūsų parapiją talkinti pastoracijoje. T. Benediktas jau nepriklausomybės laikais Lietuvoje ėjo įvairias svarbias pareigas: vienuolyno viršininko, studentų magistro, provincijos patarėjo ir kt. Jis ilgus metus buvo Vytauto D. bažnyčios Kaune rektorius, o tremties metais Vokietijoje vadovybės buvo paskirtas Lietuvos pranciškonų provincijolu išeivijoj. Paskutinius 3 metus jis buvo St. Catharines vienuolyno viršininku. Torontan jis paskirtas parapijos ir vienuolyno ekonomo pareigoms. Linkime T. Benediktui sveikatos bei ištvermės.

— Atlikti metinių rekolekcijų į Brooklyno vienuolyną išvyksta T. Benediktas ir T. Paulius, o sekmadienį — ir T. Ambrozijus; grįš spalio 15 d.

— Chorų repeticijos: antrad., 7 v.v. — stud. berniukai; trečiad., 7 v.v. — stud. mergaitės; ketvirtad., 7.30 v.v. — suaugę; penktad., 6.30 v.v. — vaikučiai; po repeticijos jie lieka giedoti vak. Mišiose. Visos repeticijos — muz. studijoje.

— Rožinis per visą spalio mėn. šiokiadieniais kalbamas po 8 v. Mišių, o sekmad. — po 9 v. Mišių.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Mišios, išpažintys ir Komunija — 7 ir 8 v.r. ir 7.30 v.v. Ligoniai sakramentais aprūpinami iš anksto susitarus.

— Kt. savaitę lankomi West Hill ir Scarboro rajonai, o mieste — praėjusį sezoną nelankyti 3. 4 ir 9 pašto zonose.

JORDAN ir SCHENKER FURS
116 Spadina Ave. 7-sis augštas, tel. 366-7138
Gamina kailinius, moteriškus apsiaustus, puspalčius, minkų kailius, apikakles, kepures.
Pilki ir juodi avies kailio apsiaustai, Aliaskos ruonio, bebro ir kiti puikūs kailiai.

Prisikėlimo parapijos katalikių moterų draugija naująjį veiklos sezoną pradėjo gausiu narių ir viešnių susirinkimu, kuriame aktualią paskaitą skaitė T. Placidas Barius, OFM, tema "Kas yra nuodėmė ir moderniaisiais laikais?" Tradicinė nuodėmės samprata nesanti pasikeitusi, tačiau dabartiniu metu Katalikų Bendrija pabrėžia ne tiek negatyvinę pusę (nenusidėk), kiek pozityvią, t.y. daryki gera, rodyki artimo meilę darbais, pasiaukojimu. Ta prasme reikalinga didesnė atsakomybė prieš Dievą. — Susirinkimui pirmininkavo P. Baltakienė. Skyriaus pirm. A. Kuolienė padarė pranešimą apie numatytus veiklos planus. Be mėnesinių susirinkimų, numatyti suruošti kepimo bei virimo kursai. Metinės uždaros rekolekcijos įvyks gruodžio 8-9 dienomis specialiuose namuose. Vedėju pakviestas kun. G. Kijauskas, SJ. Taipgi planuojama surengti rankdarbių parodą. Centro valdybos pirm. A. Sungailienė padarė pranešimą apie rengiamą "Gintarėlių balių" jaunoms lietuvaitėms pagerbti. Išvykstančiai pirmininkei į tarpt. katalikių moterų kongresą Romoje palinkėta sėkmingos kelionės.

A. Laurinčiukas, Sov. Sąjungos paviljono pasaulinėjo parodoje tarnautojas, viešėjo keletą dienų Toronte, aplankė savo idėjos draugus, pažįstamus, ir vienoj kino studijoj buvo parodyti jo atvežti filmai apie M. K. Čiurlionį, vitražus ir dainų šventę Vilniuje. Savo kelionėse A. Laurinčiukas neužmiršta politinių kompartijos tikslų ir stengiasi rasti pritarėjų savo veiklai.

SLA kuopos susirinkimas — spalio 8 d., 1 v. p. p. Liet. Namų salėje. Bus galutinai aptarti metinio banketo reikalai. Prašome dalyvauti visus narius ir norinčius būti nariais. **Valdyba**

Toronto Lietuvių Namų rudens baliaus ruoša eina pilnu tempu. Loterijai yra gautas iš dail. J. Dagio vertingas paveikslas. Be to, gauta daug įvairių ir vertingų fantų iš: p.p. Tumosų Nordmende firmos, Margio vaistinės, Punkrio ir Matulaičio (Parkside Meat Market), E. Jankutės, Mohawk Furniture, Simanavičių (krautuvė "Daina"), Pr. B. Jankauskų (Ont. Export & Import Co.) ir J. Šarūno — J. Dambrausko (sporto reikmenų krautuvė) 295 Roncesvalles Ave. Kas dar neįsigijote bilietų, prašome kreiptis pas administratorių. **Valdyba**

Kanados šimtmečiui atžymėti didysis balius, rengiamas KLB Toronto apylinkės valdybos, jau čia pat: spalio 14, šeštadienį, erdviose Klub Kingsway salėse, 100 Kingsway. Į parengimą laukiama visų Toronto ir plačiųjų apylinkių tautiečių. Dalyvaus 1967 m. iškilioji lietuvaitė Nijolė Kazlauskaitė iš Montrealio. Pobūviui gros vienas geriausių Toronto orkestrų. Iškilmėse dalyvaus tuo pačiu laiku iš visos Kanados susirinkę metiniam suvažiavimui KLB krašto tarybos nariai. Linksmieji broliai duos humoristinių aktualijų iš kolonijos gyvenimo. Apylinkės valdyba, rengdama šimtmečio balių, siekia dviejų tikslų: a. pasirodyti prieš kanadiečius, kad ir lietuviai prisimena Kanados šimtmetį; (tikimasi tuo patekti kanadiečių spaudon), b. sutelkti lėšų Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 50-čio darbams: knygai apie Kanados lietuvius, laisvės paminklo statymui, nepriklausomybės minėjimo banketui. Apylinkės valdyba kviečia visus tautiečius vieningai ir gausiai atsilankyti į istorinės reikšmės šimtmečio parengimą.

Rengėjai

Valteris Banaitis, Europos Pavergtųjų Tautų seimo lietuvių delegacijos narys, rugsėjo 29 d. lankėsi Toronte kartu su vokiečių žurnalistais. Buvo priimti Toronto burmistro W. Dennisono ir kt. Ta proga svečias aplankė keletą savo draugų bei artimųjų.

Rinkiminis vajus į Ontario parlamentą jau gerokai įsisiūbavo, juoba, kad rinkimų diena — spalio 17-ji jau netoli. Yra daugybė kandidatų, tačiau nevisi lygiai suinteresuoti tautinėm grupėm. Dalis jų visai nesikreipia į jas. Lietuviams palankumo rodo keli. Pirmiausia į lietuvius kreipėsi ukrainiečių kilmės Ontario vyriausybės ministeris **John Yaremko,** konservatorius. Į savo rezidenciją jis pasikvietė visų Toronto taut. grupių laikraščių atstovus, išdėstė savo planus ir kvietė juos remti. Jo bičiulis dr. Lucyk priminė, kad Bellwoods apylinkėje seniau buvo išrenkamas komunistas, bet kai atėjo J. Yaremko, laimėjo antikomunistinis blokas. Be to, J. Yaremko, būdamas ne anglas, stipriai palaiko kitų tautinių grupių pozicijas valdžios sferose. Kaip slovakas dr. J. Kirschbaum pažymėjo, J. Yaremkos neišrinkimas būtų didelis smūgis tautinėms grupėms Ontario provincijoj.

Rodo palankumo lietuviams ir **Paul Staniszewski,** liberalas, Parkdale apylinkėje. Nors jis yra lenkų kilmės, tačiau kaip kanadietis, gerokai skiriasi nuo naujųjų lenkų ateivių. Jis nekartą lietuviams yra padėjęs ir dalyvavęs jų iškilmėse.

Daug kas iš lietuvių pažįsta ir slovakų kilmės advokatą liberalą **George Ben.** Jis kandidatuoja Humber apylinkėje ir ši kartą. Būdamas imigrantų sūnus, gerai supranta ir lietuvių problemas

Muzikas K. Peacock iš valstybinio Kanados muzėjaus Otavoje vėl atvyko į Torontą rinkti lietuviškų dainų. Jis taipgi domisi lietuviška tautodaile ir kaikuriuos dalykus nufotografuoja. Kankles, padarytas V. Kulpavičiaus, panoro nupirkti muzėjui. Susidomėjo ir skudučiais. Muzikui K. Peacock rūpestingai talkina muz. Danutė Rautinš. Jos iniciatyva jau įrašyta justelėn daug retų dainų. Muzėjaus atstovui ypač patiko sutartinės. Jis ir muz. D. Rautinš pageidauja didesnės lietuvių talkos.

A.a. Celina Ščepanavičienė rugsėjo 30 d. palaidota Toronto lietuvių kapinėse. Velionė kilusi iš Lietuvos nuo Luokės. Iš tėvynės išvyko po II D. karo ir gyveno su savo giminėmis prie Niujorko. Sūnaus Broniaus pastangomis palaikai buvo pergabenti į Torontą ir palaidoti liet. kapinėse.

Svarbus įvykis Toronto lietuvių bendruomenėje!

Visi einame į K.L.B. Toronto apylinkės ruošiamą

KANADOS ŠIMTMEČIO BALIŲ,

kuris įvyks šių metų spalio mėnesio 14 – šeštadienį, 7 val. vakaro CLUB KINGSWAY salėje 100 The Queensway, Toronto, Ont.

- Gros garsus JOE JEDRASKY orkestras
- Dalyvaus iškilioji Lietuvių Dienos lietuvaitė iš Montrealio
- Bus originali ir įdomi programa: Toronto mergaičių trijulė ir humoristinė mūsų gyvenimo apžvalga
- Puikūs užkandžiai, baras ir loterija
- Bilietai — $3, jaunimui — $2.

Kviečiame įsigyti bilietus iš anksto
Gaunami prie įėjimo ir pas platintojus

Baliaus pajamos skiriamos Lietuvos penkiasdešimtmečio reikalams

Valdyba

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ

rudens balius

spalio 7 dieną, 7 valandą vakaro, Lietuvių Namų salėse, 1129 Dundas Street West.

PROGRAMOJE: MUZIKA, ŠOKIAI.
UŽKANDŽIAMS BEI GĖRIMAMS VEIKS BUFETAS.
BILIETUS GALIMA ĮSIGYTI PRIE ĮĖJIMO.

L. N. V.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Pirmasis mėnesio penktadienis — spalio 6; Mišios 7.30 v. ryto ir 8 v. vak. Išpažinčių klausoma ketvirtadienio vakare nuo 7 v.

— Klebonas lanko parapijiečius gyv. Montreal North, o kunigas J. Gaudzė — Chatelaine, Lemay, L'Assomption Blvd. ir 44 Ave Rosemount.

— Šv. Elzbietos dr-jos susirinkimas įvyko spalio 1 d. Šv. Onos dr-jos susirinkimas — spalio 8 po pamaldų.

— Rosemounto šeštadieninė mokykla (8 Ave ir Dundurand gt. kampas) pradės darbą spalio 14. Visi lietuviai tėvai prašomi leisti savo vaikučius į šią šeštadieninę mokyklą. Jeigu prancūzai taip griežtai nusistatė savo kalbą ir papročius išlaikyti, tai lietuviams reikia dar daugiau laikytis savo.

— Jau yra nemažai užsiregistravusių choristų į naująjį chorą. Dar kartą kviečiami visi su balsais buvę choristai ir nauji, ypač iš jaunimo. Reikia maždaug 40 asmenų choro.

— Gruodžio 31 d. — Naujų Metų sutikimo balius.

— Spalio 14 — grybų vakarienė; kviečiami visi atsilankyti. Šeimininkės prašomos paaukoti vakarienei grybų ir saldumynų. Visi rėmėjai prašomi paaukoti loterijai fantų. Vakarienės metu gros geras orkestras.

— 40 valandų atlaidai bus spalio 27, 28 ir 29 d.

— Visi parapijiečiai prašomi grąžinti bazaro - loterijos knygutes.

— 25 metų vedybinio gyvenimo sidabrinį jubilėjų švenčia spalio 3 d. A. A. Kreiviai ir J. Saruliai. Nuoširdžiausi linkėjimai ir sveikinimai.

— Praėjusio sekmadienio rinkliava $131.36. **K.J.G.**

Leokadija Braždienė, Čikagos Jaunimo Centro Studentų Ansamblio vadovė, per JAV gen. konsulą Montrealyje yra gavusi iš Richard d'Anjou, specialų EXPO meno programų koordinatoriaus, kvietimą dalyvauti spalio 7 ir 8 d. pasaulinėje parodoje su savo vedamu ansambliu. Programoje taip pat sutiko dalyvauti sol. St. Baras, komp. D. Lapinskos, baletininkai V. Karosaitė ir J. Puodžiūnas. Koncertai įvyks spalio 7 d., 5.30 v.v., ir spalio 8 d., 1.30 ir 5.30 v.v. EXPO patalpose, Bandshell B.

Antibolševikinio bloko tautų konferencija šaukiama spalio 6-8 d. Windsoro viešbutyje. Penktadienį, spalio 6, posėdžiaus valdyba, kurion įeina įvairių tautų atsovai. 4 v.p.p. numatyta spaudos konferencija. Šeštadienį, spalio 7, vyks posėdžiai nuo 9 v.r.; balius-banketas — 6 v.v. Sekmadienį posėdžiai prasidės 10 v.r. ir baigsis masine demonstracija 3 v. p.p. Konferencijoje bus nagrinėjamos politinės temos, susijusios su dabartine pavergtųjų tautų būkle ir sovietiniu imperializmu. Vieši posėdžiai vyks Windsoro viešbučio Prince of Wales Hall, banketais — Windsor Banquet Hall. Registracija — $2 asmeniui, banketas — $10. Dalyvaus daug žymių veikėjų, profesorių, politikų iš Kanados, JAV, Formozos, Vokietijos ir kitų kraštų. Tikimasi, kad dalyvių tarpe bus ir lietuvių.

Aušros Vartų par. žinios

— P. ir M. Vaupšos atšventė savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį, dalyvaujant daugeliui bičiulių.

— Gyvojo Rožinio Dr-jos 15 metų sukaktis paminėta spalio 1 d. Draugija daug prisidėjo prie mūsų parapijos nuo pat pradžios auka ir malda.

— Pirmasis spalio penktadienis — spalio 6. Mišios vakare 7.30 val.

— Šeštadieninės mokyklos pradės darbą spalio 14, šeštadienį, įprastu laiku ir tose pačiose vietose kaip pernai. Tėvus raginame, kad jaunimas lankytų šias mokyklas.

— Lituanistinis seminaras savo darbą pradeda spalio 14, šeštadienį, 10 v.r. Dalyviai renkasi į tas pačias patalpas, kur vyksta lituanistiniai kursai.

— Vyresniųjų skaučių suvažiavimas įvyks Montrealyje spalio 7-9 d. seselių namuose. Dalyvaus vyr. skaučių ir iš kitų vietovių Kanadoje.

— "Laiškų Lietuviams" administratorius Petras Kleinotas, SJ, atvyksta šią savaitę iš Čikagos.

— Seselių bazaras — lapkričio 18-19 d.

— Aušros Vartų par. metinis balius — lapkričio 4, šeštadienį.

— Parapijiečių lankymas pradedamas po spalio 14 d.

— Lankėsi kun. Pr. Jokūbaitis iš New Mexico, JAV.

— T. S. Kulbis, SJ, išvyko į Klevelandą pastoraciniam darbui. T. J. Venckus dabar pagelbsti kunigams New Mexico, JAV.

— Rengiasi tuoktis: Shirley Sabatavičiūtė su Daniel Vinet.

— Užpraeito sekmadienio rinkliava — $233.

Sovietinė "Tiesa" rugsėjo 26 d. laidoje atspausdino A. Laurinčiuko ir G. Zimano pranešimą "Monrealis ploja lietuviams studentams". Atpasakoje "Nemuno" ansamblio koncertus Plateau salėje ir sovietiniame paviljone, rašo: "Studentai apžiūrėjo Monrealį, kalbėjosi su jaunimu. Tarybiniame paviljone jiems buvo organizuotas specialus seansas kosmoso salėje. Kai laivas "Puškinas", stovėjęs Šv. Lauryno upės krantinėje, pakėlė inkarą ir pasuko atgal prie Tėvynės krantų, ant denio susirinkę ansamblio "Nemunas" dalyviai nuo kranto tolo su lietuviškomis dainomis. Jiems ilgai mojavo ant krantinės pasilikę keli šimtai Kanados lietuvių."

Pranas Baltuonis garsėja originalia savo daile, įkūnyta medžių šaknyse. Jis sugeba įkvėpti joms tarytum naują gyvybę. Lietuvių Dienos proga Montrealyje vyko jo kūrinių paroda viename viešbutyje Place Ville Marie. Gaila, kad tai nebuvo paskelbta spaudoje — mažai kas iš lietuvių žinojo. Jis rado nemaža dėmesio svetimtaučių tarpe ir gavo kvietimą surengti savo darbų parodą Halifakse ir Detroite.

Užsilikę Expo 7 dienų pasai parduodami "Lite" suaugusiems po $7.50 (Expo kaina $12.00), vaikams po $3.00 ($6.00). Užsakymus su pašto perlaidomis siųsti: "Litas" 1465 De Seve St., Montreal 20, Que. (Skelb.).

DĖL IŠVAŽIAVIMO Į Ameriką parduodu 7 kambarių namą Swansea rajone. Skambinti E. Kazlauskui tel. 766-3892.

"TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"
radijo programos girdimos du kartus per savaitę —
Šeštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;
Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls, N.Y., USA.
Programos ved.—J. R. Simanavičius, 111 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. LE 4-1274. Tas pats adresas ir "Dainos" dovanų ir plokštelių krautuvės.

CANADA PACKERS LIMITED
jieško patyrusių mėsininkų (PORK BONERS).
Reikia mokėti žodžiu ir raštu angliškai ir būti pajėgiu dirbti prie gamybos linijos.
Kreiptis asmeniškai į Employment Office,
2078 St. Clair Avenue West
Toronto 9, Ont.

Lietuviška baldų dirbtuvė
Daromi nauji minkšti baldai ir atnaujinami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Telefonas WA 2-7981. Namų telefonas AM 1-0527.

SIŲSTI LIETUVON — arba turėti sau — labai gerom sąlygom rašomoji mašinėlė su lietuviškais ar kitu raidynu, transistoriniai radijo aparatai ir kt. Galite siųsti į Lietuvą tiesiai iš JAV. Katalogų ir informacijų teiraukitės:
J. L. GIEDRAITIS, 10 BARRY DR., E. NORTHPORT, N.Y., 11731, USA.
Arba Toronte — RO 7-9088

City Driving School
OFICIALIAI PRIPAŽINTA
Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinius leidimus. Ir jau galima pradėti vairuoti pirmą pamoką su standartiniam ar automatiniam mašinom.
1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Pigios EXPO nakvynės lietuviams
3 ar 4 asmenų grupei — 8 dol., dviem — 5 dol.
Greitas ir patogus nuvažiavimas į parodą.
J. SKUČAS, 6966—44 Ave,
Rosemount, P.Q. Tel. 722-6152

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave, Toronto. Tel. LE 5-1258
Savininkai — E. Punkris ir A. Matulaitis
Įvairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršiukai rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt.
Užsakymai priimami ir telefonu. Nemokamas pristatymas.

DĖMESIO!!!

Nuo 1967 m. spalio 1 d. nepaprastai atpiginti (nuo 30% iki 60%) įvairios sudėties maisto siuntiniai (dovanos) be muito, kurie čia užsakomi ir gaunami per Rygą (Latviją); pvz.: 10 kg. cukraus, 2 kg. pieno miltelių, 1 kg. kavos pupelių ir 200 cigarečių kainavo $19.46, o dabar — tiktai $11.94.

Taip pat atpiginti ir pavieniai maisto gaminiai, iš kurių galima sudaryti betkokios sudėties siuntinį; pvz.: 1 kg. kviet. miltų kainavo 62 ct., o dabar — 43 ct. 1 kg. ryžių kainavo $1.17, o dabar — 50 ct. 1 kg. cukraus kainavo 93 c., o dabar — 31 c. ir t.t. ir t.t.

Be to, švenčių proga (nuo 1967 m. spalio 1 d. iki gruodžio 31 d.) automobiliai, motociklai, televizijos aparatai ir tranzistoriniai radijo aparatai yra atpiginti 10%.

Tuo pačiu norime pranešti, kad per mus galite užsakyti savo giminėms bei pažįstamiems Lietuvoje ir kitur dovanas be muito: automobilius, automobiliams motorus ir padangas, motociklus, dviračius, šaldytuvus, skalbimo mašinas, siuvamas mašinas, televizijos aparatus, pianinus, foto aparatus, radijo ir transistorinius radijo aparatus, laikrodžius, kilimus, baldus, butus (apartamentus), poilsį kurortuose, poilsį kurortuose su gydymu ir t.t. Štai pora pavyzdžių: poilsis kurorte (įskaitant maistą ir kambarį) prie Juodosios jūros, prie Rygos ir kitur 24 dienom — $61.88. Poilsis kurorte su gydymu (įskaitant maistą ir kambarį) prie Juodosios jūros 26 dienom — $159.40.

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.

Taip pat persiunčiame ir pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
Baltic Exporting Co.
480 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario. Telef. LE 1-3098
Savininkai A. ir S. KALŪZA

AMBER DRAPERIES
55 Colbeck St. (prie Runnymede Rd.). Sav. A. Jankaitienė ir M. Vaitkienė
Siuvam bei taisom namams ir įstaigoms užuolaidas. Parduodam medžiagas ir užuolaidoms priedus. Žemos kainos. Darbas garantuotas.
Tel. 762-3838 arba 762-8839

UŽSAKYKITE JAU DABAR DOVANŲ SIUNTINIUS ŠVENTĖMS
TIK PER "TAURO"
SIUNTINIŲ ATSTOVĄ
St. Prakapą
18 Brookside Ave., Toronto 9, Ont.
kiekvienu metu. Tel. 767-9088,

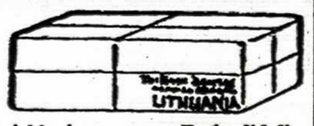

Užsakymus priimu iš jūsų namų be jokio jums vargo. Turiu dideli pasirinkimą medžiagų eilutėms, suknelėms ir kt. Avalynė ir pasiūti drabužiai.
MAISTO SIUNTINIAI IŠ DANIJOS, AKORDEONAI IŠ ŠVEDIJOS
Turiu didelį pasirinkimą: Lietuviškų ilgo grojimo plokštelių, (siunčiu visur), dovanoms odinių liet. albumų, užrašams knygelių, piniginių.
RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS SU LIETUVIŠKU IR ANGLIŠKU ŠRIFTU.

VYKSTANTIEMS į EXPO 67
Išnuomojami 8 kambariai naujame vienaaugštyje (bungalow). 2 min. nuo parodos. Kaina — nuo $5 už kambarį. Automobilių pasitinkam traukinių ir autobusų stotyse. Nuvežam ir parvežam iš EXPO.
J. IŠGANAITIS
126 DE TOURAINE AVE., LONGUEUIL, MONTREAL, QUE.
Tel. 674-7038

EXPO 67 NAKVYNĖS
PRIVAČIAME NAME, SU ATSKIRU ĮĖJIMU IR VISAIS PATOGUMAIS, VISAI ARTI EXPO ĮSNUOMOJAMI KAMBARIAI. VIENAM ASMENIUI $5. ŠEIMOMS NUOLAIDA.
V. KUDŽMA, 5001 BOSSUET ST., MONTREAL 5, P.Q.
TELEFONAS: 1-514-255-5579

"LITAS" Adresas: 1465 De Seve Street Montreal 20, Que., tel. 766-5827

MOKA už:	IMA už:
Depozitus 4.4%	Nekiln. turto paskolas 7%
Numatyta už šėrus 5¼%	Asmenines paskolas 7.6%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros santaupų sumos.	Investacines paskolas 8.4%
	Pigus paskolų draudimas iki $10.000.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Uždarytas liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Darbo dienomis nuo 10 iki 3 val. kasdien; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545 dieną—penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais—pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v.

A. NORKELIŪNAS
Commisioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120